

Místní akční plán Trutnovsko

Projekt **MAP Trutnovsko**: Hlavní cíl projektu je vytvořit a zejména „uvést do života“ funkční systém spolupráce v území v oblasti předškolního a základního vzdělávání, za účasti všech relevantních subjektů, tj. zřizovatelů, škol, dalších vzdělávacích zařízení a dotčené veřejnosti.

Projekt je spolufinancován Evropskou unií.

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000123

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obsah

SEZNAM SCHÉMAT:	4
SEZNAM MAP:	4
SEZNAM GRAFŮ:	4
SEZNAM TABULEK:	4
SEZNAM ZKRATEK	7
1 ÚVOD	9
2 MANAŽERSKÝ SOUHRN	11
3 ANALYTICKÁ ČÁST	13
3.1 OBECNÁ ČÁST ANALÝZY	13
3.1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	13
3.1.2 ANALÝZA EXISTUJÍCÍCH STRATEGICKÝCH ZÁMĚRŮ A DOKUMENTŮ V ÚZEMÍ MAJÍCÍCH SOUVISLOST S OBLASTÍ VZDĚLÁVÁNÍ	16
3.1.2.1 Strategické dokumenty a záměry na národní a nadnárodní úrovni	16
3.1.2.2 Strategické dokumenty a záměry na úrovni Královéhradeckého kraje	36
3.1.2.3 Strategické dokumenty a záměry na mikroregionální úrovni	44
3.1.3 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	49
3.1.3.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠ	50
3.1.3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření ZŠ	58
3.1.4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSTVÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	68
3.1.4.1 Předškolní vzdělávání	69
3.1.4.2 Základní vzdělávání	77
3.1.4.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	89
3.1.4.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	94
3.1.4.5 Hospodaření MŠ, ZŠ, ZUŠ a SVČ	108
3.1.5 ZAJIŠTĚNÍ DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI ŠKOL V ÚZEMÍ	109
3.1.6 SOCIÁLNÍ SITUACE	114
3.1.6.1 Sociálně patologické jevy	114
3.1.6.2 Výskyt sociálně vyloučené lokality	117
3.1.6.3 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu	119
3.1.7 NÁVAZNOST NA DOKONČENÉ ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	127
3.2 SPECIFICKÁ ČÁST ANALÝZY	129
3.2.1 TÉMATA MAP V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	129
3.2.1.1 Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území - jak se v dokumentu uplatňují a kde	129
3.2.2 ANALÝZA DOTČENÝCH SKUPIN V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ – JEJICH ZAPOJENÍ, ZPŮSOB SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE, APOD.	130
3.2.3 ANALÝZA RIZIK V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ MOS	132
3.3 VÝCHODISKA PRO STRATEGICKOU ČÁST	135
3.3.1 VYMEZENÍ PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ, KLÍČOVÝCH PROBLÉMŮ A PRIORITNÍCH OBLASTÍ ROZVOJE V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	135
3.3.2 SWOT-3 ANALÝZA PRIORITNÍCH OBLASTÍ ROZVOJE V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	136
4 STRATEGICKÝ RÁMEC MAP TRUTNOVSKO	139

4.1	VIZE.....	139
4.2	POPIS ZAPOJENÍ AKTÉRŮ	139
4.3	POPIS PRIORIT A CÍLŮ	141
4.3.1	PŘEHLED PRIORIT A CÍLŮ.....	141
4.3.2	POPIS PRIORIT A CÍLŮ	142
4.3.3	VAZBA CÍLŮ NA JEDNOTLIVÁ OPATŘENÍ MAP	150
4.4	PRIORITIZACE TÉMAT PŘI POSOUZENÍ SOULADU PRO INTERVENCE Z IROP A OP VVV.....	152

Seznam schémat:

Schéma 1: Průřezové priority a cíle strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020	18
---	----

Seznam map:

Mapa 1 : Území MAP Trutnovsko.....	13
------------------------------------	----

Seznam grafů:

Graf 1: Procentuální zastoupení jednotlivých profesních kategorií ostatních pedagogických pracovníků z celkového počtu ostatních pedagogických pracovníků v MŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016	76
Graf 2: Procentuální zastoupení žáků v běžných třídách podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených žáků v období 2013/2014 až 2015/2016.....	79
Graf 3: Procentuální zastoupení jednotlivých profesních kategorií ostatních pedagogických pracovníků z celkového počtu ostatních pedagogických pracovníků v ZŠ v řešeném období v období 2013/2014 až 2015/2016	88
Graf 4: Časová dostupnost města Trutnov veřejnou dopravou z obcí ORP Trutnov a Čermné	112

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Seznam obcí zapojených do projektu MAP Trutnovsko	14
Tabulka 2 : Seznam škol a školských zařízení, ZUŠ a SVČ v rámci projektu MAP Trutnovsko	15
Tabulka 3 : Typy vzdělávacích subjektů – shrnutí	16
Tabulka 4: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na národní a nadnárodní úrovni	16
Tabulka 5: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na úrovni Královéhradeckého kraje.....	36
Tabulka 6: Přehled existence či neexistence Strategie či Programu rozvoje v obcích řešeného území	47
Tabulka 7: Hlavní oblasti podporované z operačních programů (OP).....	50
Tabulka 8: Další oblasti podporované z operačních programů (OP)	50
Tabulka 9: Infrastruktura – stavby a rekonstrukce.....	50
Tabulka 10: Infrastruktura – vybavení.....	51
Tabulka 11: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku inkluzivního / společného vzdělávání	52
Tabulka 12: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání.....	52
Tabulka 13: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje čtenářské pregramotnosti.....	53
Tabulka 14: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	53
Tabulka 15: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje matematické pregramotnosti	54
Tabulka 16: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	54
Tabulka 17: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	55
Tabulka 18: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.....	55

Tabulka 19: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory polytechnického vzdělávání	56
Tabulka 20: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	56
Tabulka 21: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí	57
Tabulka 22: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	57
Tabulka 23: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	58
Tabulka 24: Hlavní oblasti podporované z operačních programů (OP)	58
Tabulka 25: Další oblasti podporované z operačních programů (OP)	58
Tabulka 26: Infrastruktura – stavby a rekonstrukce.....	59
Tabulka 27: Infrastruktura – vybavení.....	60
Tabulka 28: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku inkluzivního / společného vzdělávání.....	61
Tabulka 29: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání.....	61
Tabulka 30: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje čtenářské pregramotnosti	62
Tabulka 31: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	62
Tabulka 32: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje matematické pregramotnosti	63
Tabulka 33: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	63
Tabulka 34: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje jazykové gramotnosti.....	64
Tabulka 35: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti.....	64
Tabulka 36: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě	65
Tabulka 37: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě.....	65
Tabulka 38: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory polytechnického vzdělávání.....	66
Tabulka 39: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	66
Tabulka 40: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí	67
Tabulka 41: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	67
Tabulka 42: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	68
Tabulka 43: Vývoj počtu MŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2013/2014 až 2015/2016	69
Tabulka 44: Vývoj počtu MŠ, jejich tříd a dětí v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je obec.....	70
Tabulka 45: Vývoj počtu MŠ, jejich tříd a dětí v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj.....	71
Tabulka 46: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí navštěvujících jednotlivá zařízení předškolní péče v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016.....	72
Tabulka 47: Vývoj počtu učitelů v MŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016	74
Tabulka 48: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků a jejich jednotlivých kategorií v MŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je obec.....	75
Tabulka 49: Vývoj počtu ZŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2013/2014 až 2015/2016 ..	77
Tabulka 50: Vývoj počtu ZŠ, jejich tříd a žáků v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je obec.....	78

Tabulka 51: Vývoj počtu ZŠ, jejich tříd a žáků v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj.....	80
Tabulka 52: Informace týkající se počtu tříd a žáků ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově v období 2013/2014 až 2015/2016	80
Tabulka 53: Kapacita jednotlivých ZŠ a počet žáků navštěvujících jednotlivá zařízení v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016	82
Tabulka 54: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016 – běžné třídy	84
Tabulka 55: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016 – speciální třídy.....	85
Tabulka 56: Vývoj počtu učitelů v ZŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016.....	85
Tabulka 57: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků a jejich jednotlivých kategorií v ZŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016.....	87
Tabulka 58: Počty žáků v ZUŠ A. M. Buxton	90
Tabulka 59: Počty žáků v ZUŠ Trutnov ve školním roce 2015/2016.....	91
Tabulka 59a: Vývoj počtu žáků v ZUŠ	93
Tabulka 59b: Vývoj počtu pracovníků v ZUŠ	93
Tabulka 60: Počty oddělení školních družin a počty žáků navštěvujících školní družinu	98
Tabulka 61: Počty žáků s postižením v jednotlivých školních družinách.....	99
Tabulka 62: Počty zaměstnanců v jednotlivých školních družinách.....	101
Tabulka 63: Počty účastníků v jednotlivých školních klubech	102
Tabulka 64: Počty pracovníků v jednotlivých školních klubech	102
Tabulka 65: Vyjíždka do škol z obcí zkoumaného území.....	110
Tabulka 66: Dojíždka a vyjíždka do škol ze spádových obcí zkoumaného území.	111
Tabulka 67: Metodici prevence působící v jednotlivých ZŠ v řešeném území	119
Tabulka 68: Poskytované sociální služby v řešeném území zaměřené na děti, mládež a rodiče.....	121
Tabulka 69: Další zařízení poskytující služby se sociální a další tematikou zaměřené na děti, mládež a rodiče v řešeném území	123
Tabulka 69a: Informace ke středním školám a středním odborným školám, které se nachází v řešeném území	127
Tabulka 70: Analýza dotčených skupin.....	130
Tabulka 71: Analýza rizik	132
Tabulky 72–76: SWOT-3 analýza prioritních oblastí.....	136
Tabulka 77: Přehled priorit a cílů	141
Tabulky 78–80: Priorita 1 a její cíle.....	143
Tabulky 81–85: Priorita 2 a její cíle.....	144
Tabulky 86 a 87: Priorita 3 a její cíle.....	147
Tabulky 88 a 89: Priorita 4 a její cíle.....	148
Tabulky 90–92: Priorita 5 a její cíle.....	149
Tabulka 93: Vazba cílů na jednotlivá opatření MAP.....	151

Seznam zkratk

AJ	anglický jazyk
a.s.	akciová společnost
CLIL	content and language integrated learning (obsahově a jazykově integrované učení)
CEE forum	Central and Eastern European Forum
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	dětský domov
DSO	dobrovolná svazek obcí
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
HDP EU	hrubý domácí produkt Evropské unie
HN	hudební nauka
ICT	informační a komunikační technologie
IREDO	integrovaná regionální doprava
IROP	Integrovaný regionální operační program
IT	informační technologie
KAP	Krajský akční plán
KHK	Královéhradecký kraj
MAP	Místní akční plán
MAS	Místní akční skupina
MHD	městská hromadná doprava
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NO	nezisková organizace
NNO	nestátní nezisková organizace
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
NZV	neformální a zájmové vzdělávání
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	operační program
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
o.s.	občanské sdružení
ORP	obec s rozšířenou působností
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PRO	program rozvoje obce
RVP	rámcové vzdělávací programy
RVP PV	rámcové vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání

RVP ZV LMP	rámcové vzdělávací programy pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením
SEVER	Středisko ekologické výchovy a osvěty Rýchory
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SPC	speciálně pedagogické centrum
spol. s r. o.	společnost s ručením omezeným
SO	správní obvod
SRO	strategie rozvoje obce
SŠ	střední škola
SVČ	Středisko volného času
SVL	sociálně vyloučená lokalita
T. J.	tělovýchovná jednota
TO	taneční obor
VO	výtvarný obor
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
z.s.	zapsaný spolek
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

1 Úvod

Místní akční plán vzdělávání (MAP) je prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Zahrnuje oblasti včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, základního uměleckého vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.

Účel a cíle projektu MAP

Hlavním přínosem realizace MAP je vybudování udržitelného systému komunikace mezi aktéry, kteří ovlivňují vzdělávání v území. Vzniklá partnerství napomáhají zkvalitňování vzdělávání zejména v místních mateřských školách (MŠ) a základních školách (ZŠ), ale také k řízenému rozvoji dalších služeb na podporu vzdělávání dětí a mládeže.

Cílem projektu MAP je:

- v maximální možné míře využít dotační prostředky v programovém období 2014–2020 určené pro vzdělávání, především pro MŠ a ZŠ,
- zjistit investiční a neinvestiční priority a potřeby MŠ a ZŠ, dále také základních uměleckých škol (ZUŠ), organizací neformálního a zájmového vzdělávání, které by měly sloužit jako podklad pro vyhlásování budoucích výzev,
- podpořit spolupráci, komunikaci a výměnu zkušeností mezi organizacemi, které ovlivňují vzdělávání v území s aktivním zapojením zřizovatelů, rodičů a dětí,
- rozvíjet v našich školách motivující kulturu zaměřenou na maximální úspěch pro každého žáka a každého učitele a trvalý pedagogický rozvoj celé školy,
- vytvořit příhodné podmínky pro společné vzdělávání vyhovující všem zapojeným aktérům,
- podpořit i rozvoj a kvalitu vzdělávání jak pro učitele, tak pro žáky.

Díky MAPu by mělo dojít ke zlepšení vzájemné spolupráce mezi pedagogy, školami, zřizovateli a dalšími partnery, kteří se zabývají vzděláním. Tím se začne zkvalitňovat výuka, vzdělávání a kompetence pedagogů. Při tvorbě MAP je hlavním cílem stanovit priority, na které by se měly zúčastněné strany zaměřit a podporovat rozvoj dalších služeb, které se vzděláváním zabývají. Motivovaní a kompetentní učitelé a ředitelé MŠ a ZŠ ovlivňují kvalitu a klima ve školských zařízeních.

Popis struktury MAP

MAP se skládá z šesti hlavních částí.

- 1) Úvod** – v této části je přiblíženo, co to MAP je, proč se zpracovává, co je jeho účelem a cílem a popsána je zde i jeho struktura.
- 2) Manažerský souhrn** – představuje shrnutí klíčových poznatků a zjištění vyplývajících z provedené analýzy. Souhrnně znázorňuje přehled problémových oblastí, klíčových problémů v území a prioritních oblastí rozvoje v řešeném území.
- 3) Analytická část** – jedná se o analýzu řešeného území z pohledu oblasti vzdělávání. Analýza je rozdělena do tří hlavních částí. První částí je obecná část, ve které jsou uvedeny základní informace o řešeném území, zhodnoceny výsledky dotazníkového šetření, proveden rozbor existujících strategických záměrů a dokumentů vázajících se ke vzdělávání. Je také provedena charakteristika školství a jeho jednotlivých typů, řešena vyjíždka a dojíždka do škol, problematika

sociálně patologických jevů v prostředí škol a jsou zhodnoceny i možnosti žáků, které mají po dokončeném základním vzdělání. Druhou částí je specifická část, která se váže a zabývá specifickými tématy v oblasti vzdělávání, např. těmi, které jsou definovány metodikou MAP, ale i jinými. Dále je provedena analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání a též analýza rizik této oblasti v řešeném území. Třetí část představuje východiska pro strategickou část, v rámci které jsou vymezeny problémové oblasti a klíčové problémy řešeného území z pohledu vzdělávání, stanoveny prioritní oblasti rozvoje a provedena jejich SWOT-3 analýza.

- 4) Strategický rámec priorit MAP Trutnovsko** – v této části je definována vize, jednotlivé prioritní oblasti rozvoje jsou blíže specifikovány a stanoveny jsou jejich cíle, vazby na povinná a doporučená opatření MAP a indikátory. Součástí je i seznam projektových záměrů, jak investičních, tak neinvestičních.
- 5) Akční plán** – v rámci Akčního plánu jsou k jednotlivým cílům přiřazena opatření, u kterých je uvedeno, čeho se má v rámci daného opatření v území dosáhnout. Následně jsou popsány plánované aktivity, které by měly vést k naplnění jednotlivých opatření, cílů, prioritních oblastí rozvoje a vize. Popsán je i soulad Strategického rámce MAP s investičními potřebami v oblasti vzdělávání v řešeném území.
- 6) Implementační část** – náplní poslední části je proces implementace. Popsáno je řízení a organizační zajištění MAP, způsob aktualizace MAP, jakým způsobem bude provedeno vyhodnocování realizace MAP a v neposlední řadě je popsán způsob a proces zapojení dotčené veřejnosti do tvorby MAP.

2 Manažerský souhrn

Projektový tým zjistil z analýzy tyto poznatky:

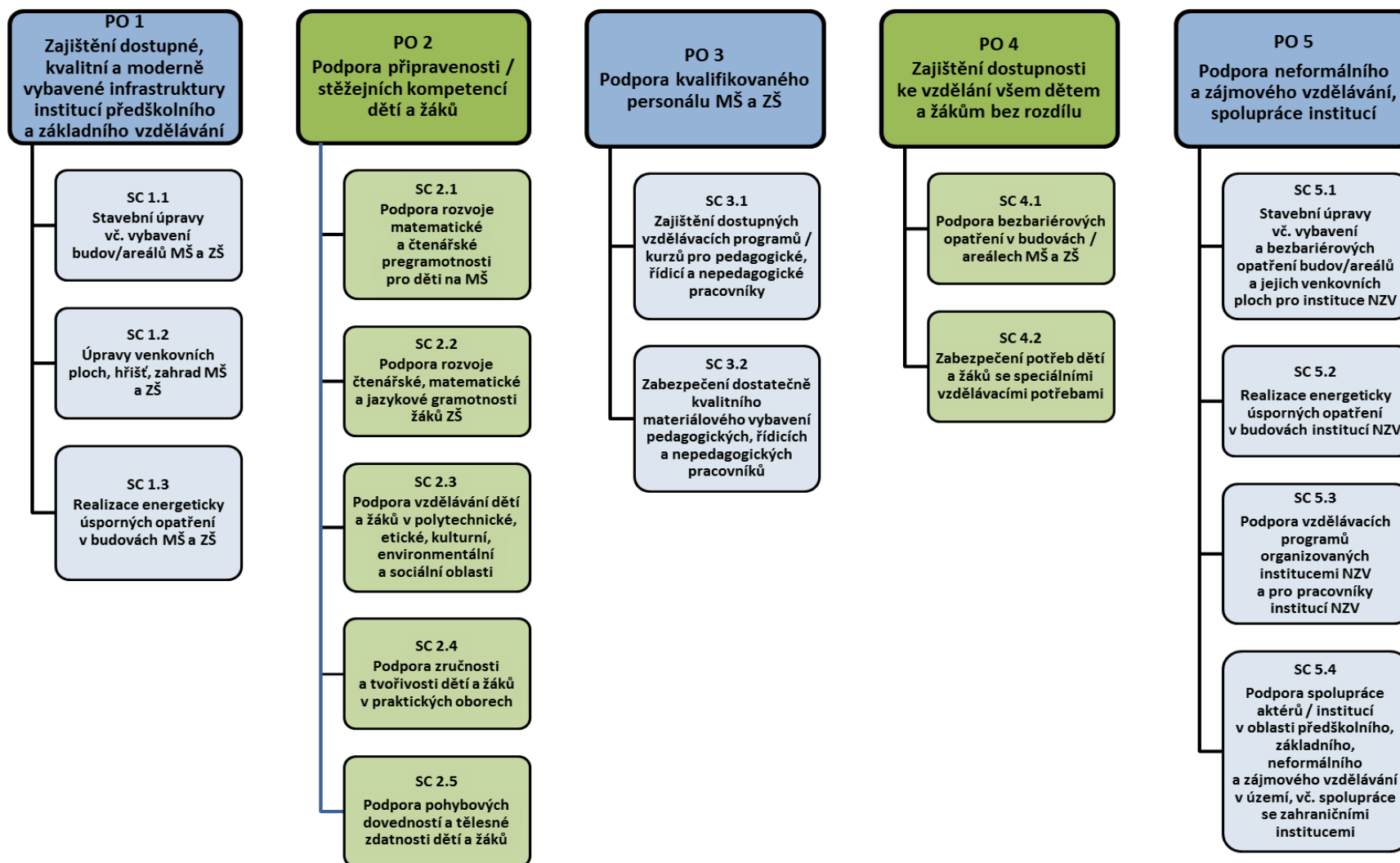
- v řešeném území je k dispozici hustá síť škol,
- existence sociálně vyloučených lokalit v Úpici,
- řada objektů škol byla v nedávných letech rekonstruována a modernizována, mnoho objektů rekonstrukci vyžaduje,
- mnohdy nevyhovující stav okolí školy (např. venkovní hřiště),
- zájem škol a školských zařízení podporovat specifické kompetence dětí/žáků,
- trend ke společnému vzdělávání v případě MŠ je zřejmý, v případě ZŠ tomu tak prozatím není,
- zájem institucí zájmového a neformálního vzdělávání více spolupracovat s jednotlivými školami,
- existence pouze jednoho SVČ v řešeném území.

Při zpracování analytické části a jejích jednotlivých částí bylo čerpáno z aktuálně dostupných zdrojů. Jmenovat lze např. podklady poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, dotazníkové šetření realizované MŠMT, atd. Názvy kapitol a jejich sled vychází z doporučené struktury pro potřeby zpracování tohoto dokumentu.

VIZE

Region Trutnovsko disponuje funkčním systémem vzdělávání v oblasti předškolního a základního školství, který je založen na vzájemné komunikaci jednotlivých aktérů v území a výměně jejich zkušeností. Poskytuje všem dětem a žákům bez rozdílu kvalitní a moderně vybavené zázemí škol, disponuje vysoce kvalifikovaným a neustále se vzdělávajícím pedagogickým personálem, kterým pozitivně motivuje děti a žáky k tomu, že vzdělávání není jenom povinnou výbavou, ale něčím, co otevírá mladému člověku dveře do dalších fází života. Takovéto komplexní vzdělávání je zajišťováno v blízké spolupráci s institucemi zájmového a neformálního vzdělávání. Ty doplňují nabídku vzdělání v oblastech, které jsou identifikovány na základě aktuálních potřeb v regionu.

PŘEHLED PRIORITNÍCH OBLASTÍ A K NIM PŘÍŘAZENÝCH STRATEGICKÝCH CÍŮ

3 Analytická část

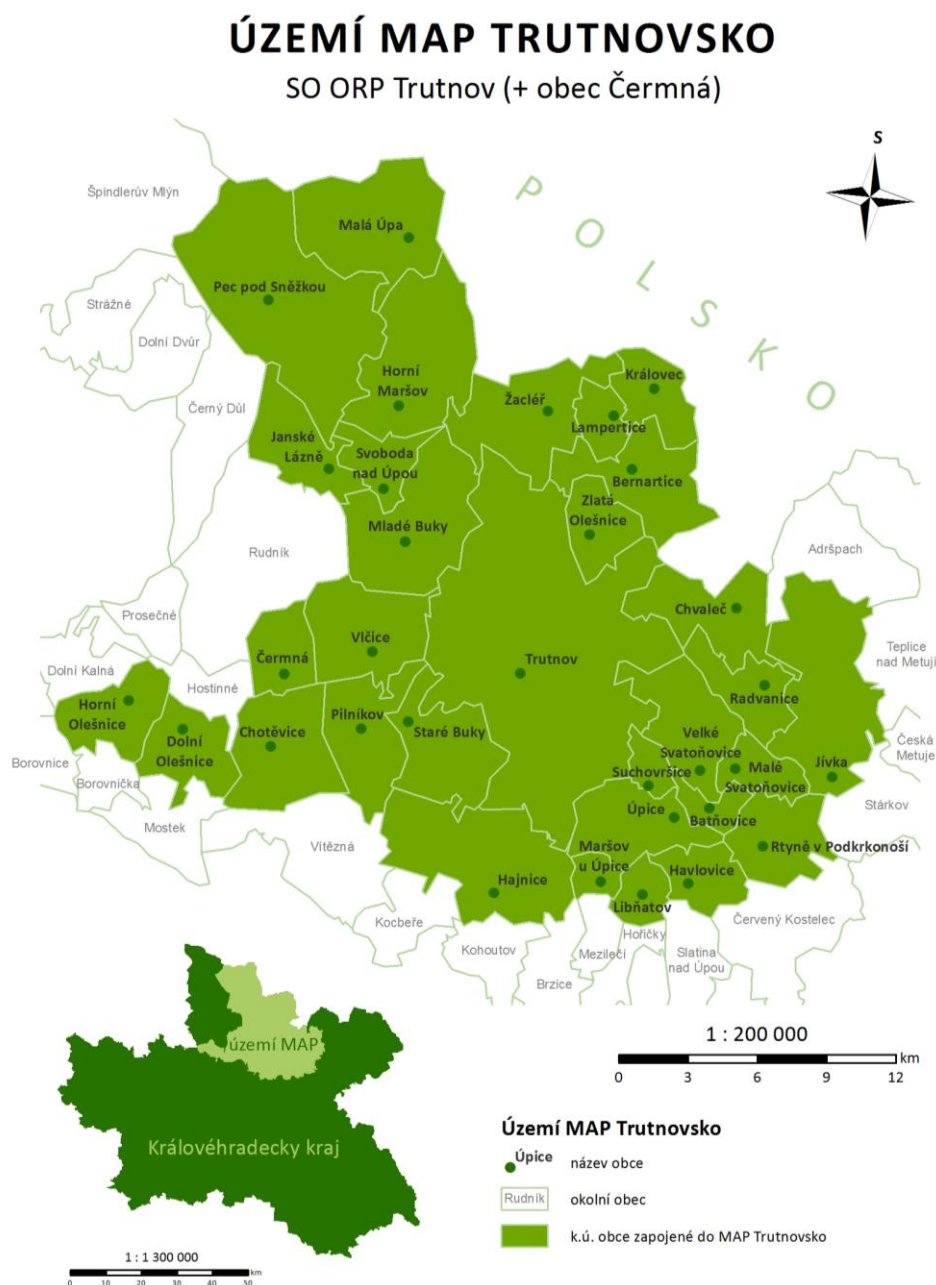
3.1 Obecná část analýzy

3.1.1 Základní informace o řešeném území

Projekt Místního akčního plánu se řeší v území obce s rozšířenou působností Trutnov a v obci Čermná (ORP Vrchlabí). Obec Čermná se do projektu v tomto území zapojila díky svým pozitivním vazbám na MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s., jež je nositelem projektu. Do realizace je zapojeno celkem 32 obcí, z toho celkem 8 měst (Janské Lázně, Pilníkov, Pec Pod Sněžkou, Svoboda nad Úpou, Rtyň v Podkrkonoší, Trutnov, Úpice, Žacléř) a 1 městys (Mladé Buky). Z těchto obcí jsou zde zastoupena čtyři správní centra – obce s pověřeným úřadem – Trutnov, Úpice, Svoboda nad Úpou a Žacléř.

Mapa 1 : Území MAP Trutnovsko

Zdroj: vlastní zpracování

K 31. 12. 2015 žilo v ORP Trutnov a obci Čermná celkem 64 422 obyvatel na 60 485 ha katastrální výměry obcí.

Tabulka 1: Seznam obcí zapojených do projektu MAP Trutnovsko

	název obce	počet obyvatel k 31. 12. 2015	rozloha v ha
1	Batňovice	757	447
2	Bernartice	955	1 792
3	Čermná	390	929
4	Dolní Olešnice	383	1 260
5	Hajnice	1 013	3 172
6	Havlovice	984	871
7	Horní Maršov	996	2 848
8	Horní Olešnice	302	1 273
9	Chotěvice	1 026	2 012
10	Chvaleč	663	1 724
11	Janské Lázně	729	1 373
12	Jívka	542	3 199
13	Královec	193	995
14	Lampertice	400	584
15	Libňatov	361	582
16	Malá Úpa	144	2 666
17	Malé Svatoňovice	1 528	674
18	Maršov u Úpice	189	332
19	Mladé Buky	2 284	2 678
20	Pec pod Sněžkou	618	5 213
21	Pilníkov	1 244	1 699
22	Radvanice	986	1 076
23	Rtyně v Podkrkonoší	2 978	1 389
24	Staré Buky	568	1 791
25	Suchovršice	376	429
26	Svoboda nad Úpou	2 112	775
27	Trutnov	30 812	10 333
28	Úpice	5 683	1 530
29	Velké Svatoňovice	1 263	1 736
30	Vlčice	494	1 978
31	Zlatá Olešnice	195	943
32	Žacléř	3 254	2 182

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce Trutnov

Projekt řeší vzdělávání v daném území, a to z pohledu mateřských a základních škol a organizací zabývajících se neformálním a zájmovým vzděláváním.

Obyvatelstvo je podle SLDB 2011 v řešeném území v rámci Královéhradeckého průměrně vzdělané. Podíl vysokoškoláků na počtu obyvatel starších 15 let je taktéž průměrný a počet obyvatel s vyučením bez maturity je třetí nejvyšší v kraji¹.

¹ Územně analytické podklady správního území obce Trutnov, dostupné z: <http://upd.trutnov.cz/uap/textova-cast-uap/>

Školství je v území ORP Trutnov a v obci Čermná zastoupeno poměrně hustou sítí školských zařízení ve všech stupních a většina zařízení je schopna společně se svými zřizovateli pružně reagovat na poptávku, např. v případech tzv. silných ročníků².

Tabulka 2 : Seznam škol a školských zařízení, ZUŠ a SVČ v rámci projektu MAP Trutnovsko

	Obec	Název	MŠ	1. stupeň	2. stupeň	ZUŠ	ostatní
1	Batňovice	ZŠ a MŠ	x	x			
2	Bernartice	ZŠ a MŠ	x	x	x		
3	Dolní Olešnice	ZŠ a MŠ	x	x			
4	Hajnice	ZŠ a MŠ	x	x			
5	Havlovice	ZŠ a MŠ	x	x			
6	Horní Maršov	ZŠ a MŠ	x	x	x		
		Dětský domov se školou, ZŠ a školní jídelna		x	x		x
7	Chotěvice	ZŠ a MŠ	x	x			
8	Chvaleč	ZŠ a MŠ	x	x			
9	Janské Lázně	ZŠ a MŠ	x	x			
		ZŠ a MŠ při dětské léčebně	x	x	x		
10	Jívka	MŠ	x				
11	Libňatov	MŠ	x				
12	Malé Svatoňovice Malé Svatoňovice	MŠ	x				
		ZŠ		x	x		
13	Mladé Buky	ZŠ a MŠ	x	x	x		
14	Pec pod Sněžkou	ZŠ a MŠ	x	x			
15	Pilníkov	ZŠ a MŠ	x	x	x		
16	Radvanice	ZŠ a MŠ	x	x	x		
17	Rtyně v Podkrkonoší	MŠ	x				
		ZŠ a ZUŠ		x	x	x	
18	Suchovršice	MŠ	x				
19	Svoboda nad Úpou	ZŠ a MŠ	x	x	x		
20	Trutnov	MŠ	x				
		MŠ speciální	x				
		ABLE MŠ	x				
		MŠ, ZŠ a Praktická škola	x	x	x		
		ZŠ kpt. Jaroše		x	x		
		ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení		x	x		
		ZŠ Mládežnická		x	x		
		ZŠ Náchodská		x	x		
		ZŠ Komenského		x	x		
		ZŠ R. Frimla		x	x		
		ZŠ V Domcích		x	x		
		ZUŠ				x	
		SVČ					x

² Tamtéž, vlastní aktualizace

21	Úpice	MŠ	x				
		ZŠ Bratří Čapků		x	x		
		ZŠ Lány		x	x		
		Speciální ZŠ A. Bartoše		x	x		
		ZUŠ A. M. Buxton				x	
22	Velké Svatoňovice	ZŠ a MŠ	x	x			
		ZŠ Mraveniště		x			
23	Vlčice	ZŠ a MŠ J. A. Komenského	x	x			
24	Žacléř	MŠ	x				
		ZŠ		x	x		
		ZUŠ				x	

Zdroj: Územně analytické podklady správního území obce Trutnov

Z tabulky je zřejmé, které typy škol se v území nacházejí, jedná se o MŠ, ZŠ i jejich spojenou variantu, stejně tak v jednom případě o spojenou ZŠ a ZUŠ a také samostatné ZUŠ. Celkem se tedy na řešeném území nacházejí:

Tabulka 3 : Typy vzdělávacích subjektů – shrnutí

typ školy	počet
MŠ	28
1. stupeň ZŠ	11
devítiletá ZŠ	22
ZUŠ	3
Jiná vzdělávací zařízení (DD, SVČ...)	3

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Tato kapitola se zabývá tzv. metaanalýzou již existujících strategických dokumentů a záměrů majících souvislost s oblastí vzdělávání. Metaanalýza je rozdělena do tří částí podle následující hierarchie – národní a nadnárodní úroveň, úroveň Královéhradeckého kraje, mikroregionální úroveň (úroveň ORP Trutnov).

3.1.2.1 Strategické dokumenty a záměry na národní a nadnárodní úrovni

Tabulka 4 podává přehled dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na národní a nadnárodní úrovni. Jejich metaanalýza je provedena následně.

Tabulka 4: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na národní a nadnárodní úrovni

Název dokumentu/záměru	Odkaz ke stažení
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016–2018	http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf

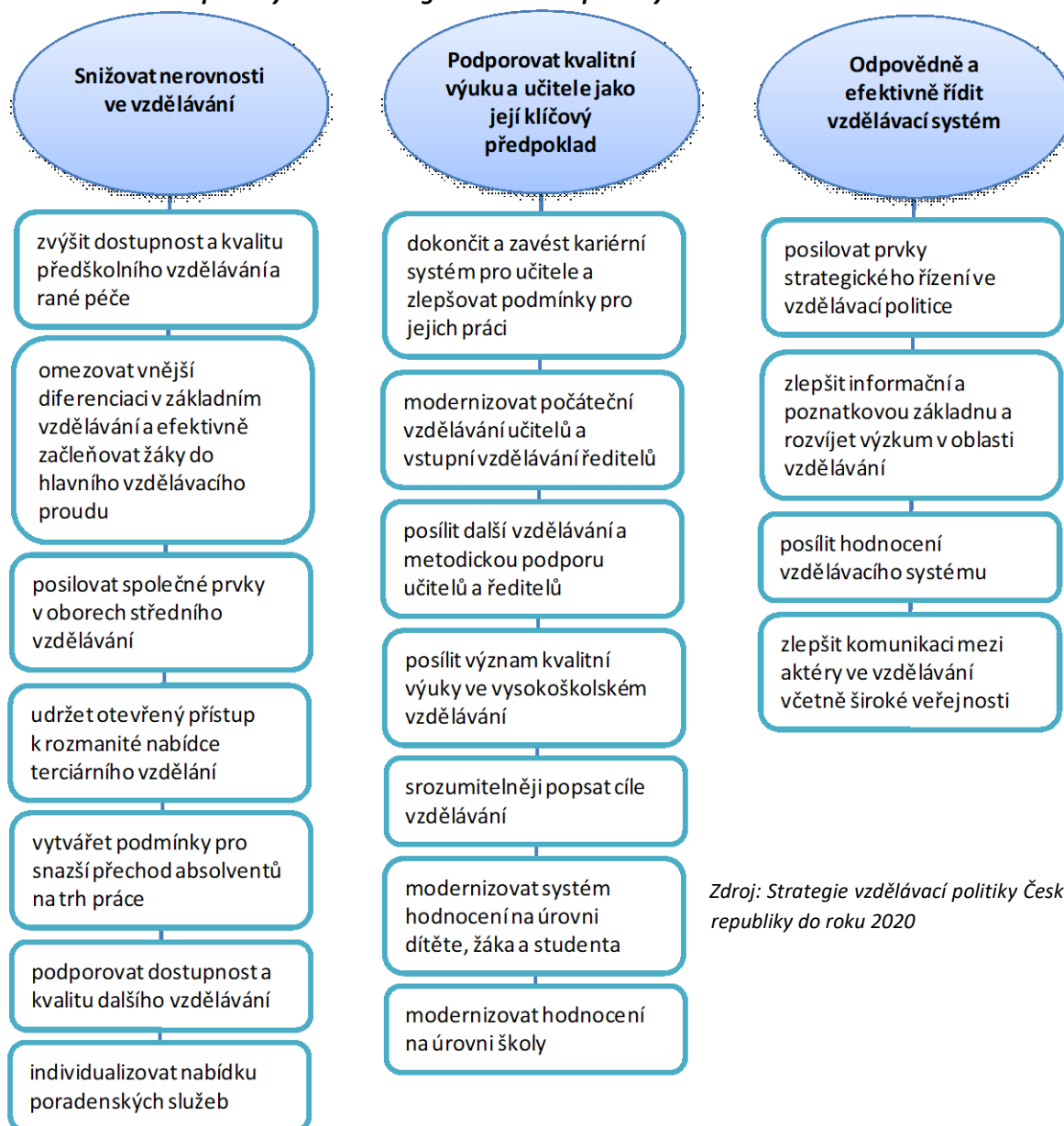
Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020
Koncepce podpory mládeže 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf
Strategie sociálního začleňování 2014–2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b1ad3bcc-f10a-4b9d-bda8-22361870ef79/Technicka-revize-Dohody-o-Partnerstvi-ve-verzi-schvalene-Evropskou-komisi-dne-13-4-2016_1.pdf?ext=.pdf
Evropa 2020	http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v
Národní plán výuky cizích jazyků	http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jazyku.pdf
Strategie romské integrace do roku 2020	http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/
Strategie celoživotního učení ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011–2020	http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf
Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020	http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018	http://www.msmt.cz/file/28077
Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/koncepce-vcasne-peco-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-1
Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/talentovana-mladez

Zdroj: vlastní průzkum

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 představuje základní strategický dokument ČR v oblasti vzdělávání na národní úrovni. Tato strategie stanovuje na základě důkladného zhodnocení současného stavu tři průřezové priority a na ně navázané cíle (viz schéma 1).

Schéma 1: Průřezové priority a cíle strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

Zdroj: Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Dle strategie dochází k nerovnostem ve vzdělání především z důvodu rozdílných příležitostí a aspirací k učení a z důvodu silné závislosti výsledků vzdělávání na rodinném zázemí na úrovni žáka i na úrovni školy (tzn. rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových tříd podle rodinného zázemí).

Na snižování nerovnosti ve vzdělávání navazuje cíl zvýšení kvality předškolního vzdělávání a rané péče, kde je vnímána jako problém absence fungujícího systému rané péče pro děti do 3 let, v tomto ohledu Česká republika za většinou evropských států zaostává. Další problém zřejmý zejména ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích je nedostatečná kapacita mateřských a základních škol, která vzniká vlivem nástupu populačně silnějších ročníků. Mezi opatření podporující zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání a rané péče patří např.:

- zavedení posledního roku předškolního vzdělávání jako povinného,
- navržení systémového řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let,
- včasná diagnostika potíží dítěte (již v průběhu předškolního období),
- posilování spolupráce mezi rodinou a školním prostředím, eliminace odkladu školní docházky.

Dalším navazujícím cílem je omezování vnější diferenciace v základním vzdělávání a efektivní začleňování žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Ačkoliv bylo na základě nového školského zákona z roku 2004 dosaženo určité redukce počtu vzdělávacích cest, český vzdělávací systém se stále vyznačuje vysokou mírou vnější diferenciace od samého počátku povinného vzdělávání. Tento problém je znatelný také v porovnání s ostatními zeměmi EU. V rámci tohoto cíle byla stanovena např. tato opatření:

- eliminace odkladů školní docházky (provázání se systémem přípravných tříd),
- provedení komplexní revize mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest,
- podpora zájmového vzdělávání a jeho vazeb na formální vzdělávání,
- individualizace podpory dětí a žáků (kompenzace všech typů znevýhodnění),
- vyrovnávání podmínek v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem.

Následující cíle se již nezabývají předškolním vzděláváním a vzdáváním žáků do 15 let, které řeší Místní akční plány, nicméně jsou v následujícím textu stručně zmíněny.

Dle strategie představuje v oblasti posilování společných prvků v oborech středního vzdělávání největší problém množství negativních jevů spojených se vzdáváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky, jedním z opatření je proto nenavyšování počtu oborů středního vzdělávání, ale provázání jejich struktury s potřebami trhu práce. Mezi další cíle patří udržení rovného přístupu k rozmanité nabídce terciárního vzdělání, vytváření podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce, podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání a individualizace nabídky poradenských služeb.

Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů obecně považovaných za úspěšné je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Jedním z problémů, se kterými se školský systém v ČR potýká, je nízká atraktivita učitelské práce v regionálním školství (nízké platy, omezené možnosti kariérního postupu, neodpovídající společenské uznání). Mezi další problémy lze zařadit stárnutí a prohlubující se genderová nevyrovnanost učitelských sborů. Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na výše uvedeném schématu 1.

V posledních přibližně patnácti letech došlo v oblasti regionálního školství k výrazné decentralizaci (převodu kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň krajské a obecní samosprávy) a podstatnému zvýšení autonomie škol. Tyto změny uvolnily prostor pro inovace a participaci všech aktérů. Zvýšení autonomie škol vedlo ke zvýšení odpovědnosti škol, ale zároveň také až k neúměrnému přesunu povinností na úroveň škol, a to bez dostatečné přípravy a podpory ředitelů a dalších vedoucích pracovníků³. Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na schématu 1.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020

Na Strategii navazuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020, který zmiňuje stejné průřezové priority, cíle i opatření. Tato opatření jsou oproti Strategii 2020 podrobně rozpracována do podopatření včetně uvedení termínu, zdroje financování a gesce. Dále jsou zde navíc oproti Strategii uvedeny grafy, kde jsou jednotlivé cíle podloženy statistickými údaji zpracovanými v grafické podobě. Jedná se např. graf znázorňující vývoj počtu dětí

³ Zdroj: OECD: Education Policy Outlook: Czech Republic (Paris, 2013).

v mateřských školách v jednotlivých krajích, vývoj struktury žáků plnících povinnou školní docházku apod.

V dlouhodobém záměru vzdělávání je oproti Strategii 2020 kapitola věnovaná základnímu uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání a kapitola zabývající se financováním regionálního školství.

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016–2018

Akční plán inkluzivního vzdělávání je další dokument vycházející z priorit Strategie vzdělávací politiky do roku 2020. První prioritou je snižování nerovnosti ve vzdělávání, druhou podpora kvalitní výuky učitele a třetí prioritou je odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

Cílem Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016–2018 je připravit a podpořit všechny složky systému (zřizovatele, školy, žáky, rodiče a veřejnost) tak, aby od 1. září 2016 bylo možné začít realizovat změny, které přinesla novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Akční plán je tvořen třemi částmi:

Část A - Prioritní úkoly MŠMT v roce 2015

- A1: Zrušení přílohy RVP ZV-LMP a revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
- A2: Prováděcí předpis k § 16 novely školského zákona
- A3: Diagnostické nástroje

Část B – Inkluzivní a kvalitní vzdělávací systém

- *Čím dříve, tím lépe* – Zavedení povinného předškolního vzdělávání pro děti od 5 let, navýšení potřeb kapacit MŠ, vytvoření návrhu jednotné metodiky pro odborníky v PPP nebo SPC při posuzování školní zralosti, podpora zařazení dětí se SVP do hlavního vzdělávacího proudu.
- *Inkluze je přínosem pro všechny* – Dlouhodobá podpora partnerské spolupráce, poskytnutí podpory pro inkluzivní vzdělávání na SŠ, realizace projektu MAP, podpora sociálního začleňování, specifikace profese asistent pedagoga, podpora formativního hodnocení žáků, podpora škol v rámci OP VVV (tzv. šablony), podpora začleňování cizinců do škol, podpora začleňování dětí se SVP do neformálního a zájmového vzdělávání.
- *Vysoce kvalifikovaní odborníci* – Podpora kvality počáteční přípravy pedagogických pracovníků, standard učitele a ředitele v zaměření na rozvoj potenciálu každého žáka.
- *Podpůrné systémy a mechanismy financování* – Poradenské služby jako pomoc pro zkvalitnění průběhu vzdělávacího procesu, financování akčního plánu.
- *Spolehlivá data* – Změny v činnosti ČŠI, změny v evidenci žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, Monitoring Strategie romské integrace 2020.

Část C – Ze školy do práce

Cílem je zajistit takové parametry vzdělávacího systému, které společně s opatřeními na podporu zaměstnanosti pomohou vládě ČR garantovat, že každý mladý člověk do 25 let dostane kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, odborné přípravy nebo stáže, a to do 4 měsíců poté, co se stal nezaměstnaným, ukončil formální vzdělávání anebo odešel ze systému formálního vzdělávání.

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Motto (citované z koncepce „Digitální Česko“ v úvodu strategie): *„Informační technologie by měly prostupovat celým procesem výuky na základních školách, nikoli jen v předmětech typu ‚Práce s počítačem‘. Plné zapojení moderních technologií do výuky všech předmětů vnímá stát jako nezbytné v rámci posunu vzdělávacího systému od prostého memorování faktů k důrazu na čtenářskou gramotnost, komunikační dovednosti a logické myšlení.“*

Dokument Strategie digitálního vzdělávání navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné.

Vize dokumentu je založena na otevřeném a moderním digitálním vzdělávání. Principem toho je celoživotní proces učení, který bude umožněn každému jedinci bez rozdílu. Digitálním vzděláváním se rozumí takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností. Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Cílem strategie je nastavit podmínky a procesy ve vzdělávání, které toto digitální vzdělávání umožní realizovat.

Smyslem strategie je především otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi a rozvíjet informatické myšlení žáků.

V dokumentu je vyjmenována celá řada opatření, např.:

- prosazení otevřených informačních zdrojů,
- tvorba systému jako nástroje pro recenzi vzdělávacích zdrojů,
- inovace RVP,
- modernizace kurikula v rámci IT,
- propojení formálního, neformálního a informálního učení,
- digitální kompetence jako povinná součást standardu vzdělání učitele,
- zajištění udržitelného financování škol v oblasti IT,
- podpora připojení k internetu,
- podpora správy IT ve školách a školských zařízeních,
- příprava podmínek pro sběr velkého množství dat,
- podpora vývoje inovací,
- podpora pedagogického výzkumu,
- monitoring,
- podpora metodiky a didaktiky ICT.

Koncepce podpory mládeže 2014–2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020 určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let.

Koncepce 2020 pracuje s pojmy pilířů, horizontálních priorit, strategických cílů, dílčích cílů a opatření. Hlavní část Koncepce 2020 určuje 13 strategických cílů:

- usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům,
- usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím,
- vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání,
- rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití,
- podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže,
- zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže,
- podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost,
- podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života,
- vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností,
- usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi,
- motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost,
- podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií,
- nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014–2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Vzdělávání a oblast školství není samozřejmě opomenuta. V analytické části jsou níže rozebrány statistické údaje týkající se vývoje počtu dětí/žáků/studentů a následně jsou zjištěné údaje zhodnoceny – co k danému vývoji vedlo a co z toho vyplývá pro oblast vzdělávání do budoucna. Především je zmiňován stále rostoucí význam demografického vývoje, na který je nutné reagovat a který bude mít zásadní vliv na stav a rozvoj regionálního školství. Dále je význam tematiky školství a vzdělávání zmíněn např. v souvislosti s trhem práce, dosaženým vzděláním české populace, problematikou sociální exkluze, apod.

Ve strategické části je význam vzdělávání zmiňován v rámci prioritní oblasti „Regionální konkurenceschopnost“, přičemž je kladen důraz na kvalitu, flexibilitu a efektivitu vzdělávací soustavy např. v souvislosti s adaptabilitou žáků/studentů na trhu práce.

Vzdělávání je dále zmiňováno v rámci prioritní oblasti „Územní soudržnost“ např. v souvislosti s podporou integrace a aktivizace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, dále v souvislosti s kvalitou, vybaveností, územní dostupností a rozmístěním jednotlivých typů škol či z pohledu tematiky volného času a jeho úzké vazby na vzdělávání.

Strategie sociálního začleňování 2014–2020

Strategie popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie (dále jen EU) v programovém období 2014+. Dále obsahuje přehled opatření majících

vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů. Strategie vychází z „Dlouhodobé vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování“ schválené ministrem práce a sociálních věcí v květnu 2012, zahrnuje však i oblasti překračující hranice resortu, které mají významný vliv na sociální začleňování osob.

Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci evropského cíle v této oblasti strategie Evropa 2020. Česká republika se současně zavázala vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou o 30 000 osob.

Vize dokumentu je založena na sociálním začleňování, které je definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Strategie ukazuje směr, kterým by se řešení sociálního vyloučení měla ubírat, prosazuje společensky odpovědné hodnoty vztahující se k boji se sociálním vyloučením, upozorňuje na nedostatky při hledání řešení sociálního vyloučení a zasazuje se o šíření principu mainstreamingu sociálního začleňování na všech správních úrovních.

K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám,
- prevence rizika sociálního vyloučení,
- pomoc nejvíce zranitelným,
- mobilizace všech relevantních aktérů.

Pro oblast vzdělávání jsou nejdůležitějšími cíli Strategie podpora rodiny a zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Cíl – podpora rodiny:

Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež. Posílení ekonomické stability rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.

Opatření (z hlediska vzdělávání):

- c) Zajištění systémové podpory rodin při výchově dětí se specifickými potřebami.
- d) Zajištění odpovídající a standardy garantované kvality širokého spektra služeb pro rodiny, děti a mládež.
- g) Rozvoj služeb péče o děti, jejich dostatečné kapacity a místní dostupnosti.
- h) Rozvoj nízkoprahových služeb na podporu rodin ohrožených sociálním vyloučením, jako jsou kluby matek, mateřská centra, předškolní kluby nebo rodičovské skupiny založené na principu svépomoci.

Kvalita předškolní výchovy a primárního vzdělávání je významnou determinantou vzdělatelnosti člověka v pozdějším věku a podstatným faktorem pro sociální integraci. Napomáhá ke snižování sociálních rozdílů a představuje efektivní opatření k výraznému snižování nákladů budoucích sociálních politik. Investice do kvalitního a široce dostupného počátečního vzdělávání představují velké úspory budoucích sociálních výdajů. České školství je však z pohledu zahraničního srovnání podfinancované (nízké výdaje na žáka/studenta v poměru k HDP na hlavu v paritě kupní síly).

V současné době je také věnována malá pozornost vzdělávací dráze skupiny dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, tak i těm, kteří jsou znevýhodněni sociálně). České školství není schopno dostatečně vyrovnávat handicap znevýhodněných žáků a rozvíjet individuální potenciál každého žáka. Problémy přetrvávají nejen v případě dětí z vyloučených či ohrožených skupin obyvatel – nízká schopnost diverzifikace výuky a individualizace se dotýká každého žáka, včetně nadaných a talentovaných žáků.

V řadě případů však dochází k neodůvodněné a předčasné selekci dětí, přičemž její negativní dopady zřejmě převažují nad pozitivními. Jde o selekci způsobenou omezenou dostupností předškolních zařízení, rozřazováním dětí při vstupu na základní školy velmi rozdílné kvality nebo do víceletých gymnázií. Vysoký podíl romských žáků je vzděláván v základních školách praktických (bývalých zvláštních školách), což svědčí o velké míře selekce dětí na základě jejich etnicity. ČR v rámci svých opatření usiluje o nastavení podmínek zabezpečujících respektování potřeb sociálně znevýhodněných žáků a žáků s diagnózou lehkého mentálního postižení. V řadě základních škol hlavního vzdělávacího proudu však dosud nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro vzdělávání těchto dětí v běžných třídách.

Jednou z nezbytných podmínek pro vzdělávání dětí v běžných třídách je vybudování prostředí „rovného přístupu“ v českých základních školách.

Cíl – zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny:

Opatření pro splnění cíle:

- a) Zajistit podmínky (materiální, technické, finanční, personální) pro vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu pro všechny děti, žáky a studenty.
- b) Zkvalitnění a rozvoj poradenského systému za účelem zajištění rovného přístupu ve vzdělávání (od předškolního po vysokoškolské, vč. prevence rizikového chování).
- c) Zajištění podpory rovného přístupu ve vzdělávání prostřednictvím mimoškolních aktivit (podpora efektivního zájmového a neformálního vzdělávání).
- d) Minimalizace rizik spojených s rizikovým chováním u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím podpory standardizovaných a certifikovaných služeb v oblasti primární prevence rizikového chování ve vzdělávání, ve spolupráci s rodinou a sociálními službami.
- e) Podpora rozvoje a tvorby místních strategií rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a systematické sociálně pedagogické intervence v domácnostech ohrožených sociálním vyloučením.
- f) Podpora poradenských, intervenčních a aktivizačních služeb v činnosti vzdělávacích institucí.
- g) Podpůrné služby k získání a dokončení vzdělání pro osoby ze sociálně znevýhodňujícího prostředí podporujících jednak samotné žáky a studenty ve studiu, tak jejich rodiče v podpoře svých studujících dětí.
- h) Propojení a spolupráce škol, rodin, sociálních služeb a orgánů sociálně právní ochrany dítěte.

Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020

Dokument stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit. ESIF zahrnují Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Rozvoj vzdělávání je v tomto dokumentu zahrnut pod Národní rozvojovou prioritu Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky. Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností a tedy kvalitou vzdělávacího systému.

Hlavní identifikované problémy a potřeby rozvoje:

- Nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání – výsledky žáků a studentů na úrovni ZŠ a SŠ se zhoršují prakticky ve všech sledovaných oblastech. Žáci nedosahují výsledků svých vrstevníků před deseti až patnácti lety. Úroveň základních znalostí českých žáků není uspokojivá. Současný nepříznivý stav je výsledkem několika faktorů, jejichž systematické řešení je nutné ke změně tohoto trendu.
- Kvalita ředitelů a pedagogických pracovníků – současné postavení a role pedagogů nemá odpovídající ohodnocení a společenskou prestiž. Věkový průměr pedagogů je v ČR (v mezinárodním srovnání) vysoký. Úroveň pregraduální přípravy pedagogů je nízká, s nedostatečným podílem praxe a nepřizpůsobuje se změnám v oblastech, které přináší společenský a technologický rozvoj. Pro odborníky neexistují stimulační nástroje pro vstup do škol. Management škol je výkonný, ale nezaměřuje se na výsledky ve vzdělávání žáků, je spíše ekonomicko-finančním řízením. Také většina zřizovatelů škol neumí pracovat s informacemi o kvalitě školy.
- Podinvestovaná infrastruktura MŠ, ZŠ a SŠ a dalších vzdělávacích organizací, která neodpovídá demografickým trendům na místní úrovni a potřebám kvalitního rozvoje přenositelných i odborných kompetencí relevantních pro trh práce.
- Rozdíly v materiálně-technickém vybavení jednotlivých škol a školských zařízení. Digitální a otevřené vzdělávací zdroje a software pro individualizaci výuky jsou využívány neefektivně, což je dáno jak nízkými kompetencemi učitelů, tak nevyhovujícím technickým vybavením a dále nedostatečnou vnitřní konektivitou škol a špatným připojením k internetu ve venkovských oblastech obecně.
- Nedostatečná úroveň strategického vedení vzdělávání k lepším výsledkům na všech úrovních počátečního vzdělávání, spojená též se změnami danými decentralizací a zvýšením autonomie škol.
- V ČR není rozvinutý monitoring kvality výsledků vzdělávací činnosti. Chybí vymezení kvality práce učitele i ředitele, kvality práce školy a pravidelné poskytování zpětné vazby všem zmiňovaným subjektům ve vztahu ke stanoveným kritériím kvality.
- Žákovské cíle vzdělávání jsou vymezeny příliš obecně a nejsou prioritizovány, učitelé nemají povinnost sledovat individuální pokrok každého žáka vzhledem ke stanoveným cílům a nemají k tomu potřebnou metodickou podporu ani podmínky. V oblasti počátečního vzdělávání se týkají dopracování a zavedení systému hodnocení škol a zatraktivnění povolání učitele.
- V oblasti ZŠ a SŠ je proto potřeba více zaměřit výuku na širší možnosti uplatnění a zlepšit schopnosti žáků v těchto kompetencích. Tím selepší schopnost absolventů flexibilně reagovat na změny a tudíž i jejich uplatnitelnost na trhu práce. Pro tuto změnu je také nutné otevřít školy spolupráci s mimoškolními subjekty neformálního a zájmového vzdělávání a zvýšit pochopení a podporu vzdělávání ke klíčovým kompetencím ze strany rodičů a veřejnosti. Rozvoj lidských zdrojů pro oblast počátečního vzdělávání. Jde především o zlepšení pregraduální přípravy pedagogických pracovníků a podporu jejich dalšího

profesního růstu včetně systematické podpory začínajících pedagogických pracovníků, rozvoj kompetencí vedoucích pracovníků škol a zřizovatelů.

- Zajištění rovného přístupu ke kvalitní vzdělávací infrastruktuře. Strategicky zacílené a odůvodněné investice do vzdělávací infrastruktury pro rozvoj kompetencí dětí a žáků mateřských, základních a středních škol na základě místních/krajských akčních plánů, které vznikají v souladu se vzdělávací politikou ČR, zohledňují potřeby místních partnerství, demografického rozvoje a trhu práce a vážou potřeby infrastruktury k potřebám rozvoje kvality vzdělávání v místě.
- Vytvoření uceleného systému národního monitoringu kvality výsledků vzdělávací činnosti dle doporučení OECD v počátečním vzdělávání, aby poskytoval potřebné informace pro systémové řízení na úrovni státu, regionů, škol a učitelů, rodičů a žáků a pro kontinuální zlepšování práce všech aktérů a dále umožňoval identifikovat nerovnosti ve vzdělávacím systému a vést k jejich odstraňování.
- Zkvalitnění předškolního vzdělávání, zejména prostřednictvím zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků ve stěžejních oblastech (matematická a čtenářská pregramotnost, polytechnické vzdělávání, problematika začleňování dětí se SVP) a prostřednictvím investic do kvalitního vybavení (nedostatečné kapacity předškolního vzdělávání jsou řešeny v kapitole Trh práce, zvýšení účasti sociálně znevýhodněných dětí na předškolním vzdělávání v následující podkapitole). Zajištění podmínek pro efektivní řízení vzdělávání na úrovni státu, regionů, obcí i jednotlivých škol.

Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority:

- inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích,
- udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje,
- růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

EU potřebuje vymezit úroveň, které by chtěla dosáhnout do roku 2020. Za tímto účelem Komise navrhuje následující hlavní cíle EU:

- 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno,
- 3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje,
- v oblasti klimatu a energie by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“,
- podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10 % a nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání,
- počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.

Politika EU v oblasti vzdělávání je založena na spolupráci mezi členskými státy. Členské státy jsou nadále odpovědné za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost. Evropská spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy od roku 2002 probíhá podle tzv. Kodaňského procesu, kdy si členské státy a další zúčastněné země stanovují každé 2 roky konkrétní cíle. Tato spolupráce byla v roce 2010 znovu posílena přijetím tzv. Komuniké z Brugg.

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky je dokument, jehož hlavním cílem je shrnout na obecné úrovni klíčová témata, problémy a možná řešení.

Na oblast vzdělávání se primárně zaměřuje prioritní osa 2.3 „Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje“ obsažená v rámci prioritní osy číslo 2 „Ekonomika a inovace“. V rámci této priority jsou stanoveny dva cíle:

- Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů.
- Cíl 2: Podpořit výzkum, vývoj a inovace.

První cíl je orientován na začlenění vzdělávání do celkové strategie sociálně-ekonomického rozvoje ČR a v návaznosti na to i na větší podporu investic do vzdělávání. Cíl by měl být naplněn prostřednictvím rozvoje a zkvalitňování systému vzdělávání všech typů a úrovní, což v konečném důsledku povede k větší uplatnitelnosti osob na trhu práce i všeobecně v běžném životě.

Druhý cíl je orientován především na podporu průmyslového výzkumu a vývoje. Vzdělávání je v rámci tohoto cíle orientováno především na podnikatelské subjekty, ale jeho role je spatřována i v oblasti spolupráce univerzit a jejich studentů s firmami, výzkumnými pracovišti, apod.

Vzdělávání jako takové je zmiňováno na mnoha místech dokumentu v souvislosti s řešenou tematikou, např. v rámci prioritní osy 4 „Krajina, ekosystémy a biodiverzita“ je mj. zmiňována důležitost podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty či v rámci prioritní osy 5 „Stabilní a bezpečná společnost“ je význam kvality vzdělávacích aktivit a význam zásad inkluzivního vzdělávání zmiňován v oblasti prevence sociálně patologických jevů či kriminality, apod.

Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti⁴ v základním vzdělávání

Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018) a opírá se o předpoklad, že získávání určitých základních dovedností na školní úrovni je zásadní pro rozvoj klíčových kompetencí v rámci kontinuity celoživotního učení. Záměr rozvoje gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuse iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků.

Opatření:

- přesnější a náročnější stanovení cílů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti,
- budování systému monitorujícího dosahování těchto cílů na různých úrovních,
- poskytování adekvátní podpory tam, kde se vytýčené úrovně gramotností nedaří dosahovat.

Čtenářská a matematická gramotnost je tedy zcela zásadním a prvořadým cílem v období základního vzdělávání, nevychází však všechny cíle vzdělávacích oborů český jazyk a literatura nebo matematika a nemůže tyto jiné cíle zcela vytěsnit či nahradit.

Je třeba zdůraznit potřebnost těsného propojení těchto dovedností s prostředím informačních a komunikačních technologií (ICT). Ze samé podstaty pojetí gramotností vyplývá

⁴ Čtenářská gramotnost je schopnost jedince porozumět textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určených cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života lidského společenství. Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

nutnost jejich utváření a rozvíjení v různých kontextech osobních a praktických, např. ve vztahu k finanční gramotnosti. Úspěšnému rozvíjení obou gramotností stojí v cestě i názor, že utváření čtenářské a matematické gramotnosti je prakticky výlučně odpovědností učitelů českého jazyka a literatury a matematiky.

Skutečnosti přispívající ke klesající úrovni výsledků žáků (Záměr rozvoje gramotností je chce ovlivnit):

- Malá pozornost, kterou v průměru školští manažeři věnují kvalitě učení a vyučování. Obecně je to důsledkem dosavadní tradice preferující administrativní řízení škol, nedostatečné podpory v této oblasti, a také absence některých typů dat potřebných pro řízení kvality výuky.
- Malá cílená podpora žáků, kteří nedosahují potřebných úrovní čtenářské a matematické gramotnosti, jejich učitelů a škol, kde se tito žáci vyskytují ve zvýšené míře.

Dlouhodobým cílem je zvýšit úroveň čtenářské a matematické gramotnosti, zmenšit podíl žáků, kteří nedosahují minimální úrovně čtenářské a matematické gramotnosti, a naopak zvýšit podíl žáků s vysokým stupněm úrovně těchto gramotností. Konečným cílem je u všech skupin žáků zlepšit úroveň gramotností, a tím i jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě.

Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v cizích jazycích, tj. aby v nich občané dovedli porozumět a komunikovat. Požadavek, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích, je v oblasti obsahu vzdělávání naplňován postupným vytvářením rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání.

Jazykové vzdělávání v českém školství má dlouholetou tradici a má k dispozici velmi kvalitně zpracované metodické postupy, které jsou stále modernizovány a harmonizovány.

Volba druhého cizího jazyka se bude odvíjet z podstaty mnohojazyčnosti, tedy dostatečně široké nabídky dalších jazyků (francouzština, ruština, italština, španělština, aj.).

Nabídka jazykového vzdělávání všem občanům vyžaduje dostatečný počet kvalitních učitelů cizích jazyků. Tento úkol stojí na prvním místě realizace celého plánu. Budou podporovány zahraniční studijní pobyty budoucích učitelů i učitelů všech typů škol. V této souvislosti je třeba rovněž zmínit velmi účinný nástroj ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků, a to výuku některých předmětů (úplně nebo částečně) v cizím jazyce (tzv. CLIL – Content and Language Integrated Learning), která umožňuje, aby si žáci zároveň obsahem učiva zlepšovali a osvojovali i kompetence v cizím jazyce. Národní plán je propojen s akčním plánem.

Struktura akčního plánu pro období 2005–2008:

1. MŠ:

- rané vyučování jako příprava na jeho osvojování,
- potřeba kvalifikovaných pedagogů,
- zvýšit informovanost učitelů a rodičů o raném jazykovém vzdělávání a jeho podmínkách,
- zpracovat metodický portál,
- zařadit AJ do přípravy učitelů MŠ,
- RVP – zařazení propedeutiky.

2. ZŠ:

- výuka „napříč předměty“,
- zařadit AJ do přípravy učitelů 1. stupně ZŠ,
- vyhlásit dotační program „Program podpory málo vyučovaných cizích jazyků“,
- navýšit hodinové dotace ve výuce,
- podpora zahraničních pobytů.

3. SŠ a VOŠ:

- opět navýšit hodinové dotace,
- podpora pobytů,
- nové učebnice a jiné materiály pro výuku.

4. Terciární vzdělávání:

- posílit rozpočet VŠ určených katedrám cizích jazyků,
- jazykové studijní programy pro budoucí učitele,
- zařazení oborových didaktik mezi vědní disciplíny.

5. Další vzdělávání:

- tvorba nových výukových programů,
- e-learning,
- „vzdělávací poukázky“,
- Evropské jazykové portfolio.

6. Vzdělávání pedagogických pracovníků:

- projekt „Brána jazyků“.

7. Výzkum a inovace:

- zavést jazykovou propedeutiku,
- vytvořit metodický portál cizích jazyků napříč předměty.

8. Další:

- ustavit Národní jazykovou radu,
- čerpat zkušenosti s ostatními zeměmi EU.

Strategie romské integrace do roku 2020

Strategie romské integrace do roku 2020 je střednědobý dokument s celoplošným dopadem, který řeší situaci romské menšiny v ČR. Cílem této strategie je zvrátit do roku 2020 negativní trendy ve vývoji situace Romů v ČR zejména ve vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a v oblasti sociální, nastartovat a urychlit pozitivní změny a dosáhnout pokroku při odstraňování neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi podstatnou částí Romů a většinovou populací, zajistit účinnou ochranu Romů před diskriminací, bezpečné soužití a povzbudit rozvoj romské kultury a jazyka.

Oblast vzdělávání řeší tato strategie v rámci tematického strategického cíle 5 – Snížení rozdílů ve vzdělání mezi většinovou společností a Romy prostřednictvím zajištění rovného přístupu Romů ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních.

Lepší vzdělávání Romů, především romských dětí, je konsenzuálně považováno za jeden z nejdůležitějších předpokladů úspěšné integrace. Základními problémy v oblasti vzdělanosti zůstávají vzdělanostní propast mezi Romy a většinovou populací, vysoké zastoupení romských dětí ve vzdělávání s nižšími ambicemi, trendy k segregaci romských dětí v základním, předškolním a částečně i středním vzdělávání a malá připravenost romských dětí na školu v důsledku malého zapojení

romských dětí do předškolního vzdělávání, ale také nízká úroveň připravenosti pedagogických pracovníků na práci a s dětmi pocházejícími z odlišného kulturního zázemí.

Pro dosažení strategického cíle v oblasti vzdělávání romských dětí a žáků byly stanoveny tyto specifické cíle a opatření:

Specifický cíl 1 – Zvýšení přístupu romských dětí ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči

Opatření:

- zajistit dostupnou infrastrukturu pro předškolní vzdělávání dětí v MŠ (včetně infrastruktury pro přípravné vzdělávání pro romské rodiče a děti nebo jinak znevýhodněné rodiče),
- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do předškolního vzdělávání,
- zvyšovat informovanost romských rodičů o možnostech a přínosech předškolního vzdělávání (spolupracovat s romskými rodiči),
- snížit počet dětí romského původu v systému ústavní a ochranné výchovy.

Specifický cíl 2 – Odstranění praxe nesprávného zařazování romských dětí do vzdělávání s nižšími vzdělávacími ambicemi

Opatření:

- naplňovat Plán opatření pro výkon rozsudku D. H. a ostatní vs. Česká republika z roku 2012, který se danou oblastí zabývá.

Specifický cíl 3 – Zajištění základních podmínek pro rozvoj inkluze romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu a rozvoj inkluzivního vzdělávání

Opatření:

- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do základního vzdělávání,
- zajistit motivační prázdninové programy a aktivity pro romské děti,
- sledovat dopady novely školského zákona na rovný přístup ke vzdělání romských žáků,
- navrhnout systém efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit segregačně působící finanční bariéry ve veřejném školství,
- nadále financovat a rozvíjet dotační programy MŠMT na podporu romské integrace.

Specifický cíl 4 – Odstraňování segregace romských dětí ve vzdělávání na všech úrovních

Opatření:

- provést analýzu vzniku škol s vyšším počtem romských dětí,
- zamezovat vzniku tzv. segregovaných škol a postupně transformovat tzv. romské školy ve školy inkluzivní.

Specifický cíl 5 – Podpora Romů při dosahování sekundárního a terciárního vzdělávání

Opatření:

- zvýšit efektivitu a účelnost dopadu dotačního programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“,
- navýšit finanční prostředky na uvedený dotační program na částku 12 mil. Kč od roku 2016,

- v rámci OP VVV se zaměřit na výzvy, které podpoří aktivity zaměřené na přechod žáků ze základního vzdělání na střední školy, a také na přechod z prvního na druhý stupeň ZŠ,
- zvyšovat dostupnost VŠ vzdělání pro studenty z nízkopříjmových rodin.

Specifický cíl 6 – Podpora doplnění vzdělání u dospělých Romů a celoživotní učení

Opatření:

- podporovat vzdělávací aktivity pro dospělé Romy a Romky s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a funkční gramotnost a jejich lepší provázanost s aktuálními potřebami trhu práce,
- podporovat vzdělávací aktivity pro osoby vracející se na pracovní trh po více než pěti letech přerušení práce z důvodu péče o děti či závislé osoby.

Splněním uvedených specifických cílů by mělo být dosaženo stanovené vize:

Romské děti dosahují v průměru stejného vzdělání jako děti neromské. Vzdělanostní struktura Romů se přibližuje vzdělanostní struktuře neromské populace. Romské děti již nejsou nadreprezentovány ve vzdělávacích programech s nižšími vzdělávacími ambicemi a jejich potenciál je rozvíjen k dosažení osobního maxima. Nadané romské děti jsou podporovány státem a společností v ambicích pro dosažení vyššího vzdělání.

Strategie celoživotního učení ČR

Současné koncepte celoživotního učení:

- Od kolébky do zralého věku – profesní stálá příprava, osobní rozvoj, aktivní občanství, podpora rozvoje společnosti.
- Zaměstnanost – jedinec má solidní základní zaměstnání a následné celoživotní učení probíhá na základě potřeby přizpůsobit se současným výrobním procesům a strukturám – osobní rozvoj je chápán jako čistě soukromá věc.
- Modernizace společnosti a ekonomiky – zaměřeno na změnu tradičních názorů na rozdělení života na fáze učení – práce – důchod.
- Sociální inkluze – zabývá se skupinou, jejichž počáteční vzdělávání a příprava nebyla uspokojivá a adekvátní, je potřeba nápravy, doplnění.

Současná vize na podporu celoživotního učení v ČR zdůrazňuje ekonomický, environmentální i sociální aspekt přínosu celoživotního učení. Na základě toho se zaměřuje na podporu:

- osobního rozvoje,
- sociální soudržnosti a aktivního občanství,
- zaměstnanosti.

Hlavní strategické směry Strategie:

- Uznání, přístupnost – vytvoření otevřeného prostoru pro celoživotní učení včetně uznávání výsledků neformálního a informálního učení. Na základě tohoto přijat zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sestavena národní soustava rekvalifikací.
- Rovný přístup – snaha podporovat dostupnost a rovnost šancí v přístupu ke vzdělávacím příležitostem během celého životního cyklu. Za tímto účelem je třeba rozšířit nabídku vzdělávacích příležitostí, zajistit její rozmanitost a pestrost, s ohledem na inkluzi.

- Funkční gramotnost – snaha jejího rozvoje, včetně rozvoje celoživotních kompetencí k učení.
- Sociální partnerství – je třeba rozvíjet spolupráci se sociálními partnery, podporovat soulad nabídky vzdělávacích příležitostí s potřebami ekonomického, environmentálního a sociálního rozvoje.
- Stimulace poptávky – snaha o vzbuzení zájmu po celoživotním učení u všech cílových skupin.
- Kvalita – podporovány a propagovány by měly být kvalitní nabídky vzdělávacích příležitostí, včetně snahy o jejich dostupnost.
- Poradenství – je nezbytným předpokladem pro úspěšné fungování kvalitního systému celoživotního učení.

Opatření vedoucí k zajištění kvalitního a dostupného dalšího vzdělávání:

- Stimulovat jednotlivce i zaměstnavatele k rozšíření účasti na dalším vzdělávání a ke zvýšení investic do dalšího vzdělávání, provázat systémovou a programovou složku finanční podpory dalšího vzdělávání.
- Zajistit uznání různých vzdělávacích cest k získání kvalifikace.
- Vytvořit podmínky pro sladění nabídky vzdělávání s potřebami trhu práce.
- Rozvinout nabídku dalšího vzdělávání podle potřeb klientů a zajistit dostupnost vzdělávacích institucí.
- Zvýšit úroveň vzdělávání zaměstnanců podniků tak, aby se stalo účinným faktorem posilování konkurenceschopnosti podniků a profesní flexibility zaměstnanců.
- Zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání.
- Rozvinout informační a poradenský systém pro uživatele dalšího vzdělávání.

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Počet usmrčených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu a tvoří 30 % obětí v silničním provozu. Tento podíl se nedaří snižovat, a proto je cíleno na zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích, což je jedna z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR, které je věnována speciální pozornost. Stejně tak je tomu i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokáží ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od rodiny po mateřské, základní a střední školy. Došlo také k rozvíjení a podpoře nových forem dopravní výchovy na všech stupních škol v rámci školních vzdělávacích programů. Byly zajištěny mediální kampaně zaměřené na zvýšení ochrany dětí, spojené s vydáním příruček určených pro rodiče dětí, zajištění jejich distribuce do škol a zdravotnických zařízení. V rámci prevence dětských úrazů v dopravě bylo přistoupeno k distribuci materiálů vydaných v minulých letech. Témata dopravní výchovy jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání zpracována a vzhledem k tomu, že je problematika rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější, proto je předkládán

tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky. Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije pro úpravu svého ŠVP, pro plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Strategickým cílem dokumentu je nadále rozvíjet, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity dotčených subjektů, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů, zvyšovat efektivitu přijímaných preventivních opatření a reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují.

Priority:

- usilovat o eliminaci všech forem diskriminace včetně rasismu, xenofobie, náboženské netolerance, mj. prostřednictvím osvěty, vzdělávacích aktivit,
- usilovat o vytváření bezpečného a pozitivního prostředí ve školách prostřednictvím ochrany dětí před všemi formami násilí, šikany a sexuálního zneužívání.

Primární prevence je zaměřena na celou populaci, dospělé i děti. Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je věnována pozitivnímu ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže. Realizace primární prevence je zejména rolí rodiny a škol, v praxi se jí často věnuje také Policie ČR i jednotlivé obecní policie (nejčastěji právě v prostředí škol).

Oblast kriminality, chování a cíle pachatelů, možnosti ochrany obětí se vlivem změn ve společnosti, v právních normách, vlivem nových technologií neustále dynamicky vyvíjejí, mění, přizpůsobují novým podmínkám. Tomu je třeba přizpůsobovat i aktivity a opatření směřující k předcházení negativním dopadům těchto změn, případně nové prostředí využívat ve svůj prospěch (např. nové technologie uplatnitelné v situační prevenci).

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018

Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013–2018 vychází ze závěrů pravidelných jednání s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence, z dlouhodobých cílů stanovených Strategiemi meziresortních orgánů a ze zkušeností s naplňováním předchozích koncepcí prevence zneužívání návykových látek a dalších rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má stěžejní roli při uplatňování školní primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v České republice. V oblasti protidrogové primární prevence bylo ministerstvo pověřeno financováním a koordinací činností v oblasti primární protidrogové prevence ve školách a školských zařízeních.

Období školního vzdělávání je velmi významné při formování osobnosti mladých lidí a vše, co se v tomto období nepodaří, se jen velmi obtížně napravuje v období dospělosti. Toto je také důvod, proč je oblasti prevence rizikových projevů chování u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení oblasti školství, zvláště pak krajů a obcí.

Hlavní cíl: Prostřednictvím efektivního systému prevence, který funguje na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže.

Obecný cíl: Jako standardní součást výchovně vzdělávacího procesu v prostředí českých škol zabezpečovaná kvalifikovanými a kompetentními osobami a institucemi je výchova k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti a dále pak i motivace k opuštění rizikového chování, pokud již nastalo a ochrana před dopady rizikového chování, pokud již nastalo ve výrazné formě.

Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

Cílovou skupinou, které je včasná péče určena, jsou děti ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Sociokulturně znevýhodňujícím prostředím rozumíme pro účely tohoto dokumentu takové sociální a kulturní prostředí, které dítěti znesnadňuje zapojení do hlavního vzdělávacího proudu. Včasná péče v oblasti vzdělávání bude poskytována dětem ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a jejich rodinám především v období od tří let života dítěte do zahájení školní docházky. V tomto období bude realizována především formou předškolního vzdělávání a formou podpory kompetencí rodičů k rozvíjení potenciálu dítěte v jeho přirozeném prostředí.

Včasnou péči zde chápeme jako souhrn opatření, které mají za cíl identifikovat možná rizika v rozvoji osobnosti dětí a předcházet hrozícím negativním důsledkům sociokulturního znevýhodnění ve vzdělanostní, morální a sociální kultuře osobnosti vymezené skupiny dětí.

Dokument zdůvodňuje potřeby včasné péče ve vztahu k následné školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, jmenuje největší rizika a problémy, ale i příležitosti, které jsou v systému vzdělávání vytvořeny k realizaci včasné péče.

Dokument jmenuje doporučení k zabezpečení podmínek k optimálnímu rozvoji dětí cílové skupiny před nástupem do povinné školní docházky:

- zajistit provázání jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, příslušná zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému,
- vedle osvěty a motivace v cílových komunitách je potřebné hledat i nástroje, které vytvoří tlak na rodiče, jejichž dítě zjevně v důsledku sociokulturně znevýhodňujícího prostředí rodiny potřebuje navštěvovat předškolní zařízení,
- programy a opatření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání,
- programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách,
- společné programy a opatření resortu školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnost za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky, a aby se předškolní přípravou dětí seriózně zabývali.
- Realizace programů zaměřených na pilotní ověřování projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Projekty budou zaměřeny na:
 - vytvoření středisek včasné péče při mateřských školách nebo základních školách zřizujících přípravné ročníky,

- vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,
- vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky.

Připravovaná podpora včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání je spojena především se vzděláváním pedagogických pracovníků, zaměřeným na popsání rizika a klíčové problémy, které dosud u pedagogů přetrvávají.

K řešení problémů integrace sociokulturně znevýhodněných je připraven národní rozvojový projekt MINORITY (pracovně Otevřená cesta) s názvem „Zlepšení podmínek vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu“.

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Česká republika nemá dosud zpracovanou národní strategii péče o nadané. Potřeba věnovat se nadaným a talentovaným vedla k tvorbě koncepcí. Dokument navazuje na „Koncepci péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013“.

Nová Koncepce 2014–2020 se odlišuje od předchozí koncepce zejména v tom, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů (dále jen podpora nadání).

Koncepce 2009–2013 byla již realizována, ovšem stále přetrvává značná roztržitost aktivit jednotlivých subjektů, tj. skutečný systém péče o nadané a mimořádně nadané děti a žáky zatím vytvořen nebyl. Vytvoření systému koordinace je proto klíčovým úkolem nové koncepce na období let 2014–2020. Tento úkol přesahuje hranice resortu MŠMT (očekává se spolupráce zejména s NIDV a NÚV). Současně je nová koncepce brána tak, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů.

Koncepce 2014–2020 vychází Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, jejíž součástí je i podpora nadaných. Citováno ze Strategie: „...budeme podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory...“ a „...rozšiřovat nabídku vzdělávacího poradenství, které bude žákům, včetně žáků nadaných, pomáhat nejen s volbou školy, ale rovněž s volbou vzdělávacích možností v rámci školního a zájmového vzdělávání, s orientací v mimoškolních vzdělávacích příležitostech, zdrojích a službách...“.

Oblasti, kterým se Koncepce 2014–2020 bude věnovat:

- podpora dlouhodobé a systematické práce s talentovanými dětmi a mládeží, zahrnuje jak formální, tak zájmové a neformální vzdělávání,
- zavedení změn v legislativě (vymezit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák, zahrnout nadané do skupiny dětí, žáků a studentů se SVP, zahrnout do typů nadání uvedených ve Vyhlášce „73“ manuální dovednosti, možnost akcelerace žáka v některých předmětech na dvou školách různého stupně: MŠ/ZŠ, ZŠ/SŠ, SŠ/VŠ),
- vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu, zaměřit se i na práce s nadanými dětmi se zdravotním postižením,

- podpora koordinátorů péče o nadané (psychologové, speciální pedagogové, pedagogové,...), příprava budoucích pedagogů (zavedení oblasti péče o nadané a rozvoj talentu do studijního programu),
- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi, zapojit do řešení otázek podpory nadání externí experty,
- na MŠMT vytvořit pozici koordinátora,
- systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur (zejména CEE-Forum) a projektů, navázat užší spolupráci se Slovenskem,
- vytvářet příležitosti pro realizaci výzkumu s nadanými,
- vytvořit pracovní skupiny pro oblast soutěží a volnočasových aktivit pro podporu nadání.

3.1.2.2 Strategické dokumenty a záměry na úrovni Královéhradeckého kraje

Tabulka 5 podává přehled dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na úrovni Královéhradeckého kraje. Jejich metaanalýza je provedena následně.

Tabulka 5: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na úrovni Královéhradeckého kraje

Název dokumentu/záměru	Odkaz ke stažení
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/vyrocní-zpravy/DZ-KHK-final-29-2-2016.pdf
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/
Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014-_2016-74365/
Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/volnocasove-aktivity/telovychova-sport/Zamer_khk_sport_a_vca_2013_10_21_upraveny.pdf
Dotací strategie Královéhradeckého kraje 2014–2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/dotacni-strategie/dotacni-strategie-kralovehradeckeho-kraje-2014-2016-75556/
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/aktualizace_koncepce-EVVO_KHK_2004.pdf
Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014–2018	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/prevence-soc-patologickych-jevu/Koncepce-primarni-prevence-KHK-2014-2018.pdf
Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011–2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/poskytovatele/strategicke-dokumenty/strategie-integrace-socialne-vyloucenych-lokalit-v-kralovehradeckem-kraji---50418/
Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/strategicke-dokumenty/riminality/Koncepce-prevence-kriminality-v-Kralovehradeckem-kraji-2012-2016.pdf
Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011–2015	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/protidrogova-politika/Strategie-protidrogove-politiky-Kralovehradeckeho-kraje-

	na-obdobi-2011---2015_1.pdf
Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce_rodinne_politiky_KHK_FINAL.pdf

Zdroj: vlastní průzkum

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012–2016

Dokument popisuje stav vzdělávací soustavy, stanovuje priority, cíle a konkrétní úkoly vzdělávací politiky v Královéhradeckém kraji. Celý dokument je rozdělen do čtyř hlavních částí. První část se věnuje charakteristice Královéhradeckého kraje, a to především z pohledu charakteristik týkajících se či majících úzkou souvislost se vzděláváním (např. demografický vývoj, počty škol a školských zařízení, vzdělanostní struktura obyvatelstva, absolventi škol na trhu práce, atd.).

Druhá, nejrozsáhlejší, část se zaměřuje na směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy včetně způsobů jejich realizace. Pozornost je zaměřena jak na jednotlivé základní stupně vzdělávací soustavy (předškolní, základní, střední vzdělávání, atd.), dále na další typy vzdělávání (umělecké, jazykové, zájmové, apod.) či oblasti a činnosti se vzdělávací soustavou související (např. školní stravování, prevence rizikového chování, spolupráce různých subjektů v oblasti vzdělávání, atd.).

Třetí část se zaměřuje na tři hlavní záměry rozvoje vzdělávací soustavy v kraji. Prvním záměrem je odpovídajícím způsobem reagovat na negativní demografický vývoj, což se projevuje především ve středoškolském vzdělávání. Druhým záměrem je optimalizovat oborovou strukturu a kapacity jednotlivých oborů ve středních školách na území kraje. V důsledku toho by mělo být docíleno optimálního rozložení nabídky maturitních a nematuritních oborů vzdělání. Třetím záměrem je samotná optimalizace sítě škol, školských zařízení a jejich kapacit.

Čtvrtá část se zabývá ekonomikou a finanční stránkou týkající se oblasti školství a vzdělávání. Zhodnoceno je, jakým způsobem jsou školy a školská zařízení financována ze státního rozpočtu skrze Královéhradecký kraj, dále jsou zmíněny rozvojové programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, prostřednictvím kterých jsou přes kraj distribuovány finanční prostředky na specifické cíle v oblasti školství. Zhodnoceno je dále financování krajských škol a školských zařízení z jeho rozpočtu. Na závěr této části jsou rozebrány granty a ostatní finanční zdroje, které mají vazbu na financování rozvoje škol – nutno dodat, že se jedná o granty a dotace, které byly aktuální pro minulé programové období.

Dá se očekávat, že v nejbližší době bude zveřejněn Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje na roky 2016–2020.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2020

Dokument stanovuje pomocí analytických a evaluačních výstupů klíčové oblasti, na které by se měl kraj zaměřit při stanovení rozvojové strategie. V jedné z klíčových oblastí se objevuje vzdělávání, konkrétně se jedná o oblast „Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch“. Větší důraz je kladen na střední a vysoké školství.

Dokument dále rozvádí, že z hlediska školství a vzdělanosti nepatří Královéhradecký kraj mezi vyložené problémové regiony. Jistým problémem však je nerovnoměrnost vzdělanostní struktury obyvatel v rámci kraje, kdy venkovské a periferní regiony vykazují výrazně nižší úroveň vzdělanosti.

Mateřské a základní školství v kraji disponuje hustou sítí zařízení, s ohledem na demografický a ekonomický vývoj je však ohroženo nutnými optimalizacemi, což může některým obyvatelům venkovských regionů ztížit situaci. Tento problém je následně uveden ve SWOT analýze (slabá stránka) jako neudržitelnost sítě mateřských a základních škol ve venkovských oblastech.

Ze specifických problémů v rámci vzdělávání lze také dle dokumentu zmínit nedostatečný zájem o učební obory a nedostatečné přizpůsobení vzdělávacího systému specifickým požadavkům na integraci rozdílně nadaných žáků.

Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2016

Program rozvoje KHK navazuje na Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2020. V rámci Strategie jsou stanoveny strategické cíle, přičemž Program rozvoje tyto cíle rozpracovává do úrovně opatření včetně návrhu dílčích aktivit.

Co se týče oblasti vzdělávání, zaměřují se na něj primárně opatření v rámci strategického cíle „1.3 Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce“:

- Opatření 1.3.1 Podpora předškolního, primárního, sekundárního, základního uměleckého a zájmového vzdělávání
- Opatření 1.3.2 Rozvoj vysokých škol a podpora terciárního vzdělávání
- Opatření 1.3.3 Zvyšování zaměstnanosti a adaptability pracovní síly

První zmíněné opatření se zaměřuje na vytváření stabilní a efektivní struktury vzdělávací soustavy na území kraje, např. formou podpory aktivit výstavby a modernizace vzdělávací infrastruktury včetně jejího vybavení, posílením provázanosti škol, apod. Snahou je dále zabezpečit rovné příležitosti a podmínky ke vzdělávání pro všechny osoby, rozvíjet klíčové kompetence žáků, rozvíjet schopnosti pedagogických pracovníků či podporovat aktivity škol v oblasti dalšího vzdělávání. Z typových aktivit lze zmínit např. podporu inkluzivního vzdělávání, kariérového poradenství, zvyšování kvality lidských zdrojů ve vzdělávání, atd.

Druhé zmíněné opatření se zaměřuje na komplexní rozvoj vyšších odborných a vysokých škol a to jak formou investic do výstavby a modernizace infrastruktury, tak formou zvyšování kvality lidských zdrojů v terciárním vzdělávání.

Třetí zmíněné opatření je zaměřeno především na rozvoj nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, což má úzkou provazbu na oblast vzdělávání. Jedná se např. o podporu spolupráce klíčových aktérů vzdělávání a trhu práce, podporu profesních kvalifikací v počátečním i dalším vzdělávání, apod.

Se vzděláváním je dále úzce spjato i opatření 4.4.3 Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Zaměřeno je např. na podporu realizace ekologicky zaměřených vzdělávacích programů a projektů škol, na podporu rozšíření nabídky zájmových a volnočasových aktivit s environmentální problematikou pro děti, mládež a dospělé, podporu vzdělávání pedagogických pracovníků v environmentální problematice, apod.

Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji

Dokument ve své první části popisuje důvody pro podporu sportovních a volnočasových aktivit, mezi které řadí např.:

- zhoršující se fyzickou zdatnost obyvatel a pohybovou gramotnost dětí a z toho vyplývající rostoucí náklady na zdravotní péči,
- nedostatečnou edukaci rodičů, učitelů, dětí, lékařů, cvičitelů, instruktorů,
- skutečnost, že se sport nezanedbatelně podílí na obratu ČR a zaměstnanosti.

Dále upozorňuje na to, že nedostatečná úroveň pohybové aktivity způsobuje řadu onemocnění, jako jsou např. nadváha a obezita, kardiovaskulární onemocnění, diabetes mellitus 2. typu či některé typy nádorových onemocnění. Zároveň poukazuje na analýzu MŠMT z roku 2009, ze které vyplývá, že je ČR ve výši veřejných výdajů na sport v rámci EU na třetím místě od konce. Méně na sport dávají už pouze Malta a Bulharsko.

V poslední části dokumentu jsou rozpracována opatření a navrhované změny. Mezi zmiňovaná opatření Královéhradeckého kraje zejména patří:

- postupná úprava dotačních programů kraje a systému poskytování mimořádných dotací (stávajících sedm dotačních programů v oblasti sportu bude doplněno o nový program zaměřený na pohybovou gramotnost),
- postupné zvýšení objemu finančních prostředků kraje uvolněných na oblast sportu a volnočasových aktivit,
- doplnění nových aktivit kraje a zvýšení finanční podpory oblasti volnočasových aktivit či zpracování studie podmínek pro sport a volnočasové aktivity v Královéhradeckém kraji.

Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2014–2016

Je střednědobý dokument, jehož hlavním cílem je podporovat efektivní využívání dotačních prostředků Královéhradeckého kraje. Zaměřuje se na tematické oblasti, které jsou krajem podporovány formou vyhlašovaných dotačních programů. Dotační strategie vychází a je plně v souladu se Strategií rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2020 a s Programem rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2016.

Na oblast vzdělávání se zaměřují opatření v rámci prioritní oblasti číslo 2 „Vzdělávání a prevence rizikového chování“:

- Opatření 2.1 Podpora vzdělávání
- Opatření 2.2 Prevence rizikového chování
- Opatření 2.3 Etická výchova na školách

První zmíněné opatření se zaměřuje na rozvoj a zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Z typových aktivit lze jmenovat např. využití nových moderních vzdělávacích metod, využití nových technologií, zlepšení podmínek pro vzdělávání dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP), podporu spolupráce škol se zaměstnavateli, atd.

Druhé zmíněné opatření se zaměřuje na posílení prevence, aby bylo co nejvíce eliminováno rizikové chování. Dále se zaměřuje na podporu rozvoje zdravého životního stylu jak ve školách, tak mimo ně a na rozšíření dovedností a znalostí školních metodiků prevence.

Třetí zmíněné opatření je zacíleno na vytváření a udržování uspokojivých vztahů, na etickou výchovu určenou žákům a studentům, ale i formou vzdělávání pedagogických pracovníků.

Se vzděláváním je částečně spjata i prioritní oblast číslo 3 „Volnočasové aktivity a sport“. V rámci opatření obsažených v této oblasti jsou mj. zmíněny aktivity typu podpora pořádání vzdělávacích aktivit, podpora akcí se zapojením znevýhodněných skupin dětí a mládeže vedoucích k jejich větší integraci v rámci společnosti, pořádání mezinárodních vzdělávacích akcí, atd.

Úzkou vazbu na oblast vzdělávání má i opatření 5.6 „Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta“ v rámci prioritní oblasti číslo 5 „Životní prostředí a zemědělství“. Opatření se zaměřuje na podporu různých forem environmentální výchovy, vzdělávání, což v konečném důsledku vede ke zvyšování

environmentální gramotnosti dětí, mládeže, pedagogů, apod. Z konkrétních aktivit lze zmínit např. podporu lesních mateřských školek, podporu přeměny zahrad u škol na zahrady či hřiště v přírodním stylu, apod.

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji

Koncepce se zaměřuje na zvyšování ekologického vědomí obyvatel v kraji, jejich větší angažovanosti a všeobecně k zodpovědnému jednání ve prospěch udržitelného rozvoje jednotlivých lokalit na území Královéhradeckého kraje.

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) definuje čtyři oblasti, prostřednictvím kterých by mělo být dosaženo efektivního systému EVVO. Jedná se o následující oblasti:

- **Legislativa** – zaměřuje se na naplňování, aktualizaci Koncepce EVVO, její začlenění do dalších strategických dokumentů jak pro Královéhradecký kraj jako celek, tak na úrovni menších územních jednotek (mikroregiony, obce).
- **Finance** – zaměřuje se na finanční podporu systematické celokrajské činnosti v oblasti EVVO, na finanční podporu dalšího rozvoje EVVO.
- **Instituce** – zaměřuje se na institucionální zabezpečení EVVO v kraji – např. určení kontaktních pracovníků pro EVVO na krajském úřadě, fungování krajského koordinačního, poradenského a informačního střediska, fungování sítě středisek ekologické výchovy na území kraje, apod.
- **Aktivity** – oblast je členěna na několik podoblastí:
 - **Průřezové aktivity** – existence webových stránek EVVO v kraji, databáze EVVO v kraji, pravidelná výměna informací a spolupráce mezi organizacemi činnými v EVVO, apod.
 - **Osvěta a zapojení široké veřejnosti** – zajištění snadného přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí, existence pestré nabídky zájmových a volnočasových aktivit zaměřených na přírodu a životní prostředí, apod.
 - **Děti a mládež** – většina ZŠ má zpracován školní program EVVO, řada škol realizuje své vlastní ekologické projekty, zájemcům pracujícím s dětmi a mládeží (jednotlivé typy škol, apod.) je poskytován pravidelný informační servis, metodická pomoc, apod.
 - **Pedagogičtí pracovníci** – nabídka systematické a koordinované nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO, apod.
 - **Podnikatelé a zaměstnanci** – zapojení řady podniků do podpory či realizace aktivit EVVO, více podniků vyrábějících ekologicky šetrné výrobky, vzdělávání managementu i pracovníků firem v otázkách životního prostředí, apod.
 - **Veřejná správa** – zajištění pracovníkům veřejné správy přístup k EVVO, ekologicky šetrný provoz krajského úřadu a jeho institucí, apod.

V rámci jednotlivých oblastí jsou následně stanovena opatření, která mají celokrajský význam. Prostřednictvím aktivit uvedených v opatření dochází k postupnému naplňování celé Koncepce.

Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014–2018

Tato koncepce je dokument, jehož hlavním cílem je minimalizace vzniku a snížení míry rizikového chování u dětí a mládeže, konkrétně prostřednictvím efektivního systému prevence. V rámci koncepce je navrženo několik opatření, jejichž naplněním by mělo být daného záměru docíleno. Jedná se o opatření:

- Usnadnění činnosti škol, školských zařízení a dalších subjektů pracujících a působících v oblasti prevence rizikového chování ve vazbě na jejich potřeby, možnosti, podmínky a konkrétní situace (např. zabezpečit, aby kraj stále finančně podporoval prevenci rizikového chování, apod.).
- Podněcovat školy a školská zařízení k využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence (např. informovat školy o fungujících a osvědčených programech, apod.).
- Sledovat trendy vývoje a výskytu rizikového chování na všech stupních vzdělávací soustavy (např. monitoring výskytu rizikového chování v MŠ, ZŠ, SŠ na území kraje, apod.).
- Pomáhat metodikům prevence při Pedagogicko-psychologické poradně Královéhradeckého kraje a pedagogům k lepší orientaci v oblasti primární prevence např. prostřednictvím různých metodických konzultací, pomoci při tvorbě Minimálního preventivního programu, apod.
- Podporovat vznik školských poradenských pracovišť – např. informováním škol o možnosti zapojení do programů Národního ústavu pro vzdělávání.

V koncepci je dále popsán systém primární prevence rizikového chování. Nejprve jsou popsány jeho úrovně a formy rizikového chování. Následně jsou definovány prioritní oblasti koncepce školské primární prevence na dané období 2014-2018. Jedná se o následující:

- Koordinace primární prevence – v rámci toho např. podpora fungujícího systému na horizontální a vertikální úrovni, vytváření pozitivní osvěty o primární prevenci včetně informování široké veřejnosti či podpora a rozvoj zdravého životního stylu.
- Legislativa v oblasti primární prevence – podporovat MŠMT v navrhovaných legislativních změnách, které zlepší prestiž primární prevence.
- Vzdělávání v oblasti primární prevence – zajistit rozvoj znalostí a odborného růstu subjektů vstupujících a působících v této oblasti.
- Finanční zajištění primární prevence – zabezpečit nadále existenci dotačních programů zaměřených na prevenci rizikového chování, podpora víceletého a vícezdrojového financování projektů primární prevence.
- Evaluace primární prevence – podpora subjektů zabývajících se touto problematikou k získání certifikace, motivovat školy, aby aktualizovaly svůj Minimální preventivní program, podílet se na naplňování cílů Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018.

Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011–2016

Vize strategie: „Obyvatelé dnešních vyloučených lokalit jsou integrováni do běžného života společnosti. Jejich bytové, zdravotní a sociální podmínky jsou srovnatelné s běžnou populací. Nové vyloučené lokality nevznikají.“

Prioritními oblastmi pro naplňování vize strategie jsou: kvalita bydlení a zdravotní stav vzdělání integrace na trh práce oddlužení spolupráce s obcemi. Účelem tvorby strategie je pokus o analýzu současné situace v sociálně vyloučených lokalitách v Královéhradeckém kraji, předpokládaný vývoj této situace a návrhy konkrétních opatření, kterými může kraj současnou situaci ovlivnit.

Jedná se o 20 obcí Královéhradeckého kraje, z nichž některé mají na svém území i více sociálně vyloučených lokalit. Průzkumem bylo zmapováno 3 000 osob, žijících v sociálně vyloučených lokalitách.

Konkrétní cíle strategie:

- zlepšit kvalitu bydlení a zdravotního stavu u obyvatel sociálně vyloučených lokalit,
- zvýšit vzdělanost obyvatel sociálně vyloučených lokalit,
- zvýšit zaměstnatelnost obyvatel sociálně vyloučených lokalit,
- snížit předlužení u cílové skupiny obyvatel,
- podporovat a rozvíjet spolupráci samospráv obcí a dalších zainteresovaných subjektů vedoucí k aktivnímu řešení problematiky sociálního vyloučení.

K překážkám zařazení sociálně znevýhodněných dětí do hlavního vzdělávacího proudu patří:

- nedostatečné zvládnutí českého jazyka a vzájemné komunikace,
- nedostatečné sociální a sebeobslužné návyky,
- nízká úroveň znalostí a zkušeností potřebných pro školní výuku,
- příliš povolný postoj rodičů s malým důrazem na vzdělání,
- nevhodné sociální prostředí a zařazování těchto dětí do základních škol praktických či speciálních.

Předškolní vzdělávání v mateřské škole je nejefektivnější prevencí školní neúspěšnosti.

Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016

Koncepce zajišťuje podmínky pro realizaci krajské úrovně preventivních aktivit a staví na koordinované a systémové spolupráci institucí a subjektů na všech úrovních státní správy a občanského života.

Dokument je rozdělen na dvě části: bezpečnostní analýzu kraje a koncepci prevence kriminality. Koncepce určuje hlavní směry, kterými bude kraj působit v oblasti prevence kriminality k naplnění stanovených cílů a slouží jako podklad k čerpání dotačních prostředků z jiných zdrojů, zejména v oblasti primární prevence. Na jeho implementaci bude pracovat Komise prevence kriminality a pracovní skupina pro prevenci kriminality. Jako podílíci – poskytovatelé informací – byli osloveni ředitelé škol a školských zařízení, obce, nestátní neziskové organizace na poli prevence kriminality a organizace poskytující volnočasové aktivity.

Mezi silné stránky je řazena spolupráce mezi odbory, realizace individuálních projektů, využívání dotací, strategie protidrogové politiky a koncepce rodinné politiky. Mezi slabé stránky snížení financí na prevenci, slabé PR, metodická a kompetenční roztržnost.

Mezi faktory příležitostí je řazena existující dobrá praxe, spolupráce s Policií České republiky, Školní kluby na ZŠ, kreativita jednotlivců v jednotlivých organizacích a multidisciplinární týmy. Mezi ohrožující faktory spadá rovněž snížení financí na prevenci, nedostatečné kvalifikační předpoklady pro zajištění primární prevence na ZŠ, zhoršující se nálady ve společnosti – reakce na sociálně vyloučené skupiny obyvatel, snižování počtu policistů.

Cílové skupiny:

- děti a mládež páchající trestnou činnost,
- děti a mládež opouštějící předčasně systém vzdělávání,
- obce,
- školy a školská zařízení.

Programy prevence kriminality zahrnují metodické vedení metodiků prevence v PPP a školních metodiků prevence, pravidelné vydávání Zpravodaje prevence rizikového chování pro školy a školská zařízení a zajištění realizace vzdělávacích seminářů pro školy a školská zařízení.

Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011–2015

Hlavními pilíři strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje jsou:

- primární prevence,
- snižování rizik,
- léčba a resocializace,
- snižování dostupnosti drog.

Kriminalita v oblasti drogové problematiky se týká především sekundární trestné činnosti, konkrétně majetkových činů. Dlouhodobě nejrizikovějšími regiony v Královéhradeckém kraji, z pohledu kriminality, jsou okres Hradec Králové a okres Trutnov, respektive města Hradec Králové a Trutnov, jako dvě největší města v kraji.

Z oblasti nelegálních drog zůstávají v Královéhradeckém kraji nejoblíbenějšími drogami marihuana a pervitin; heroin a další omamné a psychotropní látky se objevují v mnohem menší míře. V kraji chybí ucelený systém primární prevence. Jediná organizace, která se v kraji primární prevenci věnuje, je **Centrum primární prevence Semiramis o. s.**, které působí na několika školách v kraji, což samozřejmě vzhledem k velikosti problému není optimální ani dostačující.

Síť služeb pro uživatele drog v Královéhradeckém kraji odpovídá reálným potřebám. Vzhledem k přesunu uživatelů do menších měst jsou jedním z pilířů poskytování služeb v Královéhradeckém kraji regionální terénní programy, které pokrývají téměř celé území Královéhradeckého kraje a z finančního hlediska jsou efektivnější než zřizování jednotlivých kontaktních center.

Cíle v oblasti primární prevence:

- analyzovat situaci v oblasti primární prevence v Královéhradeckém kraji,
- podporovat dlouhodobé, kvalitní a osvědčené programy primární prevence realizované na území KHK a programy zaměřené na prevenci užívání alkoholu, tabáku a konopných drog mladistvými,
- motivovat školy k využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence.

Hlavním cílem strategie je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže v Královéhradeckém kraji.

Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016

Vznik koncepce reaguje na potřebu podpory rodiny na úrovni krajů a obcí a jejího koncepčního, institucionálního a finančního zajištění. Rodinná politika je politikou průřezovou, velmi úzce provázanou s podporou rovných příležitostí žen a mužů, zejm. v tématu sladování pracovního, osobního a rodinného života. Klíčovými aktéry regionální rodinné politiky jsou kraje a obce.

Cílem Koncepce je v první řadě především ukotvit rodinnou politiku jako jednu z plnohodnotných regionálních politik, která bude dále cíleně rozvíjena a její jednotlivá opatření posilována.

Klíčové oblasti:

- institucionální a koncepční zajištění rodinné politiky na regionální (krajské) úrovni,
- podpora vytváření vhodných socioekonomických podmínek pro fungování rodiny,
- podpora sociálního začlenění pečujících osob,
- podpora prorodinných aktivit,
- podpora zkvalitňování rodinných vztahů a rodičovských kompetencí,
- podpora prostředí přátelského celé rodině,
- sociálně-právní ochrana dětí,
- podpora rodin s dalšími specifickými potřebami.

3.1.2.3 Strategické dokumenty a záměry na mikroregionální úrovni

Co se týče mikroregionální úrovně, jedná se především o dokument zpracovaný v rámci projektu „**Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností**“ (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001), v tomto případě konkrétně **pro území SO ORP Trutnov**. Dokument se zabýval pěti hlavními tématy – školstvím, sociálními službami, odpadovým hospodářstvím, servisem samospráv a komunikační strategií v oblasti cestovního ruchu. Každé téma bylo zpracováno ve struktuře analytická část – návrhová část – implementační část.

Co se týče oblasti školství, v úvodní analytické části byla zpracována komplexní a podrobná charakteristika školství v území ORP Trutnov. Byla rozebrána problematika MŠ a ZŠ (počet, prostorové rozmístění, kdo je zřizovatelem, pracovníci, apod.), ZUŠ či organizací zájmového vzdělávání typu SVČ. Opomenuta nebyla ani školská zařízení fungující při jednotlivých MŠ či ZŠ, např. jídelny, školní družiny, školní kluby, apod. Následně byla rozebrána problematika financování škol a školských zařízení, která však měla z důvodu složitosti a úpravám výpočtu nízkou vypovídací schopnost. Zjišťovány byly i investiční potřeby jednotlivých obcí týkající se škol a školských zařízení, provedena analýza cílových skupin v oblasti školství, analýza možných rizik v oblasti školství v území, SWOT analýza a na závěr analytické části bylo provedeno shrnutí nejdůležitějších poznatků.

Návrhová část plynule navázala na analytickou, přičemž v jejím úvodu byla stanovena vize meziobecní spolupráce jako takové. V oblasti školství byly identifikovány tři problémové okruhy:

- č. 1: Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku.
- č. 2: Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti.
- č. 3: Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství.

Pro každý problémový okruh byly stanoveny cíle, jejichž naplnění by mělo vést k odstranění identifikovaných problémů. Pro první problémový okruh byly stanoveny následující cíle:

- Cílená podpora alternativních forem péče o předškolní děti od kojeneckého věku do 3 let.
- Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky.

Pro druhý problémový okruh byly stanoveny následující cíle:

- Podpora využití prostor škol a školských zařízení pro mimoškolní aktivity.
- Cílená podpora činnosti, personálního zajištění a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti.

Pro třetí problémový okruh byly stanoveny následující cíle:

- Podporovat partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe.
- Zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti subjektů zainteresovaných v péči o dítě.

Pro každý problémový okruh byl stanoven indikátor výsledku, pro každý cíl indikátor výstupu.

V implementační části byl stanoven systém monitorování a hodnocení realizace strategie, resp. kdo bude za naplňování strategie zodpovědný. Jedná se o ustanovení manažera strategie, řídicí skupiny, správců cílů a gestorů indikátorů. Dále bylo v implementační části popsáno, jak budou prováděny změny a aktualizace dokumentu.

Dalším dokumentem na mikroregionální úrovni jsou **Územně analytické podklady pro území SO ORP Trutnov**. V rámci rozboru udržitelného rozvoje území je jedním z témat i oblast vzdělávání. V této oblasti je zdokumentován základní přehled MŠ, ZŠ, ZUŠ, středních škol, středních odborných učilišť, vyšších odborných škol. Obsažena je také tabulka s přehledem druhů školských zařízení podle obcí spadajících do území ORP Trutnov a tabulka dokumentující počet osob podle nejvyššího ukončeného vzdělání.

Dále se jedná o Strategie komunitně vedeného místního rozvoje místních akčních skupin (MAS), jejichž působnost zasahuje do řešeného území. Konkrétně se jedná o dvě MAS, a to MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s. a MAS Krkonoše, z. s.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Království – Jestřebí hory pro období 2014–2020 – v analytické části v rámci rozboru občanské vybavenosti je provedena i charakteristika školství. Je zde rozebrána a znázorněna dostupnost jednotlivých typů škol v území MAS a dále jsou uvedeny některé další informace týkající se školství v území MAS (např. pozitiva a negativa v oblasti současného školství, vliv dotačních zdrojů na oblast školství, apod.). V návaznosti na analytickou byla zpracována návrhová část. Oblast školství je zde primárně zastoupena v rámci klíčové oblasti 2 „Občanská vybavenost – školství, sociální služby a volný čas“. Konkrétně se jedná o specifický cíl 2.1 „Zvýšit kapacitu a počet předškolních zařízení“ a specifický cíl 2.2 „Udržet základní školství i v menších obcích“. V rámci těchto cílů jsou stanovena opatření, pro cíl 2.1 konkrétně:

- podpora všech forem předškolní výchovy,
- podpora vzniku dětských jeslí,
- podpora výstavby, rekonstrukce, modernizace a zvýšení kapacity zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol,
- podpora pořízení vybavení a úprava vnějších prostranství zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol.

V rámci specifického cíle 2.2 jsou stanovena opatření:

- zachování stávající sítě základních škol a jejich služeb a aktivit,
- podpora rekonstrukce a modernizace škol a jejich vybavení včetně úpravy jejich vnějšího prostranství,

- podpora spolupráce mezi školami,
- podpora výstavby, rekonstrukce a vybavení odborných učeben pro výuku přírodovědných a technických oborů a pro výuku technických a řemeslných dovedností.

Vzdělávání je pak zastoupeno i v některých dalších specifických cílech, např. v rámci specifického cíle 4.1 „Podpořit obnovu a zlepšování stavu krajiny“ je obsaženo opatření „Podpora rozvoje environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“ či v rámci specifického cíle 5.1 „Vytvořit podmínky pro vznik nových pracovních míst a snížit celkovou míru nezaměstnanosti“ je opatření „Podpora zvyšování kvality pracovní síly formou celoživotního vzdělávání“.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Krkonoše pro období 2016–2022 – v rámci analytické části je oblast školství zastoupena v rozboru občanské vybavenosti. Je zde uveden přehled dostupnosti jednotlivých typů škol podle zapojených obcí. Popsána jsou dále specifika školství v území MAS či nedostatky v oblasti vzdělávání, se kterými se území MAS potýká. V návrhové části se oblasti školství primárně věnuje opatření 1.4 „Vzdělávání a školství“ v rámci prioritní oblasti 1 „Občanská vybavenost, vzdělávání a doprava“. V daném opatření jsou uvedeny následující aktivity, jejichž realizací by mělo dojít k jeho naplnění:

- Modernizace vybavení a vnitřních i vnějších prostor pro vzdělávání, škol a školských zařízení, rozšíření jejich kapacit.
- Podpora předškolního vzdělávání – mateřských center, dětských skupin apod. s důrazem na péči o děti do 3 let.
- Podpora nabídky alternativních vzdělávacích programů (forem vzdělávání).
- Vzdělávací aktivity subjektů neformálního vzdělávání (např. knihoven) a podpora jejich spolupráce se školami a rozvoj jejich vybavení (např. vybavení knihoven výukovými programy, zahraniční literaturou pro podporu jazykové gramotnosti, apod.).
- Vzdělávání a populárně-naučné akce pro veřejnost.
- Vzdělávání dospělých a aktivity typu univerzit třetího věku.
- Rozvoj specifických znalostí a dovedností u dětí, mládeže, ale i dospělých (finanční gramotnost, jazykové dovednosti, EVVO apod.).
- Přenos zkušeností a pozitivních vzorů mezi vzdělávacími institucemi uvnitř regionu i zvnějšku.

Vzdělávání je pak zastoupeno i v některých dalších opatřeních, např. v rámci prioritní oblasti 3 „Kultura, památky a neformální vzdělávání“ je opatření 3.3 „Volnočasové aktivity“, které obsahuje aktivitu „Další vzdělávání lektorů a vedoucích zájmových činností“ či v opatření 3.4 „Sport“ je uvedena aktivita „Další vzdělávání trenérů a sportovních instruktorů“.

Dále je oblast vzdělávání zastoupena v rámci prioritní oblasti 5 „Podnikání, profesní a mimoškolní vzdělávání“ v opatření 5.1 „Hospodářský rozvoj a trh práce“. Zde je vyjmenováno několik aktivit s vazbou na vzdělávání např. aktivita „Regionální školství – průběžná harmonizace vzdělávacích programů s potřebami trhu práce“, aktivita „Rozvoj spolupráce mezi podnikateli a školami v oblasti vzdělávání, uplatnění absolventů, propagace podnikání atd.“, aktivita „Průběžné mapování vzdělávacích potřeb zaměstnanců v jednotlivých oborech a realizace školicích, rekvalifikačních a dalších programů celoživotního vzdělávání“, atd.

Opomenout nelze ani zastoupení vzdělávání v prioritní oblasti 6 „Životní prostředí“, kde v rámci opatření 6.4 „Příroda a krajina“ je jednou z aktivit „Využití environmentálního vzdělávání,

výchovy a osvěty jako účinné obrany proti účelové prezentaci ochrany přírody a krajiny jako omezujícího faktoru rozvoje území, osvěta obyvatel v oblasti hospodaření v krajině“.

Dalšími dokumenty na mikroregionální úrovni, které se v určitém rozsahu zabývají oblastí vzdělávání a školstvím, jsou **Strategie či Programy rozvoje jednotlivých obcí**. Tabulka 6 podává přehled o existenci těchto dokumentů v jednotlivých obcích řešeného území.

Tabulka 6: Přehled existence či neexistence Strategie či Programu rozvoje v obcích řešeného území

Název obce	Zpracována SRO či PRO	Název obce	Zpracována SRO či PRO	Název obce	Zpracována SRO či PRO
Batňovice	NE	Jívka	NE	Rtyně v Podkrkonoší	ANO
Bernartice	NE	Královec	NE	Staré Buky	NE
Čermná	NE	Lampertice	NE	Suchovršice	ANO
Dolní Olešnice	NE	Libňatov	ANO	Svoboda nad Úpou	ANO
Hajnice	NE	Malá Úpa	ANO	Trutnov	ANO
Havlovice	NE	Malé Svatoňovice	ANO	Úpice	ANO*
Horní Maršov	ANO*	Maršov u Úpice	NE	Velké Svatoňovice	NE
Horní Olešnice	NE	Mladé Buky	NE	Vlčice	NE
Chotěvice	NE	Pec pod Sněžkou	NE	Zlatá Olešnice	ANO
Chvaleč	NE	Pilníkov	NE	Žacléř	NE
Janské Lázně	NE	Radvanice	ANO		

Poznámky: * V případě města Úpice a obce Horní Maršov probíhá v současné době aktualizace.

Vysvětlivky: SRO = Strategie rozvoje obce, PRO = Program rozvoje obce

Zdroj: vlastní průzkum

Z tabulky 6 vyplývá, že SRO či PRO má zpracován necelá třetina obcí řešeného území. Řada obcí má však tento dokument ve fázi zpracovávání, konkrétně obce Jívka, Horní Maršov a Mladé Buky. V případě obcí Horní Maršov a Úpice probíhá jeho aktualizace. Obec Horní Olešnice měla zpracován Program rozvoje vesnice pro roky 2003–2010, který ovšem nebyl od té doby aktualizován.

V rámci jednotlivých PRO je oblast školství rozebrána v analytické části, kde je uveden přehled škol dostupných v dané obci a některé základní informace k nim (např. počet dětí/žáků, součásti školy, apod.).

V návrhové části PRO je oblasti školství věnována také patřičná pozornost. Níže je uvedeno, jak je školství zastoupené v návrhové části jednotlivých PRO.

- **Strategický plán rozvoje města Trutnov** – oblast školství je zastoupena v rámci priority B „Podnikání a lidské zdroje“ v rámci záměru B.2 „Lidské zdroje“. Tématu školství a vzdělávání jsou věnována tři opatření:
 - Spolupráce středních a vyšších odborných škol s firmami – konkrétní typové aktivity:
 - exkurze v podnicích,
 - systém dlouhodobých odborných praxí/stáží,
 - zpracované seminární práce,
 - ocenění studentských prací.
 - Vzdělávání v MŠ a ZŠ – konkrétní typové aktivity:

- zavedení technických kroužků v MŠ a ZŠ (I. stupeň),
 - projekty MŠ/ZŠ zaměřené na zvýšení technických dovedností dětí v MŠ a ZŠ, zvýšení čtenářské, matematické, finanční, informační a jazykové gramotnosti dětí, na rozvoj měkkých kompetencí,
 - vzdělávání pedagogických pracovníků, získávání a udržení vysoké kvalifikace pedagogů na všech úrovních (MŠ, ZŠ).
- Infrastruktura pro předškolní a základní vzdělávání – konkrétní typové aktivity:
 - stavební úpravy vnitřních a vnějších prostor mateřských a základních škol,
 - modernizace a vybavení odborných učeben.
- **Strategický plán rozvoje města Rtně v Podkrkonoší pro období 2015–2020** – oblasti školství je věnována kapitola 8, která je rozdělena na dvě části – 8.1 „Předškolní vzdělávání – mateřská škola“ a 8.2 „Základní škola a základní umělecká škola“.
- V rámci části 8.1 byly stanoveny následující cíle:
- dovybavit a postupně obnovit herní prvky školní zahrady,
 - dořešit příjezdovou cestu k mateřské škole vč. krátkodobého parkování,
 - rekonstrukce venkovních teras a balkónů,
 - zastřešit patrový pavilon valbovou střechou, zateplení pláště budovy,
 - zvýšení bezpečnosti (např. elektronické zabezpečení objektu a venkovních prostor, obnova oplocení areálu školky).
- V rámci části 8.2 byly stanoveny následující cíle:
- rekonstruovat příjezdovou komunikaci k budově ZŠ a ZUŠ – oprava a zajištění bezpečnosti (retardéry, dopravní značení, rozšíření apod.),
 - rekonstruovat parkovací plochy u budovy ZŠ a ZUŠ včetně nájezdu na nádvoří školy,
 - modernizace víceúčelového hřiště na nádvoří školy (instalace umělých povrchů),
 - řešit malou kapacitu učeben ZUŠ a skladových prostor,
 - postupná rekonstrukce elektroinstalace v budově ZŠ a ZUŠ,
 - oprava fasády školní jídelny,
 - využití půdních prostor školní budovy na Náměstí horníků.
- **Program rozvoje obce Libňatov na období 2016–2022** – oblast školství a vzdělávání je zastoupena pouze okrajově, a to v souvislosti s rozvojem potřeb v místní MŠ. Jedná se o aktivitu „Rekonstruovat podkrovní prostory budovy č. p. 40 pro potřeby rozvoje místní MŠ“ v rámci opatření 2.2.2 „Rekonstruovat vybrané budovy ve vlastnictví obce“.
 - **Strategický plán obce Malá Úpa** – v obci byla škola zrušena v roce 2013 a momentálně se tak zde žádná škola ani školské zařízení nenachází. V rámci strategického plánu je pouze konstatováno, že vedení obce uvažuje o založení MŠ.
 - **Program rozvoje obce Malé Svatoňovice na období 2016–2022** – oblast školství a vzdělávání je zastoupena zprostředkovaně v rámci klíčové oblasti rozvoje 1 „Vybavenost obce“. V rámci strategického cíle 1.2 „Zkvalitnit stav budov ve vlastnictví obce“, opatření 1.2.1 „Zkvalitnit

stav veřejných budov a zařízení ve vlastnictví obce“ jsou obsaženy aktivity „Zajistit rekonstrukci budovy MŠ“ a „Zajistit rekonstrukci obou budov ZŠ včetně revitalizace okolních prostorů“.

- **Strategie rozvoje obce Radvanice na období 2014–2020** – oblast školství a vzdělávání je zde zastoupena v rámci strategického cíle 4.2.2 „Modernizace a zviditelnění obce“, kde v rámci opatření 4.2.2.1 „Rekonstrukce a obnova objektů“ jsou uvedeny aktivity „Zateplení mateřské školy“ a „Zateplení budovy školní jídelny a školní družiny“. V souvislosti s oblastí školství lze jmenovat ještě aktivitu „Rekonstrukce stávajícího školního hřiště na víceúčelové sportoviště“ uvedenou v rámci opatření 4.2.4.2 „Rozvoj volnočasových aktivit“.
- **Strategický plán rozvoje Obce Suchovršice pro období 2015–2020** – oblast školství je zde zastoupena v rámci cíle 2 „Doprava, technická infrastruktura a bydlení“ v souvislosti s rozvojem budovy, ve které se MŠ nachází. Konkrétně se jedná o aktivity:
 - vybudovat prostor pro workshopy a další aktivity,
 - úprava venkovní plochy před vstupem do budovy (zpevnění plochy mezi garáží a chodníkem ke vchodu do budovy),
 - podlahová krytina chodby v 1. patře,
 - renovace topení v celé budově,
 - renovace podlah ve třídách MŠ,Všeobecně je cílem obce podporovat školství jako takové.
- **Plán rozvoje města Svoboda nad Úpou v letech 2012–2018** – oblast školství je zastoupena pouze okrajově, a to v souvislosti s budovou školní jídelny, u které je naplánována rekonstrukce.
- **Rozvojový strategický dokument Obce Zlatá Olešnice na období let 2014–2018** – v obci se nenachází žádná škola ani školské zařízení a oblasti školství tak není věnována žádná pozornost.

3.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky zrealizovalo v termínu 24. 11. 2015 – 30. 1. 2016 šetření potřeb na mateřských a základních školách za účelem efektivního nasměrování intervencí z Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání (OP VVV), prioritní osy 3 (Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání). Výzkum je součástí projektu MAP realizovaného v letech 2014–2020 v rámci OP VVV. Cílem bylo dodat realizátorům budoucích projektů využívajících evropských fondů OP VVV a IROP podklady za příslušné území ORP k přípravě projektů.

Účast škol ve výzkumu byla dobrovolná, nezávazná a měla pomoci školám začít uvažovat o oblastech nabízené podpory z operačních programů, které by škola mohla v budoucím období čerpat. V rámci SO ORP Trutnov se šetření zúčastnilo 27 MŠ, z celkového počtu 28, a 32 ZŠ, z celkového počtu 33. Jednoznačně tak lze konstatovat, že výsledky dotazníkového šetření představují nezkreslené potřeby škol celého řešeného regionu.

Vyhodnocení dat řešené oblasti SO ORP Trutnov, které je součástí následujícího textu, vychází z následujících pravidel:

- vyhodnocení priorit jednotlivých oblastí rozvoje,
- vyhodnocení oblasti infrastruktury a stanovení priorit v území,
- vyhodnocení dat v jednotlivých oblastech rozvoje,
- data jsou vyhodnocena zvlášť pro MŠ a ZŠ,
- zeleně podbarvená pole představují tři nejvyšší hodnoty ORP (v %).

3.1.3.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠ⁵

Vyhodnocení priorit jednotlivých oblastí rozvoje

Tabulka 7: Hlavní oblasti podporované z operačních programů (OP)

Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	5	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	4	4	4
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	3	5	5
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	6	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2	2	2
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Tabulka 8: Další oblasti podporované z operačních programů (OP)

Další oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	2	2	2
B. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	1	1	1
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3	3	3

Z daných tabulek vyplývá, že největší potřeba rozvoje MŠ je v oblasti infrastruktury, vč. rekonstrukcí a vybavení. Tato oblast je následována oblastí podpory polytechnického vzdělávání a oblastí podpory matematické pregramotnosti.

Vyhodnocení oblasti infrastruktury a stanovení priorit v území

Tabulka 9: Infrastruktura – stavby a rekonstrukce

Stavby, rekonstrukce	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících stavět /	Podíl MŠ v rámci ORP jejichž plán
----------------------	---	-----------------------------------

⁵ Všechny tabulky v kapitole jsou zpracovány projektovým týmem dle výsledků dotazníkového šetření.

	rekonstruovat		se bude týkat bezbariérovosti
	2016–2018	2019–2020	
1. Nová výstavba nebo přístavba budov	3,7 %	14,8 %	11,1 %
2. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	7,4 %	18,5 %	22,2 %
3. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	22,2 %	14,8 %	0,0 %
4. Stavební úpravy a rekonstrukce tříd	25,9 %	11,1 %	0,0 %
5. Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny	11,1 %	11,1 %	0,0 %
6. Stavební úpravy a rekonstrukce herny	18,5 %	14,8 %	0,0 %
7. Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	3,7 %	3,7 %	0,0 %
8. Stavební úpravy a rekonstrukce prostor na podporu polytechnického vzdělávání (např. keramická dílna)	11,1 %	25,9 %	3,7 %
9. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny	11,1 %	18,5 %	3,7 %
10. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.	51,9 %	33,3 %	3,7 %

Z tabulky vyplývá, že více než 85 % MŠ plánuje v letech 2016–2020 stavební úpravy a vybavení venkovního prostředí škol (hřiště, zahrady apod.). Na druhém místě se shodně umístili stavební úpravy a rekonstrukce tříd a prostor pro podporu polytechnického vzdělávání (dílny apod.).

Důležité je zdůraznit, že představitelé MŠ si zároveň plně uvědomují význam snižování energetické náročnosti budov (zateplení).

Tabulka 10: Infrastruktura – vybavení

Vybavení	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	2016–2018	2019–2020
1. Vybavení třídy	40,7 %	22,2 %
2. Vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností	29,6 %	44,4 %
3. Vybavení knihovny	18,5 %	22,2 %
4. Vybavení herny	25,9 %	11,1 %
5. Vybavení tělocvičny	14,8 %	7,4 %
6. Vybavení školní jídelny	22,2 %	25,9 %
7. Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků	44,4 %	14,8 %
8. Software pro ICT techniku	33,3 %	18,5 %
9. Nové didaktické pomůcky	48,1 %	11,1 %
10. Připojení k internetu v hernách, ve škole	18,5 %	7,4 %
11. Interaktivní tabule	37,0 %	22,2 %
12. Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	22,2 %	22,2 %
13. Vybavení bezbariérovým nábytkem pro děti se SVP	11,1 %	14,8 %
14. Didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP	18,5 %	25,9 %

15. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod.

40,7 %

22,2 %

Výsledky ukazují, že největší potřeba v oblasti vybavení se týká rozvoje polytechnických dovedností žáků MŠ, kde 74 % MŠ plánuje pořízení vybavení v letech 2019–2020. Následuje vybavení tříd a vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy.

Zapomenout zároveň nelze na vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků, vybavení interaktivními tabulemi a novými didaktickými pomůckami.

Vyhodnocení dat v jednotlivých oblastech rozvoje

Následující tabulky detailně mapují jednotlivé oblasti rozvoje s identifikací konkrétních prvků, které plánují MŠ zlepšit. Zároveň jsou u každé oblasti rozvoje uvedeny nejvýznamnější překážky rozvoje dané oblasti.

A. PODPORA INKLUZIVNÍHO / SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Tabulka 11: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku inkluzivního / společného vzdělávání

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	85,2%	7,4%
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)	63,0%	25,9%
7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/ speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	59,3%	29,6%
8. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky	63,0%	22,2%
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	77,8%	3,7%
16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	77,8%	3,7%

V rámci dotazníkového šetření bylo uvedeno celkem 19 prvků inkluzivního/společného vzdělávání. Výše uvedená tabulka uvádí 5, respektive 6, prvků, ve kterých plánují MŠ SO ORP Trutnov zlepšení v uvedeném období.

Tabulka 12: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku
----------	---

	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	85,2 % (1.)	79,1 % (1.)	77,5 % (1.)
4. Velký počet dětí ve třídách	63,0 % (3.)	70,9 % (2.)	68,8 % (2.)
12. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	63,0 % (3.)	46,6 % (4.)	46,5 % (4.)
13. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	70,4 % (2.)	54,1 % (3.)	50,1 % (3.)

Výše uvedená tabulka uvádí 3 nejvýznamnější překážky (včetně určení významnosti), na které MŠ v dané oblasti naráží. Jedná se o počet MŠ narážející na danou překážku, vztažený k celkovému počtu MŠ v daném teritoriu. Zároveň je uvedeno, jak je daná překážka vnímána v rámci Královéhradeckého kraje i v rámci ČR. Nejvýznamnější překážkou je nedostatek finančních prostředků na zajištění personálních nákladů. Následuje technická nemožnost řešit bezbariérové úpravy škol, velký počet dětí ve třídách a nedostatek financí pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti.

B. ROZVOJ ČTENÁŘSKÉ PREGRAMOTNOSTI

Tabulka 13: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje čtenářské pregramotnosti

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	85,2 %	3,7 %
8. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	70,4 %	18,5 %
9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	81,5 %	7,4 %
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	81,5 %	3,7 %
5. Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)	77,8 %	7,4 %

V rámci dotazníkového šetření bylo uvedeno celkem 10 prvků rozvoje čtenářské pregramotnosti. Výše uvedená tabulka uvádí 5, u kterých plánují MŠ SO ORP Trutnov zlepšení v uvedeném období. MŠ plánují podporu učitelů v rozvoji jejich schopností, vybavení škol dostatečným technickým a materiálním zabezpečením a využívání interaktivních metod a pomůcek v dané oblasti.

Tabulka 14: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotnosti,	55,6 % (1.)	38,7 % (1.)	36,8 % (1.)

nedostatečný počet pomůcek apod.)			
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	7,4 % (2.)	14,7 % (2.)	14,2 % (2.)
15. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti	7,4 % (2.)	x (x)	4,7 % (7.)
16. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	7,4 % (2.)	x (x)	2,7 % (11.)

Tabulka uvádí 3, respektive 4, nejvýznamnější překážky. Jako největší překážka se jeví nedostatek financí pro rozvoj příslušné gramotnosti. Následuje nedostatek interaktivních metod, absence pozice samostatného pracovníka pro danou oblast a rozvoj spolupráce MŠ s dalšími aktéry.

C. ROZVOJ MATEMATICKÉ PEGRAMOTNOSTI

Tabulka 15: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje matematické pregramotnosti

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti	74,1 %	22,2 %
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	77,8 %	14,8 %
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)	74,1 %	18,5 %
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku	66,7 %	22,2 %
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	74,1 %	14,8 %
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	81,5 %	3,7 %
1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	70,4 %	11,1 %
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	63,0 %	14,8 %
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči	70,4 %	7,4 %

Při dotazníkovém šetření bylo definováno celkem 9 prvků rozvoje matematické pregramotnosti. Vzhledem k tomu, že rozdíly mezi jednotlivými prvky nejsou významné, jsou v tabulce uvedeny kompletně, přičemž jsou řazeny dle součtu za obě uvedená období.

Tabulka 16: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně	70,4 % (1.)	63,7 % (1.)	62,0 % (1.)

technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotnosti, nedostatečný počet pomůcek apod.)			
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	55,6 % (2.)	52,1 % (2.)	54,8 % (2.)
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti	40,7 % (3.)	23,3 % (7.)	27,4 % (6.)

V tabulce je opět uveden přehled 3 nejvýznamnějších překážek (včetně určení významnosti), na které MŠ v oblasti matematické pregramotnosti naráží. Nejvýznamnější překážkou je opět nedostatek finanční podpory v dané oblasti. Za zmínku stojí, že v rámci ORP Trutnov je významně vnímán i nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků.

D. PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ

Tabulka 17: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP PV	51,9 %	33,3 %
5. Škola nabízí pestré možnosti seberealizace dětí, umožňuje dětem realizovat vlastní nápady (např. dramatizace textu atp.)	63,0 %	18,5 %
8. Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů dětí	63,0 %	18,5 %
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	59,3 %	22,2 %
7. Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity	66,7 %	14,8 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 8 prvků podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě. Pokud provedeme součet podílů za obě období, pak nejvíce MŠ plánuje zlepšení v podpoře klíčových kompetencí k rozvoji kreativity podle RVP PV (rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání). Další čtyři uvedené prvky mají součet za obě období naprosto shodný, a proto jsou zde uvedeny kompletně.

Tabulka 18: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
4. Nedostatek příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity	25,9 % (2.)	28,4 % (3.)	26,2 % (3.)
5. Nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity	63,0 % (1.)	64,4 % (1.)	63,8 % (1.)
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity	25,9 % (2.)	31,8 % (2.)	29,8 % (2.)

Přehledu 3 nejvýznamnějších překážek opět vévodí nedostatek finančních prostředků, tentokrát na zajištění pomůcek, literatury apod. S velkým odstupem pak následuje překážka v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků a otázka nedostupnosti informačních a komunikačních technologií v dané oblasti.

E. PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Tabulka 19: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory polytechnického vzdělávání

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	59,3 %	37,0 %
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálovým zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	59,3 %	33,3 %
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV	66,7 %	22,2 %
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	59,3 %	29,6 %
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	63,0 %	22,2 %
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky	48,1 %	37,0 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 11 prvků podpory polytechnického vzdělávání. Jako nejvýznamnější prostor pro zlepšení bylo označeno slabé využívání informačních a komunikačních technologií a nedostatečné technické a materiálové zabezpečení MŠ. S nevelkým odstupem pak následují další čtyři prvky. Jedná se především o nesoulad s RVP PV, nedostatek vzdělávacích materiálů, nedostatečnou možnost rozvoje znalostí pedagogických pracovníků v dané oblasti a nedostatečnou spolupráci s ostatními MŠ.

Tabulka 20: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.)	51,9 % (2.)	42,1 % (3.)	40,7 % (3.)
4. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání	51,9 % (2.)	47,9 % (2.)	48,2 % (2.)
5. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání	70,4 % (1.)	65,4 % (1.)	67,2 % (1.)

Nejvýznamnější překážkou podpory polytechnického vzdělávání je znovu nedostatek finančních prostředků. Následuje nedostatek vhodných pomůcek a absence pozice samostatného pracovníka, který by se zabíral výhradně danou problematikou.

F. PODPORA SOCIÁLNÍCH A OBČANSKÝCH DOVEDNOSTÍ A DALŠÍCH KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Tabulka 21: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
7. Škola rozvíjí vztah k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií	66,7 %	22,2 %
8. Škola rozvíjí schopnost dětí učit se	59,3 %	18,5 %
5. Škola u dětí rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	63,0 %	11,1 %
4. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	51,9 %	18,5 %
9. Výuka směřuje k přípravě na výuku v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích	63,0 %	7,4 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 9 prvků podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí. MŠ plánují zlepšení především v otázce bezpečného používání informačních, komunikačních a dalších technologií. Následuje rozvoj schopnosti učit se a rozvoje sebereflexe a sebehodnocení žáků. MŠ dále hodlají rozvíjet povědomí o etických hodnotách a směřovat výuku ke zlepšení v oblasti přípravy na výuku v ZŠ.

V oblasti podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí nebyly hodnoceny jednotlivé překážky.

G. PODPORA DIGITÁLNÍCH KOMPETENCÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Tabulka 22: Podíl MŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Prvek	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
1. Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)	70,4 %	11,1 %
2. Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)	63,0 %	14,8 %

V rámci dané oblasti byly hodnoceny pouze dva prvky.

Tabulka 23: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	40,7 % (3.)	49,0 % (2.)	46,4 % (2.)
2. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	44,4 % (2.)	38,7 % (3.)	31,8 % (3.)
3. Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	88,9 % (1.)	69,9 % (1.)	74,7 % (1.)

Nejvýznamnější překážkou podpory v dané oblasti je nedostatek finančních prostředků na pořízení moderního ICT pro pedagogické pracovníky. Následuje nedostatek příležitostí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zastaralé ICT vybavení.

3.1.3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření ZŠ⁶

Vyhodnocení priorit jednotlivých oblastí rozvoje

Tabulka 24: Hlavní oblasti podporované z operačních programů (OP)

Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	6	5	4
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2–3	2	2
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2–3	3	3
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	5	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	4	4	5
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Tabulka 25: Další oblasti podporované z operačních programů (OP)

Další oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	1	1	1
B. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	2	2	2
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3	3	3

Z daných tabulek vyplývá, že největší potřeba rozvoje ZŠ je v oblasti infrastruktury, vč. rekonstrukcí a vybavení. Tato oblast je následována oblastí podpory čtenářské a matematické gramotnosti.

⁶ Všechny tabulky v kapitole jsou zpracovány projektovým týmem dle výsledků dotazníkového šetření.

Tabulka 26: Infrastruktura – stavby a rekonstrukce

Stavby, rekonstrukce	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat		Podíl ZŠ v rámci ORP jejichž plán se bude týkat bezbariérovosti
	2016–2018	2019–2020	
1. Nová výstavba nebo přístavba budov	3,2 %	22,6 %	9,7 %
2. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	12,9 %	32,3 %	35,5 %
3. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	41,9 %	32,3 %	0,0 %
4. Stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd	19,4 %	12,9 %	3,2 %
5. Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy	16,1 %	12,9 %	6,5 %
6. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny cizích jazyků	16,1 %	16,1 %	3,2 %
7. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny fyziky	19,4 %	9,7 %	3,2 %
8. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny chemie	16,1 %	9,7 %	3,2 %
9. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny přírodopisu	16,1 %	6,5 %	3,2 %
10. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky	9,7 %	9,7 %	0,0 %
11. Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	19,4 %	12,9 %	3,2 %
12. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny uměleckých předmětů (např. hudebny apod.)	9,7 %	12,9 %	3,2 %
13. Stavební úpravy a rekonstrukce dílny / cvičné kuchyňky	29,0 %	16,1 %	3,2 %
14. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu apod.	19,4 %	19,4 %	3,2 %
15. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.	48,4 %	35,5 %	3,2 %

Z tabulky vyplývá, že více než 83 % ZŠ plánuje v letech 2016–2020 stavební úpravy a vybavení venkovního prostředí škol (hřiště, zahrady apod.). Na druhém místě se umístily ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace plášťů budov vč. zateplení. Třetí jsou bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce.

Tabulka 27: Infrastruktura – vybavení

Vybavení	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	2016–2018	2019–2020
1. Vybavení kmenových tříd	48,4 %	45,2 %
2. Vybavení polytechnických učeben (fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod.)	38,7 %	38,7 %
3. Vybavení jazykové učebny	32,3 %	16,1 %
4. Vybavení knihovny	29,0 %	25,8 %
5. Vybavení počítačové učebny (stolní počítače)	45,2 %	38,7 %
6. Vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety)	41,9 %	32,3 %
7. Vybavení tělocvičny	29,0 %	32,3 %
8. Vybavení umělecké učebny	16,1 %	9,7 %
9. Vybavení dílny / cvičné kuchyňky	32,3 %	25,8 %
10. Vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod.	32,3 %	29,0 %
11. Software pro ICT techniku	67,7 %	45,2 %
12. Nové didaktické pomůcky	64,5 %	32,3 %
13. Připojení k internetu ve třídách, na škole a ve školských zařízeních	29,0 %	12,9 %
14. Interaktivní tabule	38,7 %	22,6 %
15. Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	38,7 %	29,0 %
16. Stroje či jiné vybavení nad 40 tis. Kč (vyjma strojů řízených počítačem)	9,7 %	3,2 %
17. Vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP	16,1 %	16,1 %
18. Kompenzační/ speciální pomůcky pro žáky se SVP	54,8 %	29,0 %
19. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod.	45,2 %	29,0 %

Výsledky ukazují, že největší potřeba v oblasti vybavení se týká vybavení ZŠ v oblasti software pro ICT techniku. Následuje potřeba vybavení didaktickými pomůckami a vybavení kmenových tříd. Zároveň je potřeba zdůraznit potřebu vybavení polytechnických učeben (fyzika, chemie, přírodopis, dílny, kuchyňky apod.), či vybavení mobilní počítačovou technikou (tablety, notebooky).

Vyhodnocení dat v jednotlivých oblastech rozvoje

Následující tabulky detailně mapují jednotlivé oblasti rozvoje s identifikací konkrétních prvků, které plánují ZŠ zlepšit. Zároveň jsou u každé oblasti rozvoje uvedeny nejvýznamnější překážky rozvoje dané oblasti.

A. PODPORA INKLUZIVNÍHO / SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Tabulka 28: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku inkluzivního / společného vzdělávání

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	90,3 %	9,7 %
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	77,4%	12,9%
8. Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky	87,1 %	3,2 %
7. Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (je vybavena kompenzačními/ speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	87,1 %	0%
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.)	74,2 %	12,9%
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji	80,6 %	6,5 %

V rámci dotazníkového šetření bylo uvedeno celkem 19 prvků inkluzivního/společného vzdělávání. Všechny ZŠ plánují v první řadě zlepšení v oblasti vytváření vhodných podmínek pro realizaci inkluzivních principů. Na druhém místě je potřeba navázání vztahů mezi pedagogy na místní i regionální úrovni a schopnost pedagogů využívat speciální učebnice a pomůcky.

Tabulka 29: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	87,1 % (1.)	86,5 % (1.)	88,7 % (1.)
13. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	71,0 % (2.)	70,3 % (2.)	72,5 % (2.)
14. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	67,7 % (3.)	56,8 % (4.)	55,5 % (4.)

Výše uvedená tabulka uvádí 3 nejvýznamnější překážky (včetně určení významnosti), na které ZŠ v dané oblasti naráží. Jedná se o počet ZŠ narážející na danou překážku, vztažený k celkovému počtu ZŠ v daném teritoriu. Zároveň je uvedeno, jak je daná překážka vnímána v rámci Královéhradeckého kraje i v rámci ČR. Největší překážkou je pro ZŠ nedostatek finančních prostředků na pokrytí

mzdových nákladů a nákladů na realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky. Třetí největší překážkou je potom nemožnost provést bezbariérové úpravy v budovách škol.

B. ROZVOJ ČTENÁŘSKÉ PREGRAMOTNOSTI

Tabulka 30: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje čtenářské pregramotnosti

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	87,1%	9,7%
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	87,1%	3,2%
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)	77,4%	12,9%
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	77,4%	9,7%
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)	74,2%	12,9%
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	64,5%	22,6%
11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)	67,7%	19,4%

V rámci dotazníkového šetření bylo uvedeno celkem 14 prvků rozvoje čtenářské pregramotnosti. Výše uvedená tabulka uvádí 7 nejvýznamnějších, u kterých plánují ZŠ SO ORP Trutnov zlepšení v uvedeném období. Jako nedůležitější se jeví podpora čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů. Na druhém místě se shodně umístila podpora rozvoje znalosti učitelů 1. a 2. stupně a podpora vyššího stupně komplexního čtenářství. Poslední čtyři prvky uvedené v tabulce se pak podělily o pomyslné 3. místo.

Tabulka 31: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti	77,4% (1.)	71,4% (1.)	74,5% (1.)
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj oblasti gramotnosti mimo školu	45,2% (2.)	34,0% (4.)	38,7% (3.)
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem	38,7% (3.)	29,3% (6.)	26,3% (7.)

Tabulka uvádí 3 nejvýznamnější překážky (včetně určení významnosti), na které ZŠ v dané oblasti naráží. Jako nejvýznamnější překážka se jeví nedostatek finančních prostředků na podporu definované gramotnosti. Následuje nedostatečné materiálně technické zabezpečení a nedostatečný rozvoj mentoringu pro pedagogické pracovníky.

C. ROZVOJ MATEMATICKÉ PREGRAMOTNOSTI

Tabulka 32: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje matematické pregramotnosti

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	74,2 %	19,4 %
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	74,2 %	16,1 %
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	74,2 %	16,1 %
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů, atp.)	71,0 %	16,1 %
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	61,3 %	25,8 %
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti	67,7 %	19,4 %

Při dotazníkovém šetření bylo definováno celkem 11 prvků rozvoje matematické pregramotnosti. Jako nejdůležitější se jeví podpora matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů. Následuje rozvoj znalostí učitelů 1. a 2. stupně vč. sdílení dobré praxe v dané oblasti. Jako velice důležitá je pak vnímána podpora matematického myšlení žáků, využívání interaktivních prvků a zabezpečení dostatečného technického a materiálního zázemí

Tabulka 33: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti	74,2 % (1.)	71,0 % (1.)	74,8 % (1.)
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj oblasti gramotnosti mimo školu	58,1 % (2.)	42,1 % (2.)	45,3 % (2.)
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace apod.)	41,9 % (3.)	31,7 % (5.)	28,9 % (7.)

V tabulce je opět uveden přehled 3 nejvýznamnějších překážek (včetně určení významnosti), na které ZŠ v oblasti matematické pregramotnosti naráží. Nejvýznamnější překážkou je opět nedostatek finanční podpory v dané oblasti. Další překážkou jsou nedostatečné materiálně technické podmínky a nedostatečný rozvoj mentoringu pro pedagogické pracovníky.

D. ROZVOJ JAZYKOVÉ GRAMOTNOSTI

Tabulka 34: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku rozvoje jazykové gramotnosti

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
15. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti	74,2 %	22,6%
14. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků	74,2 %	19,4 %
2. Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	90,3 %	0,0 %
9. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti	61,3 %	25,8 %
13. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)	71,0 %	16,1 %
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	80,6 %	6,5 %
16. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti	67,7 %	19,4 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 17 prvků rozvoje jazykové gramotnosti. V součtu za obě období nejvíce ZŠ plánuje zlepšení v oblasti využívání interaktivních médií a následně v oblasti zabezpečení dostatečného technického a materiálního zabezpečení. Školy si zároveň uvědomují nutnost rozvoje jazykových znalostí všech učitelů (nejen učitelů cizích jazyků). Samostatnou skupinou oblastí, se stejným procentem potřeb zlepšení, je lepší využití studijních materiálů, zajištění lepšího prostředí pro jazykovou výuku, sdílení dobrých zkušeností mezi učiteli a nákup aktuálních učebnic.

Tabulka 35: Nejvýznamnější překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti	80,6 % (1.)	75,3 % (1.)	79,3 % (1.)
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj oblasti gramotnosti mimo školu	48,4 % (2.)	41,3 % (2.)	48,1 % (2.)
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	32,3 % (3.)	35,9 % (3.)	35,3 % (4.)
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	32,3 % (3.)	27,0 % (6.)	31,5 % (6.)
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem	32,3 % (3.)	26,3 % (7.)	25,8 % (7.)
17. Nezáměr ze strany žáků a rodičů	32,3 % (3.)	33,2 % (4.)	37,5 % (3.)

Přehledu 3, respektive 6, nejvýznamnějších překážek opět vévodí nedostatek finančních prostředků. S velkým odstupem pak následují nedostatečné materiálně technické podmínky. Dále nedostatek

času pro mimoškolní výuku, absence vhodného srovnávacího nástroje, nedostatečný rozvoj mentoringu a nezáměr ze strany žáků a rodičů.

E. PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ

Tabulka 36: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	71,0 %	19,4 %
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	71,0 %	19,4 %
4. Škola systematicky učí prvky iniciativy a kreativity, prostředím i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí	64,5 %	25,8 %
8. Škola rozvíjí finanční gramotnost žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika)	64,5 %	25,8 %
5. Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.)	61,3 %	25,8 %
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP ZV	67,7 %	19,4 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 10 prvků podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě. Pokud provedeme součet podílů za obě období, pak nejvíce ZŠ plánuje zlepšení v prvních čtyřech klíčových kompetencích – podpora znalostí učitelů, podpora využívání znalostí učitelů v praxi, systematická výuka v dané oblasti a rozvoj finanční gramotnosti žáků.

Tabulka 37: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
2. Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami	45,2 % (3.)	49,0 % (2.)	54,7 % (2.)
6. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity	48,4 % (2.)	37,8 % (4.)	41,0 % (4.)
7. Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity	45,2 % (3.)	39,4 % (3.)	49,9 % (3.)
10. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	64,5 % (1.)	70,3 % (1.)	75,8 % (1.)

Jako nejvýznamnější překážka rozvoje dané kompetence je nedostatek finančních prostředků, v daném případě na zajištění vzdělání mimo vlastní výuku. S odstupem následují překážky v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků, nezáměru zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami a nedostatek výukových materiálů.

F. PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Tabulka 38: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory polytechnického vzdělávání

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	67,7 %	29,0 %
3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	64,5 %	29,0 %
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků	58,1 %	29,0 %
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí	51,6 %	35,5 %
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	48,4 %	35,5 %
14. Na škole se realizují mimovýukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)	51,6 %	32,3 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 20 prvků podpory polytechnického vzdělávání. Jako nejvýznamnější prostor pro zlepšení byla označena absence vzdělávacích materiálů a nedostatečný rozvoj znalostí učitelů ZŠ v dané oblasti. S nevelkým odstupem pak následují další dvě oblasti a to absence laboratoří pro praktickou ukázkou a nedostatečné propojení zájmu žáků s budoucí profesí. Dále si ZŠ plně uvědomují význam samostatnosti žáků v řešené oblasti včetně důležitosti mimovýukových akcí.

Tabulka 39: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Nedostatečné/neodpovídající prostory	58,1 % (2.)	62,9 % (2.)	62,7 % (2.)
7. Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků	77,4 % (1.)	68,3 % (1.)	73,5 % (1.)
8. Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLIL	58,1 % (2.)	56,8 % (4.)	62,0 % (3.)

Nejvýznamnější překážkou podpory polytechnického vzdělávání je znovu nedostatek finančních prostředků, zde konkrétně na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků. Následuje nedostatek vhodných prostor a nedostatečné jazykové znalosti učitelů v dané oblasti.

G. PODPORA SOCIÁLNÍCH A OBČANSKÝCH DOVEDNOSTÍ A DALŠÍCH KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Tabulka 40: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
9. Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie	74,2 %	16,1 %
10. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.)	61,3 %	25,8 %
12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)	61,3 %	25,8 %
6. Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	74,2 %	9,7 %
11. Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života	58,1 %	25,8 %

V dané oblasti bylo v dotazníkovém šetření definováno celkem 12 prvků podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí. ZŠ plánují zlepšení především v otázce bezpečného používání informačních, komunikačních a dalších technologií. Následuje rozvoj schopnosti žáků učit se a přípravy žáků na aktivní zapojení do života vč. rozvoje občanských kompetencí. ZŠ dále hodlají u žáků rozvíjet sebereflexi a sebehodnocení a podporu jejich zapojení do společenského a pracovního života.

V oblasti podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí nebyly hodnoceny jednotlivé překážky.

H. PODPORA DIGITÁLNÍCH KOMPETENCÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Tabulka 41: Podíl ZŠ, které plánují zlepšení daného prvku podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Prvek	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení	
	2016–2018	2019–2020
1. Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)	61,3 %	25,8 %
2. Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, notebooky, tablety, chytré telefony apod.)	54,8 %	29,0 %
7. Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků	64,5 %	19,4 %

V rámci dané oblasti bylo hodnoceno 7 prvků. ZŠ hodlají zlepšit především využívání učeben ICT a počítačů pedagogy při výuce. Zároveň školy plánují rozvoj schopnosti pedagogů rozvíjet u žáků povědomí a dovednosti o internetové bezpečnosti a internetovém obsahu.

Tabulka 42: Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Překážka	Podíl škol narážejících na danou překážku		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
3. Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	41,9 % (3.)	36,3 % (4.)	41,6 % (4.)
6. Nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	51,6 % (2.)	52,1 % (2.)	49,3 % (2.)
8. Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	87,1 % (1.)	79,9 % (1.)	80,4 % (1.)

Nejvýznamnější překážkou podpory v dané oblasti je nedostatek finančních prostředků na pořízení moderního ICT pro pedagogické pracovníky. Následuje nedostatek časových možností dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zastaralé ICT vybavení.

Mimo uvedeného dotazníkového šetření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky realizační tým uskutečnil sběr projektových záměrů dotčených organizací, které sloužili jako vstupná informace pro zpracování Strategického rámce MAP SO ORP Trutnov.

3.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

Daná kapitola přibližuje nejdůležitější data problematiky školství v rámci území SO ORP Trutnov.

3.1.4.1 Předškolní vzdělávání

Cílem předškolního vzdělávání je podporovat rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílet se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Předškolní vzdělávání je uskutečňováno především v MŠ, ale nejenom v nich. Opomenout nelze např. ani dětské skupiny.

V řešeném území funguje řada MŠ. Vývoj jejich počtu podle kritéria jejich zřizovatele udává tabulka 43.

Tabulka 43: Vývoj počtu MŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2013/2014 až 2015/2016

Zřizovatel	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Obec	24	24	24
Královéhradecký kraj	3	3	3
Soukromá osoba	1	1	1
Řešené území celkem	28	28	28

*Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky jednotlivých zřizovatelů*

Z tabulky 43 vyplývá, že ve sledovaném období je nejvíce MŠ v řešeném území zřizováno obcemi a jedná se o tzv. příspěvkové organizace obce. Tři MŠ jsou po celé sledované období v řešeném území zřizovány Královéhradeckým krajem – konkrétně se jedná o **speciální MŠ při ZŠ a MŠ při dětské léčebně v Janských Lázních, speciální MŠ při MŠ, ZŠ a Praktické škole v Trutnově a MŠ speciální v Trutnově**. Jedna MŠ je po celé sledované období zřizována soukromým subjektem, společností ABLE mateřská škola a znalecká a realitní a.s., konkrétně **MŠ Meluzínek v Trutnově**. Tato MŠ zahájila svoji činnost právě od školního roku 2013/2014.

V řešeném území dále fungují některé organizace předškolního vzdělávání, které však nejsou registrovanými zařízeními podle školského zákona (č. 561/2004 Sb.). Jedná se o **lesní školku Ostrov přírody v Trutnově a komunitní vzdělávací centrum Mraveniště v Markoušovicích** (místní část obce Velké Svatoňovice). Na druhém místě jmenovaný subjekt bude od školního roku 2016/2017 již registrovaných školským zařízením podle školského zákona.

Od školního roku 2016/2017 budou v Trutnově nově fungovat dvě dětské skupiny – jedna v BoGi Clubu v Horské ulici v budově č. p. 922 (zřizovatel BoGi, z. s.), druhá v mateřském centru KAROLínka ve Školní ulici v budově č. p. 13 (zřizovatel Mateřské centrum KAROLínka z.s.).

Tabulka 44: Vývoj počtu MŠ, jejich tříd a dětí v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je obec

Školní rok			2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet MŠ celkem			24	24	24
Počet tříd celkem			90	90	89
z toho	Počet běžných tříd		87	87	85
	Počet speciálních tříd		3	3	4
Počet dětí celkem			2212	2152	2058
z toho	Počet dětí v běžných třídách		2171	2110	2011
	z toho	dívky	1038	1034	961
		se zdravotním postižením	18	7	22
	Počet dětí ve speciálních třídách		41	42	47
	z toho	dívky	15	8	12
		se zdravotním postižením	41	42	47

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství

Z tabulky 44 vyplývá, že **ve sledovaném období je v řešeném území celkový počet MŠ, jejichž zřizovatelem je obec, stabilní**. Celkový počet tříd je ve sledovaném období také stabilní, nastaly pouze drobné změny počtu u některých MŠ. Mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 došlo k nárůstu o jednu třídu v MŠ při ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože ve Chvalči a naopak došlo k poklesu o jednu třídu v MŠ Trutnov, konkrétně na odloučeném pracovišti v Horské ulici. Mezi těmito lety se tedy celkový počet běžných tříd v řešeném území nezměnil. Mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 došlo k poklesu počtu o dvě třídy v řešeném území, přičemž o jednu třídu méně bylo v MŠ Trutnov, opět na odloučeném pracovišti v Horské ulici a v MŠ Úpice, na odloučeném pracovišti Na Veselce.

Ze statistik je dále vidět, že klesá celkový počet dětí, které navštěvují MŠ v řešeném území, konkrétně počet dětí, které navštěvují běžné třídy. Je to z důvodu postupného odlivu dětí tzv. silných ročníků z MŠ do ZŠ.

V řešeném území fungují **tři MŠ, které mají vyjma běžných tříd i jednu třídu speciální**. Jedná se o **MŠ v Žacléři, odloučené pracoviště Na Pilíři**, o **MŠ ve Rtyni v Podkrkonoší** a o **MŠ Trutnov, konkrétně odloučené pracoviště V Domcích a v roce 2015/2016 i o odloučené pracoviště v Horské ulici**. Počet dětí v těchto třídách se pohybuje v rozmezí 10 až 14. **V převážné většině se jedná o děti s vadami řeči (90 % a více dětí)**.

Z tabulky 44 dále vyplývá, že **počet dětí se zdravotním postižením, které jsou individuálně integrované v běžných třídách, je kolísavý**. Podle druhu postižení byly v letech 2013/2014 a 2015/2016 nejčastěji zastoupené děti s vadami řeči (v roce 2013/2014 se jednalo o 16 dětí, v roce 2015/2016 o 15 dětí). V roce 2014/2015 byly nejvíce zastoupeny děti s více vadami (3 děti).

V roce 2015/2016 bylo nejvíce dětí se zdravotním postižením integrováno v MŠ Žacléři (10 dětí – 8 pracoviště Na Pilíři, 2 pracoviště B. Němcové), a v MŠ v Trutnově (9 dětí – 4 pracoviště v Horské, 3 pracoviště V Domcích, po jednom pracoviště v Benešově a Žižkově ulici).

Podíl dětí se zdravotním postižením z celkového počtu dětí v běžných třídách byl v roce 2013/2014 0,8 %, v roce 2014/2015 pouze 0,3 % a v roce 2015/2016 již 1,1 %. **Ačkoliv se jedná stále o velmi nízký podíl dětí se zdravotním postižením z celkového počtu dětí v běžných třídách, trend ke společnému vzdělávání začíná být zřejmý.**

Tabulka 45: Vývoj počtu MŠ, jejich tříd a dětí v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj

Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet MŠ celkem		3	3	3
Počet speciálních tříd		14	13	12
z toho	s asistentem*	6	7	5
Počet dětí ve speciálních třídách		147	147	154
z toho	dívky	53	56	58
	se zdravotním postižením*	84	91	89

Poznámky: * v těchto kolonkách nejsou započteny děti, které navštěvují MŠ při ZŠ a MŠ při dětské léčebně v Janských Lázních, neboť tyto údaje se o MŠ při zdravotnickém zařízení nevykazují.

Zdroj: Údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství

Z tabulky 45 vyplývá, že počet MŠ, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj, je v řešeném území ve sledovaném období stabilní. **Počet speciálních tříd v čase klesl**, což je způsobeno poklesem o jednu třídu v MŠ při ZŠ a MŠ při dětské léčebně v Janských Lázních mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 a poklesem o jednu třídu v MŠ při MŠ, ZŠ a Praktické škole v Trutnově mezi lety 2014/2015 a 2015/2016. **Celkový počet dětí je však konstantní a v posledním sledovaném roce dokonce vzrostl**, z čehož vyplývá, že **na jednu třídu připadá více dětí, nežli tomu bylo dříve**. Stabilně roste počet dětí v případě MŠ Speciální v Trutnově, u zbývajících dvou organizací je počet dětí v MŠ kolísavý. Co se týče zastoupení chlapců a dívek, jejich poměr je přibližně dvě třetiny ku jedné třetině ve prospěch chlapců.

Z pohledu druhu zdravotního postižení dětí jsou nejčastěji zastoupeny děti s vadami řeči (74 až 80 %), následované autisty (11 až 16 %) a mentálně postiženými dětmi (6 až 10 %).

Tabulka 46: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí navštěvujících jednotlivá zařízení předškolní péče v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

RED_IZO	Školní rok		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
650056922	ZŠ a MŠ Batňovice	Batňovice 181, 542 32 Batňovice	29	28	29	28	29	28
650063490	ZŠ a MŠ Bernartice	Bernartice 166, 542 04 Bernartice	56	12	56	14	56	13
		Bernartice 167, 542 04 Bernartice		40		42		42
650064003	ZŠ a MŠ Dolní Olešnice	Dolní Olešnice 46, 543 71 Dolní Olešnice	22	22	22	22	22	20
650063872	ZŠ a MŠ Hajnice	Hajnice 207, 544 66 Hajnice	50	49	50	46	50	39
650059026	ZŠ a MŠ Havlovice	Havlovice 38, 542 32 Havlovice	43	43	43	39	43	37
600101975	ZŠ a MŠ Horní Maršov	Malá ulička 89, 542 26 Horní Maršov	53	53	53	42	53	40
650063651	ZŠ a MŠ Chotěvice	Chotěvice 229, 543 76 Chotěvice	35	35	35	35	35	33
600102165	ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč	Chvaleč 136, 542 11 Chvaleč	35	25	35	30	35	30
650061152	ZŠ a MŠ Janské Lázně	Školní 251, 542 25 Janské Lázně	50	27	50	28	50	24
600024539	ZŠ a MŠ při dětské léčebně Janské Lázně	Horní promenáda 268, 542 25 Janské Lázně	84	63	84	56	84	65
600101274	MŠ Jívka	Jívka 65, 542 13 Jívka	28	28	28	28	28	28
600101550	MŠ Libňatov	Libňatov 40, 542 36 Libňatov	40	40	43	43	43	43
668000830	MŠ Malé Svatoňovice	17. listopadu 259, 542 34 Malé Svatoňovice	56	56	56	56	56	56
600102009	ZŠ a MŠ Mladé Buky	Mladé Buky 348, 542 23 Mladé Buky	80	76	80	80	80	80
650033213	ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	Velká pláň 144, 542 21 Pec pod Sněžkou	30	24	30	23	30	24
650041453	ZŠ a MŠ Pilníkov	Úzká 86, 542 42 Pilníkov	42	42	42	42	42	42
650060831	ZŠ a MŠ Radvanice	Radvanice 143, 542 12 Radvanice v Čechách	28	28	28	28	28	28
600101380	MŠ Rtyně v Podkrkonoší	Na Drahách 736, 542 33 Rtyně v Podkrkonoší	99	98	99	98	99	97
668000104	MŠ Suchovršice	Suchovršice 122, 542 32 Suchovršice	48	48	48	48	48	47
600102343	ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou	5. května 402, 542 24 Svoboda nad Úpou	66	66	66	62	66	66
668000694	MŠ Trutnov	Komenského 485, 541 01 Trutnov	1 022	112	1 022	112	1 022	112
		Gorkého 286, 541 01 Trutnov		84		84		84
		Tkalcovská 542, 541 01 Trutnov		84		84		84
		Novodvorská 617, 541 01 Trutnov		112		112		112
		V Domcích 106, 541 01 Trutnov		70		70		61
		Žižkova 465, 541 01 Trutnov		112		110		112
		Náchodská 359, 541 01 Trutnov		84		80		69
		Horská 282, 541 02 Trutnov		168		138		116
		Úpská 559, 541 02 Trutnov		112		112		112
		Benešova 222, 541 03 Trutnov		56		56		54
		Voletiny 128, 541 03 Trutnov		28		28		25

RED_IZO	Školní rok		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
600024610	MŠ, ZŠ a Praktická škola Trutnov	Maxima Gorkého 77, 541 01 Trutnov	26	12	26	15	26	10
600024661	MŠ speciální Trutnov	Na Struze 124, 541 01 Trutnov	112	72	112	76	112	79
691005508	MŠ Meluzínek	Spojovací 61, 541 01 Trutnov	45	xxx	45	xxx	45	xxx
668001046	MŠ Úpice	Plickova 781, 542 32 Úpice	175	75	175	74	175	69
		Na Veselce 1018, 542 32 Úpice		100		88		72
600102220	ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice	Velké Svatoňovice 326, 542 35 Velké Svatoňovice	28	28	28	28	28	28
600102238	ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice	Vlčice 77, 542 41 Vlčice u Trutnova	28	28	28	27	28	26
600101631	MŠ Žacléř	B. Němcové 373, 542 01 Žacléř	138	61	138	56	138	50
		Na Pilíři 204, 542 01 Žacléř		58		59		55

Vysvětlivky: xxx = nezjištěno. Pokud je u hodnoty kapacity sloučeno více buněk, znamená to, že kapacita je souhrnná pro více pracovišť.

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Pokud bychom hodnotili jednotlivá **zařízení předškolní péče** samostatně z pohledu jejich obsazenosti, zjistíme, že **naprostá většina zařízení byla v období 2013/2014 až 2015/2016 plně obsazena** (viz tabulka 46). Pouze některá zařízení měla řadu volných míst po celé sledované období, např. MŠ při MŠ a ZŠ Janské Lázně či MŠ při ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou. Dále lze zmínit ještě řadu volných míst v jednotlivých letech sledovaného období u speciální MŠ při ZŠ a MŠ při dětské léčebně Janské Lázně. Je to z toho důvodu, že se jedná o speciální MŠ fungující při dětské léčebně, tj. počet dětí v této MŠ se odvíjí od počtu léčených. Taktéž byla řada volných míst k dispozici i u speciálních MŠ fungujících v Trutnově.

Ačkoliv byla ve sledovaných letech kapacita většiny MŠ v řešeném území převážně obsazena, v posledních letech lze u některých zařízení předškolní péče vidět, že počet dětí začíná klesat. Jak již bylo řečeno výše, způsobeno je to tím, že děti tzv. silných ročníků postupně začínají opouštět MŠ a přesouvají se do ZŠ. Lze očekávat, že tento trend bude v několika následujících letech pokračovat.

Učitelé v MŠ a vývoj jejich počtu

Tabulka 47 podává informace o vývoji počtu učitelů v MŠ v řešeném území v období let 2013/2014 až 2015/2016.

Tabulka 47: Vývoj počtu učitelů v MŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

Zřizovatel OBEC	Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
	Absolutně				
	Celkem		---	165	160
	z toho	ženy	---	165	160
	Relativně (přepočten na plně zaměstnané)				
	Celkem		164	162,3	157,6
	z toho	ženy	164	162,3	157,6
		bez kvalifikace	8,9	7,5	2,6
	Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
	Absolutně				
Zřizovatel KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	Celkem		---	22	21
	z toho	ženy	---	22	21
	Relativně (přepočten na plně zaměstnané)				
	Celkem		24	21,5	21
	z toho	ženy	24	21,5	21
		bez kvalifikace	0	1	1
	Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
Zřizovatel SOUKROMÝ SUBJEKT	Absolutně				
	Celkem		---	xxx	xxx
	z toho	ženy	---	xxx	xxx
	Relativně (přepočten na plně zaměstnané)				
	Celkem		xxx	xxx	xxx
	z toho	ženy	xxx	xxx	xxx
		bez kvalifikace	xxx	xxx	xxx

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici; xxx = nezjištěno.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství. údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z tabulky 47 vyplývá, že v řešeném území v MŠ v posledních sledovaných letech absolutní počet učitelů mírně klesá. Z pohledu relativních počtů, tj. přepočtených osob na plně zaměstnané, vyplývá, že jejich počet v čase také klesá. Naprostá většina učitelů je zaměstnána na plný úvazek a v MŠ jsou téměř výhradně zaměstnány ženy-učitelky. Pozitivním zjištěním je fakt, že v případě MŠ, jejichž zřizovatelem je obec, klesl za sledované období počet přepočtených osob na plně zaměstnané, kteří jsou bez kvalifikace.

Tabulka 48: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků a jejich jednotlivých kategorií v MŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je obec

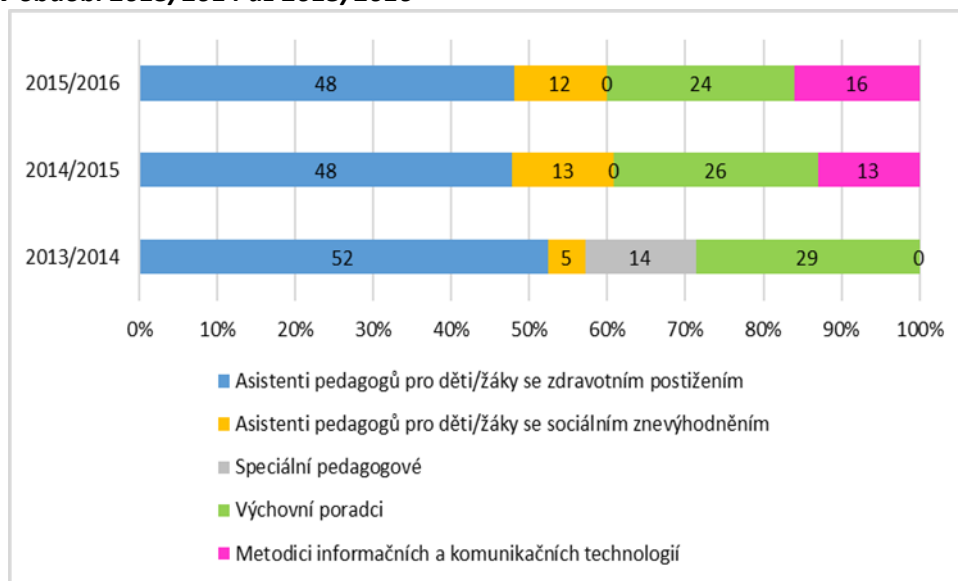
Školní rok		2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
Způsob výpočtu počtu osob		Absolutně			Relativně		
Ostatní pedagogičtí pracovníci škol celkem		21	23	25	7,8	10,2	9,5
z toho	Asistenti pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením	11	11	12	6,8	7,6	6,9
	z toho ženy	11	11	11	6,8	7,6	6,4
	Asistenti pedagogů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním	1	3	3	0,8	2,6	2,6
	z toho ženy	1	3	3	0,8	2,6	2,6
	Vychovatelé	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	0	0	0	0	0	0
	Psychologové	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	0	0	0	0	0	0
	Trenéři	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	0	0	0	0	0	0
	Speciální pedagogové	3	0	0	0,2	0	0
	z toho ženy	3	0	0	0,2	0	0
	Výchovní poradci	6	6	6	---	---	---
	z toho ženy	6	6	6	---	---	---
	Metodici informačních a komunikačních technologií	---	3	4	---	---	---
	z toho ženy	---	1	0	---	---	---

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství

Z tabulky 48 vyplývá, že **celkový absolutní počet ostatních pedagogických pracovníků MŠ, jejichž zřizovatelem je obec, v řešeném území mezi lety 2013/2014 a 2015/2016 vzrostl**. V relativním vyjádření došlo k nárůstu pouze mezi prvními sledovanými lety, mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 došlo k drobnému poklesu.

Graf 1: Procentuální zastoupení jednotlivých profesních kategorií ostatních pedagogických pracovníků z celkového počtu ostatních pedagogických pracovníků v MŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

Poznámky: v případě profese „Metodik informačních a komunikačních technologií“ je v roce 2013/2014 nulová hodnota z toho důvodu, že v tomto roce nebyla tato kategorie ještě zjišťována.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství

Z tabulky 48 a grafu 1 vyplývá, že co se týče ostatních pedagogických pracovníků rozdělených na jednotlivé kategorie, převažují v řešeném území ve sledovaném období v MŠ asistenti pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením – v roce 2015/2016 podíl zastoupení z celku 48 %. Významného podílu dosahovali ještě výchovní poradci (podíl 24 až 29 %). Podíl těchto kategorií však v čase klesá. Naopak v čase narostl podíl asistentů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním – z 5 % v roce 2013/2014 na 12 % v roce 2015/2016.

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb MŠ včetně jejich součástí

Co se týče technického stavu a stavu vybavenosti MŠ v řešeném území, jednotlivá zařízení se mezi sebou liší. Některé budovy MŠ jsou již např. zateplené a s opravenou fasádou (MŠ Batňovice, MŠ Bernartice, apod.), jiné naopak zateplení, opravu fasády, výměnu oken a další rekonstrukce zevnějšku potřebují (např. MŠ Malé Svatoňovice, některá pracoviště MŠ v Trutnově, apod.). I v případě různých vybaveností se jednotlivé MŠ mezi sebou liší.

Z hlediska investičních a neinvestičních potřeb by nejvíce MŠ v řešeném území pořídilo nové vybavení do tříd (např. interaktivní tabule, didaktické pomůcky, apod.), dále vybavení informačními a komunikačními technologiemi (počítače, internet, apod.). Řada představitelů MŠ by ráda zateplila objekty MŠ a provedla některé další energeticky úsporná opatření, pořídila nový nábytek či provedla úpravy a obměnu vybavení zahradních prostor.

3.1.4.2 Základní vzdělávání

Cílem základního vzdělávání je vést žáky k tomu, aby si osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění. Základní vzdělávání je uskutečňováno především v běžných ZŠ, ale i v nižších stupních šestiletého nebo osmiletého gymnázia, v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře či ve speciálních ZŠ⁷⁷. V řešeném území funguje řada ZŠ. Vývoj jejich počtu podle kritéria jejich zřizovatele shrnuje tabulka 49.

Tabulka 49: Vývoj počtu ZŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2013/2014 až 2015/2016

Zřizovatel	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Obec	28	28	28
Královéhradecký kraj	3	3	3
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1	1	1
Řešené území celkem	32	32	32

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, internetové stránky jednotlivých zřizovatelů

Z tabulky 49 vyplývá, že ve sledovaném období je nejvíce ZŠ v řešeném území zřizováno obcemi a jedná se o tzv. příspěvkové organizace obce. Tři ZŠ jsou po celé sledované období v řešeném území zřizovány Královéhradeckým krajem. Zaprvé se jedná o **speciální ZŠ při ZŠ a MŠ při dětské léčebně** v Janských Lázních, zadruhé o **speciální ZŠ při MŠ, ZŠ a Praktické škole v Trutnově** a zatřetí o **speciální ZŠ Augustina Bartoše** v Úpici. Jedna ZŠ je po celé sledované období v řešeném území zřizována MŠMT, konkrétně **ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou** v Horním Maršově.

Dále nelze opomenout fakt, že od školního roku 2016/2017 bude v území již jako registrované školské zařízení fungovat **komunitní vzdělávací centrum Mraveniště v Markoušovicích**, jehož součástí je i ZŠ.

Tabulka 50 shrnuje informace týkající se vývoje počtu ZŠ, jejich tříd a dětí je navštěvujících v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.

⁷⁷ Zdroj: § 44 a 45 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

Tabulka 50: Vývoj počtu ZŠ, jejich tříd a žáků v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je obec

Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016	
Počet ZŠ celkem		28	28	28	
Počet tříd celkem		260	267	263	
z toho	Počet běžných tříd	238	245	244	
	Počet speciálních tříd	22	22	19	
Počet žáků celkem		5 059	5 215	5 313	
z toho	Počet žáků v běžných třídách		4 836	4 996	5 128
	z toho	dívky	2 361	2 461	2 524
		se zdravotním postižením	581	615	538
	Počet žáků ve speciálních třídách		223	219	185
	z toho	dívky	61	65	57

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, internetové stránky jednotlivých zřizovatelů

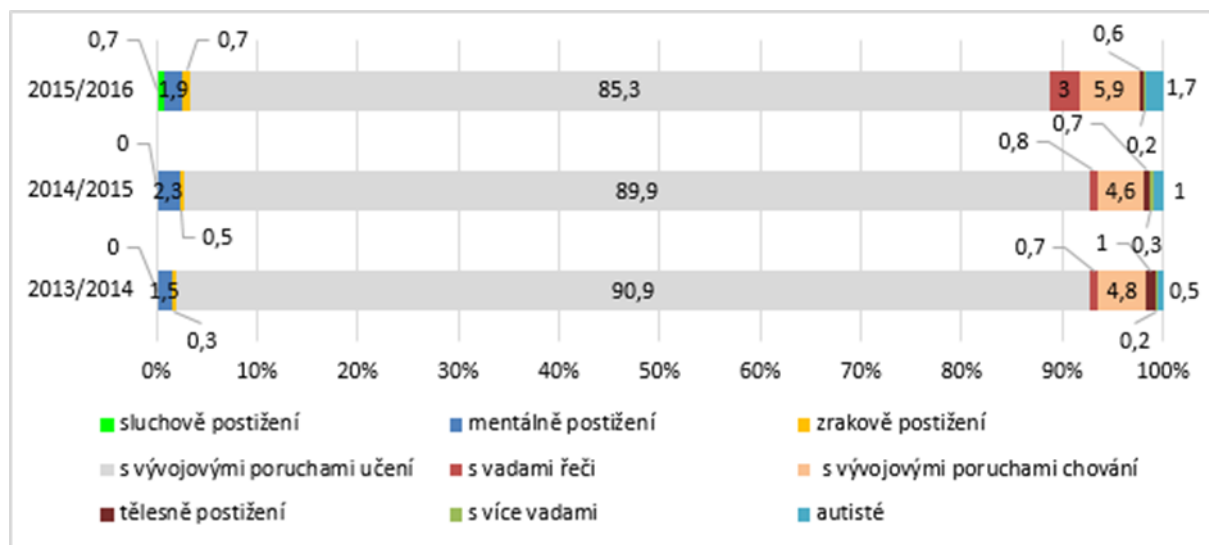
Z tabulky 50 vyplývá, že **ve sledovaném období je v řešeném území celkový počet ZŠ, jejichž zřizovatelem je obec, stabilní**. Ze statistik dále vyplývá, že celkový počet žáků ve sledovaném období roste a to v důsledku nárůstu počtu žáků navštěvující běžné třídy. Projevuje se tak postupný přechod dětí tzv. silných ročníků z MŠ do ZŠ. Počet běžných tříd mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 výrazněji vzrostl a to především v důsledku nárůstu počtu tříd u některých ZŠ v Trutnově a u ZŠ v Úpici.

V řešeném území fungují **dvě ZŠ, které mají vyjma běžných tříd i třídy speciální**. Jedná se o **ZŠ Komenského** a **ZŠ V Domcích v Trutnově**. V letech 2013/2014 a 2014/2015 byl počet speciálních tříd v ZŠ Komenského 8, v ZŠ V Domcích 5. V roce 2015/2016 jejich počet klesl a to o jednu třídu u prvně jmenované ZŠ a o dvě třídy u druhé jmenované ZŠ. Celkový počet žáků navštěvující tyto třídy byl v prvním sledovaném roce 121 (75 v ZŠ Komenského, 46 v ZŠ V Domcích), v druhém sledovaném roce také 121 (79 v ZŠ Komenského, 42 v ZŠ V Domcích), v posledním sledovaném roce již jen 88 (63 v ZŠ Komenského, 25 v ZŠ V Domcích). Počet žáků na třídu se ve všech sledovaných letech pohybuje okolo 9. **Nejčastěji se jedná o žáky s vývojovými poruchami učení** (45 až 56 %, přičemž podíl zastoupení této kategorie má v čase sestupnou tendenci), následované **žáky s vývojovými poruchami chování a autisty**.

Další **speciální třídy jsou ve speciální ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov v místní části Voletiny**. Počet tříd v této ZŠ byl po celé sledované období 9. Počet žáků má klesající tendenci (ze 102 žáků v roce 2013/2014 na 97 žáků v roce 2015/2016). Na jednu třídu připadalo v daných letech přibližně 11 žáků. **V převážné většině se jedná logicky o žáky se specifickými poruchami učení** (95 % žáků v roce 2013/2014, 94 % v roce 2014/2015, v roce 2015/2016 ale již jen 89 % žáků v důsledku nárůstu počtu žáků s mentálním postižením).

Z tabulky 50 také vyplývá, že **za sledované období poklesl počet žáků se zdravotním postižením, které jsou individuálně integrované v běžných třídách**. Mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 sice došlo k nárůstu jejich počtu o 34, mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 však jejich počet klesl o 77. Zastoupení žáků v běžných třídách podle jednotlivých druhů postižení znázorňuje graf 2.

Graf 2: Procentuální zastoupení žáků v běžných třídách podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených žáků v období 2013/2014 až 2015/2016

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství

Z tohoto grafu vyplývá, že převážně jsou zastoupení žáci s vývojovými poruchami učení, jejichž podíl však ve sledovaném období postupně klesá (v roce 2013/2014 podíl 91 %, v roce 2015/2016 podíl 85 %). Z dalších druhů postižení mají výraznější zastoupení ještě žáci s vývojovými poruchami chování (5 až 6 % po celé období). Žáci s jinými druhy postižení mají podílové zastoupení rovno či menší než 2 % (vyjma roku 2015/2016, kdy podíl žáků s vadami řeči představoval 3 %).

V roce 2015/2016 bylo nejvíce žáků se zdravotním postižením integrováno v běžných třídách v ZŠ:

- ZŠ Komenského Trutnov (101 žáků)
- ZŠ R. Frimla Trutnov (45 žáků)
- ZŠ Mládežnická Trutnov (44 žáků)
- ZŠ Bratří Čapků Úpice (41 žáků)
- ZŠ Úpice-Lány (39 žáků)

Celkově se podíl žáků se zdravotním postižením z celkového počtu žáků v běžných třídách pohybuje v rozmezí 12 % (v letech 2013/2014 a 2014/2015) až 10,5 % (v roce 2015/2016). V případě ZŠ v řešeném území je trend ke společnému vzdělávání opačný, než v případě MŠ – mezi lety 2013/2014 a 2015/2016 došlo u ZŠ k poklesu podílu žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách.

Tabulka 51: Vývoj počtu ZŠ, jejich tříd a žáků v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj

Školní rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet ZŠ celkem	3	3	3
Počet speciálních tříd*	14	13	13
Počet žáků ve speciálních třídách*	100	95	106
z toho dívky*	34	32	35

Poznámky: * v těchto kolonkách nejsou započteny žáci, kteří navštěvují ZŠ při MŠ a MŠ při dětské léčebně v Janských Lázních, neboť tyto údaje se o ZŠ při zdravotnickém zařízení nevykazují.

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z tabulky 51 vyplývá, že počet ZŠ, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj, je v řešeném území ve sledovaném období stabilní. **Počet speciálních tříd v čase nepatrně klesl**, což je způsobeno poklesem o jednu třídu v ZŠ při MŠ, ZŠ a Praktické škole v Trutnově mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 a poklesem o jednu třídu v ZŠ Augustina Bartoše mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 (v ZŠ při MŠ, ZŠ a Praktické škole v Trutnově se počet tříd navrátil na původní počet jako v roce 2013/2014). **Celkový počet žáků má kolísavou tendenci, přičemž za sledované období jejich počet nepatrně vzrostl**. Co se týče zastoupení chlapců a dívek, jejich poměr je přibližně dvě třetiny ku jedné třetině ve prospěch chlapců.

Z pohledu druhu zdravotního postižení žáků jsou převážně zastoupeni žáci mentálně postižení (83 až 93 %), následovaní autisty (5 až 14 %) a žáky s více vadami (2 až 3 %). Žáci s jinými druhy postižení nemají žádné podílové zastoupení.

Tabulka 52: Informace týkající se počtu tříd a žáků ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově v období 2013/2014 až 2015/2016

Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet speciálních tříd		3	3	3
Počet žáků ve speciálních třídách		31	30	32
z toho	dívky	0	0	0
	mentálně postižení	0	0	0
	sluchově postižení	0	0	0
	zrakově postižení	0	0	0
	s vadami řeči	0	0	0
	tělesně postižení	0	0	0
	s více vadami	0	0	0
	s vývojovými poruchami učení	15	13	0
	s vývojovými poruchami chování	7	9	16
	autisté	0	0	0

Zdroj: Údaje poskytnuté ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově

Z tabulky 52 vyplývá, že **počet speciálních tříd je v ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově ve sledovaném období konstantní a též počet žáků je v čase stabilní**. Školské zařízení je určeno pro děti/žáky s nařízenou ústavní výchovou či uloženou ochrannou výchovou a pro děti/žáky umístěné na základě předběžného opatření s diagnostikovanými poruchami chování ve věku do ukončení povinné školní docházky. Jelikož je zařízení určeno pouze pro chlapce,

dívky nemají žádný podíl zastoupení. Z pohledu počtu žáků, kteří mají určitý druh postižení, převažovali v letech 2013/2014 a 2014/2015 žáci s vývojovými poruchami učení, v roce 2015/2016 žáci s vývojovými poruchami chování.

Tabulka 53: Kapacita jednotlivých ZŠ a počet žáků navštěvujících jednotlivá zařízení v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

RED_IZO	Školní rok		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
650056922	ZŠ a MŠ Batňovice	Batňovice 181, 542 32 Batňovice	60	37	60	40	60	37
650063490	ZŠ a MŠ Bernartice	Bernartice 166, 542 04 Bernartice	180	122	180	117	180	126
650064003	ZŠ a MŠ Dolní Olešnice	Dolní Olešnice 41, 543 71 Dolní Olešnice	40	22	40	24	40	23
650063872	ZŠ a MŠ Hajnice	Hajnice 123, 544 66 Hajnice	50	35	50	39	50	42
650059026	ZŠ a MŠ Havlovice	Havlovice 38, 542 32 Havlovice	44	28	44	30	44	32
600101975	ZŠ a MŠ Horní Maršov	Malá ulička 89, 542 26 Horní Maršov	240	77	240	87	240	84
600029905	Dětský domov se školou, ZŠ a školní jídelna Horní Maršov	Temný Důl 16, 542 26 Horní Maršov	32	31	32	30	32	32
650063651	ZŠ a MŠ Chotěvice	Chotěvice 74, 543 76 Chotěvice	65	50	65	55	65	62
600102165	ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč	Chvaleč 66, 542 11 Chvaleč	50	28	50	25	50	29
650061152	ZŠ a MŠ Janské Lázně	Školní 81, 542 25 Janské Lázně	90	29	90	30	90	29
600024539	ZŠ a MŠ při dětské léčebně Janské Lázně	Horní proměnáda 268, 542 25 Janské Lázně	527	---	527	---	527	---
600101991	ZŠ Malé Svatoňovice	17. listopadu 178, 542 34 Malé Svatoňovice	230	159	230	158	230	160
600102009	ZŠ a MŠ Mladé Buky	Mladé Buky 160, 542 23 Mladé Buky	250	143	250	148	250	145
650033213	ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	Velká pláň 144, 542 21 Pec pod Sněžkou	60	26	60	28	60	32
650041453	ZŠ a MŠ Pilníkov	Náměstí 35, 542 42 Pilníkov	210	160	210	155	210	161
650060831	ZŠ a MŠ Radvanice	Radvanice 171, 542 12 Radvanice v Čechách	175	112	175	118	175	123
600101983	ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší	Školní 662, 542 33 Rtyně v Podkrkonoší	480	241	480	228	480	219
600102343	ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou	Kostelní 560, 542 24 Svoboda nad Úpou	250	183	250	198	250	208
600101959	ZŠ kpt. Jaroše Trutnov	Maxima Gorkého 38, 541 01 Trutnov	650	424	650	452	650	483
600101916	ZŠ Komenského Trutnov	Komenského 399, 541 01 Trutnov	750	710	750	748	750	733
600101932	ZŠ R. Frimla Trutnov	Rudolf Frimla 816, 541 01 Trutnov	450	358	450	385	450	402
600102432	ZŠ V Domcích Trutnov	V Domcích 488, 541 01 Trutnov	720	478	720	473	720	475
600101924	ZŠ Mládežnická Trutnov	Mládežnická 536, 541 02 Trutnov	1 000	525	1 000	525	1 000	533
600102378	ZŠ Náchodská Trutnov	Náchodská 18, 541 03 Trutnov	350	192	350	198	350	214
600102572	ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov	Voletiny 1, 541 03 Trutnov	150	102	150	98	150	97
600024610	MŠ, ZŠ a Praktická škola Trutnov	Horská 160, 541 01 Trutnov	150	62	150	62	150	70

RED_IZO	Školní rok		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
600102386	ZŠ Úpice-Lány	Palackého 793, 542 32 Úpice	300	266	300	280	300	281
600101941	ZŠ Bratří Čapků Úpice	Komenského 151, 542 32 Úpice	500	270	500	289	500	294
600024628	Speciální ZŠ Augustina Bartoše	Nábřeží pplk. A. Bunzla 660, 542 32 Úpice	118	38	118	31	118	36
600102220	ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice	Velké Svatoňovice 198, 542 35 Velké Svatoňovice	51	28	51	30	51	29
600102238	ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice	Vlčice 193, 542 41 Vlčice u Trutnova	40	22	40	23	40	26
650059905	ZŠ Žacléř	Komenského 339, 542 01 Žacléř	420	232	420	234	420	234

Vysvětlivky: --- = data nejsou k dispozici. Kapacita Speciální ZŠ Augustina Bartoše je uvedena za organizaci jako celek (včetně odloučeného pracoviště v Červeném Kostelci).

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově

Pokud bychom hodnotili jednotlivé ZŠ samostatně z pohledu jejich obsazenosti, zjistíme, že **žádná ZŠ nebyla v období 2013/2014 až 2015/2016 plně obsazena** (viz tabulka 53). **Obsazenost jednotlivých ZŠ v řešeném území se však značně liší.** Na jedné straně existují ZŠ, které ve všech sledovaných letech měly obsazenost vysokou, konkrétně:

- ZŠ Komenského Trutnov – ve sledovaném období obsazeno 95 až 99,7 % kapacity,
- ZŠ Úpice-Lány – ve sledovaném období obsazeno 89 až 94 % kapacity,
- ZŠ při ZŠ a MŠ Chotěvice – ve sledovaném období obsazeno 77 až 95 % kapacity,
- ZŠ R. Frimla Trutnov – ve sledovaném období obsazeno 80 až 89 % kapacity.

Na druhé straně existují ZŠ, které ve všech sledovaných letech měly obsazenost poměrně nízkou, konkrétně:

- ZŠ při ZŠ a MŠ Janské Lázně – ve sledovaném období obsazeno 32 až 33 % kapacity,
- ZŠ při ZŠ a MŠ Horní Maršov – ve sledovaném období obsazeno 32 až 36 % kapacity,
- ZŠ při MŠ, ZŠ a Praktické škole Trutnov – ve sledovaném období obsazeno 41 až 47 % kapacity,
- ZŠ při ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou – ve sledovaném období obsazeno 43 až 53 % kapacity.

Pokud bychom se zaměřili na největší nárůst či pokles obsazenosti kapacity jednotlivých ZŠ, tak největšího nárůstu obsazenosti zaznamenaly:

- ZŠ při ZŠ a MŠ Chotěvice – mezi lety 2013/2014 až 2015/2016 nárůst obsazenosti o 24 %,
- ZŠ při ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou – mezi lety 2013/2014 až 2015/2016 nárůst obsazenosti o 23 %,
- ZŠ při ZŠ a MŠ Hajnice – mezi lety 2013/2014 až 2015/2016 nárůst obsazenosti o 20 %.

Naopak největší pokles obsazenosti kapacity zaznamenaly:

- ZŠ při ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší – mezi lety 2013/2014 až 2015/2016 pokles obsazenosti o 9 %
- Speciální ZŠ Augustina Bartoše – mezi lety 2013/2014 až 2015/2016 pokles obsazenosti o 5 %
- ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov – mezi lety 2013/2014 až 2015/2016 pokles obsazenosti o 5 %

Vyjma tří jmenovaných ZŠ výše nezaznamenaly další ZŠ pokles podílu obsazenosti ve sledovaném období, přičemž v mnoha případech došlo k nárůstu obsazenosti, což je bezpochyby pozitivní. Je to způsobeno postupným přechodem dětí tzv. silných ročníků z MŠ do ZŠ, přičemž lze očekávat, že tento trend bude v několika následujících letech pokračovat.

Ukončení školní docházky

Co se týče ukončení školní docházky, shrnují jej tabulky 54 a 55. Tabulka 54 znázorňuje hodnoty pro ukončení školní docházky v běžných třídách.

Tabulka 54: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016 – běžné třídy

Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
Celkový počet žáků, kteří ukončili školní docházku		405	460	455
z toho	v 1–5. ročníku	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0
	v 7. ročníku	2	2	0
	v 8. ročníku	11	10	8
	v 9. ročníku	392	448	447

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství

Z této tabulky vyplývá, že mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 vzrostl počet žáků, kteří dokončili školní docházku, mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 došlo naopak k mírnému poklesu. Pokles byl způsoben nárůstem počtu žáků, kteří přešli na střední školu z pátého ročníku (mezi lety 2013/2014 a 2015/2016 se jedná o 43% nárůst).

Z pohledu ročníku ukončení školní docházky většina žáků ukončila ZŠ v posledním, tj. devátém ročníku. **Počet žáků, kteří ukončili školní docházku dříve než v 9. třídě, se pohybuje ve sledovaném období v přibližně podobných hodnotách (v rozmezí 8 až 13 žáků), přičemž ve sledovaném období jejich počet klesá, což je pozitivní.** Tabulka 55 znázorňuje hodnoty pro ukončení školní docházky ve speciálních třídách.

Tabulka 55: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016 – speciální třídy

Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
Celkový počet žáků, kteří ukončili školní docházku		46	47	45
z toho	v 1–5. ročníku	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0
	v 7. ročníku	0	1	2
	v 8. ročníku	9	9	10
	v 9. ročníku	34	36	32
	v 10. ročníku	3	1	1

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z této tabulky vyplývá, že v případě tříd speciálních ve sledovaném období je počet žáků, kteří dokončili školní docházku, konstantní. Většina žáků dokončila ZŠ v 9. ročníku (71 až 77 % žáků). Co se týče ukončení školní docházky v jiném z ročníků, značný počet žáků ukončil ZŠ v 8. ročníku (19 až 22 % žáků). V roce 2014/2015 ukončil školní docházku jeden žák již v 7. třídě (v ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově), v roce 2015/2016 dva žáci (jeden v ZŠ Komenského v Trutnově, jeden v ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení v Trutnově).

Učitelé a další pracovníci v ZŠ a vývoj jejich počtu

Tabulka 56: Vývoj počtu učitelů v ZŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

Školní rok		2013/2014	2014/2015	2015/2016
Absolutně				
Celkem		---	415	422
z toho	ženy	---	337	348
	na 1. st. ZŠ	---	204	202
	z toho ženy	---	191	190
	na 2. st. ZŠ	---	211	220
	z toho ženy	---	146	158
Relativně (přepočet na plně zaměstnané)				
Celkem		353,2	364,3	359,1
z toho	ženy	291,3	297,7	296
	bez kvalifikace	39,4	27,6	14,6
	na 1. st. ZŠ	175,5	178,8	172,5
	z toho ženy	168,3	170,6	166,1
	bez kvalifikace	16,3	8,8	6,3
	na 2. st. ZŠ	177,7	185,5	186,6
	z toho ženy	123	127,1	129,9
	bez kvalifikace	23,1	18,8	8,3

Zřizovatel KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ			Školní rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016	
	Absolutně						
	Celkem			---	37	36	
	z toho	ženy			---	35	34
		na 1. st. ZŠ			---	18	18
		z toho	ženy		---	17	18
		na 2. st. ZŠ			---	19	18
		z toho	ženy		---	18	16
	Relativně (přepočet na plně zaměstnané)						
	Celkem			25,6	24,9	26,2	
	z toho	ženy			23,6	23,2	25,1
		bez kvalifikace			4	4,2	0,9
		na 1. st. ZŠ			13,4	13	14
		z toho	ženy		13,3	12,9	13,9
			bez kvalifikace		2,5	2,2	0
		na 2. st. ZŠ			12,2	11,9	12,2
z toho		ženy		10,3	10,3	11,2	
		bez kvalifikace		1,5	2	0,9	
Zřizovatel MŠMT			Školní rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016	
	Absolutně						
	Celkem			6	5	5	
	z toho	ženy			2	1	1
		na 1. st. ZŠ			1	1	1
		z toho	ženy		1	0	0
		na 2. st. ZŠ			5	4	4
		z toho	ženy		1	1	1
	Relativně (přepočet na plně zaměstnané)						
	Celkem			4,25	4,25	4,25	
	z toho	ženy			2	1	1
		bez kvalifikace			2	2	2
		na 1. st. ZŠ			1	1	1
		z toho	ženy		1	0	0
			bez kvalifikace		0	1	1
		na 2. st. ZŠ			3,25	3,25	3,25
z toho		ženy		1	1	1	
		bez kvalifikace		2	1	1	

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici.

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově

Z tabulky 56 vyplývá, že v řešeném území v ZŠ, jejichž zřizovatelem je obec, dochází k drobnému absolutnímu nárůstu počtu učitelů. Co se týče relativních počtů, jejich počet má nejprve vzestupnou tendenci, následně pak dochází k jejich poklesu. To znamená, že ačkoliv **absolutně počet učitelů vzrostl, řada učitelů je zaměstnána pouze na částečný úvazek**. Co se týče zaměstnaných učitelů na 1. a 2. stupni ZŠ, nepatrně převažují učitelé na 2. stupni ZŠ nad učiteli na 1. stupni ZŠ a to jak v absolutním, tak v relativním měřítku. Z tabulky 56 dále vyplývá, že i v **případě ZŠ převažují ženy-učitelky nad muži-učiteli**. Zatímco v případě MŠ představovaly učitelky 100 % zaměstnaných, v případě ZŠ takový rozdíl mezi oběma pohlavími není. Celkově ve sledovaném období byl podíl zaměstnaných žen ku mužům v poměru 82 % ku 18 %. Poměr počtu zaměstnaných žen a mužů se liší

v závislosti na stupni ZŠ. Zatímco na 1. stupni představují zaměstnané ženy 95 a více procent, na druhém stupni je to okolo 69 %. Vyšší zaměstnanost žen v MŠ či na 1. stupni je dána především tím, že ženy jsou všeobecně empatičtější, mají více zkušeností s výchovou dětí, apod. Pozitivním zjištěním je fakt, že **za sledované období klesl počet přepočtených osob na plně zaměstnané, kteří jsou bez kvalifikace** – v roce 2013/2014 byl podíl těchto osob ještě 11 %, v roce 2015/2016 jen 4 %.

U ZŠ, jejichž zřizovatelem je **Královéhradecký kraj**, došlo ve sledovaném období k opačnému vývoji – **absolutně se počet učitelů snížil, relativně však nepatrně narostl**. Došlo tak k navýšení úvazků některých učitelů. Co se týče zaměstnaných učitelů na 1. a 2. stupni ZŠ, nepatrně v relativním měřítku převažují učitelé na 1. stupni ZŠ nad učiteli na 2. stupni ZŠ. V případě ZŠ zřizovaných **Královéhradeckým krajem v řešeném území převažují výrazně ženy-učitelky nad muži-učiteli** (93 až 96 % žen). I v případě těchto ZŠ ve sledovaném období **klesl počet přepočtených osob na plně zaměstnané, kteří jsou bez kvalifikace** – v roce 2013/2014 byl podíl těchto osob 16 %, v roce 2014/2015 dokonce 17 %, v roce 2015/2016 již jen 3 %.

U ZŠ, jejímž zřizovatelem je **MŠMT**, se **absolutně počet učitelů snížil** o jednu osobu mezi lety 2013/2014 a 2014/2015, **relativně však zůstal po celé sledované období na stejných hodnotách**. Došlo tak k navýšení úvazků některých učitelů. Převážná část učitelů jsou muži-učitelé a převážná část učitelů je zaměstnána na 2. stupni ZŠ. **Počet přepočtených osob na plně zaměstnané, kteří jsou bez kvalifikace, zůstává neměnný.**

Tabulka 57: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků a jejich jednotlivých kategorií v ZŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

Zřizovatel		Zřizovatel OBEC						Zřizovatel KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ					
Školní rok		2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
Způsob výpočtu počtu osob		Absolutně			Relativně			Absolutně			Relativně		
Ostatní pedagogičtí pracovníci škol celkem		52	62	67	16,8	22,5	25,3	22	20	20	12,4	9,9	10,2
z toho	Asistenti pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením	17	18	17	9,4	11,9	10,7	14	15	16	8,7	9,5	10
	z toho ženy	14	17	15	7,6	11,4	9,5	14	15	16	8,7	9,5	10
	Asistenti pedagogů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním	7	14	17	4,5	8,9	11,5	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	7	13	17	4,5	7,9	11,5	0	0	0	0	0	0
	Vychovatelé	0	0	0	0	0	0	4	1	0	3,5	0,2	0
	z toho ženy	0	0	0	0	0	0	4	1	0	3,5	0,2	0
	Psychologové	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	1	1	0	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0	0
	Trenéři	4	4	4	0,7	0,7	1,6	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	0	0	1	0	0	0,2	0	0	0	0	0	0
	Speciální pedagogové	6	1	2	1,7	0,5	1	1	1	1	0,2	0,2	0,2
	z toho ženy	5	1	1	0,7	0,5	0,5	1	1	1	0,2	0,2	0,2
	Výchovní poradci	17	14	15	---	---	---	3	3	3	---	---	---
	z toho ženy	16	14	15	---	---	---	3	3	3	---	---	---
	Metodici informačních a komunikačních technologií	---	10	11	---	---	---	---	0	0	---	---	---
	z toho ženy	---	5	2	---	---	---	---	0	0	---	---	---

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici.

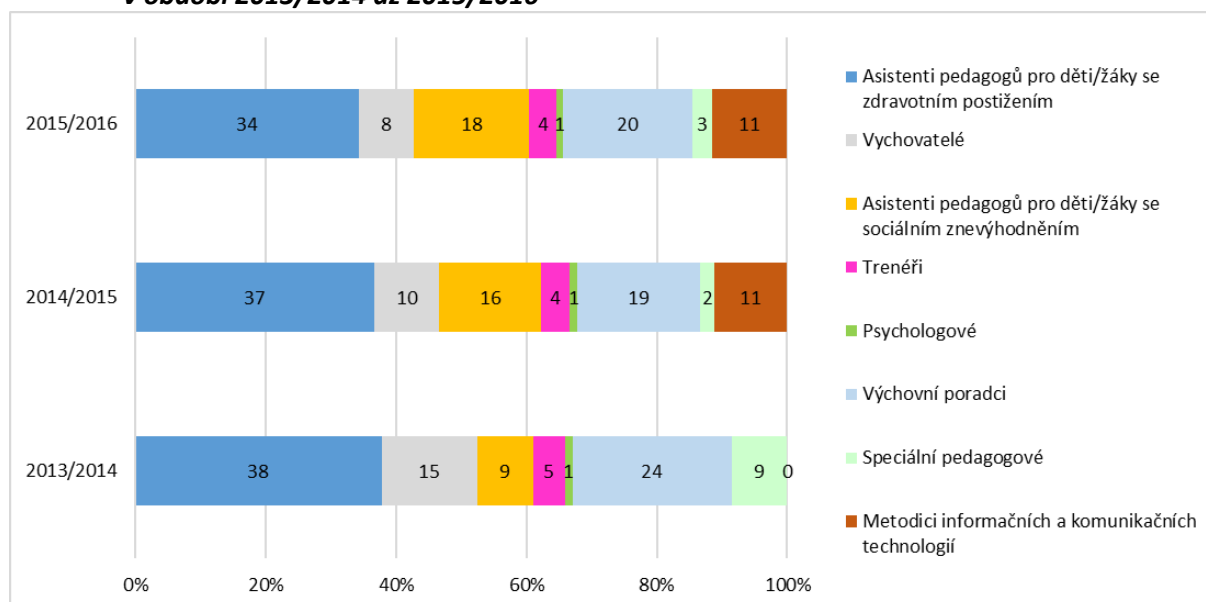
Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z tabulky 57 vyplývá, že **celkový absolutní i relativní počet ostatních pedagogických pracovníků ZŠ, jejichž zřizovatelem je obec, v řešeném území mezi lety 2013/2014 a 2015/2016 vzrostl.**

V případě ZŠ, jejichž zřizovatelem je Královéhradecký kraj, došlo k opačnému vývoji, když **celkový absolutní i relativní počet ostatních pedagogických pracovníků v řešeném území mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 klesl.** Mezi posledníma dvěma lety se absolutní počet nezměnil, relativně nepatrně vzrostl.

V případě ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově byl počet ostatních pedagogických pracovníků konstantní (celkem 8 pracovníků – všichni vychovatelé), pouze mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 došlo ke zvýšení počtu o jednu osobu, konkrétně o výchovného poradce.

Graf 3: Procentuální zastoupení jednotlivých profesních kategorií ostatních pedagogických pracovníků z celkového počtu ostatních pedagogických pracovníků v ZŠ v řešeném období v období 2013/2014 až 2015/2016

Poznámky: v případě profese „Metodik informačních a komunikačních technologií“ je v roce 2013/2014 nulová hodnota z toho důvodu, že v tomto roce nebyla tato kategorie ještě zjišťována.

Zdroje: údaje poskytnuté Městským úřadem v Trutnově, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté ZŠ při Dětském domovu se školou, ZŠ a školní jídelnou v Horním Maršově, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z grafu 3 vyplývá, že co se týče ostatních pedagogických pracovníků rozdělených na jednotlivé kategorie, převažují v řešeném území ve sledovaném období v ZŠ asistenti pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením – v roce 2015/2016 podíl zastoupení z celku 34 %. Významného podílu dosahovali ještě výchovní poradci (podíl 19 až 24 %). Podíl těchto kategorií však v čase klesá. Naopak v čase narůstá podíl asistentů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním – z 9 % v roce 2013/2014 na 18 % v roce 2015/2016.

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ včetně jejich součástí

Co se týče technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ v řešeném území, jednotlivá zařízení se mezi sebou liší. Některé budovy ZŠ jsou již např. zateplené a s opravenou fasádou (ZŠ Rtyně v Podkrkonoší, ZŠ Batňovice, apod.), jiné naopak zateplení, opravu fasády, výměnu oken a další rekonstrukce zevnějšku potřebují (např. ZŠ Úpice-Lány, ZŠ Malé Svatoňovice, apod.). I v případě různých vybaveností se jednotlivé ZŠ mezi sebou liší.

Z hlediska investičních a neinvestičních potřeb by představitelé ZŠ v řešeném území nejčastěji rádi provedli modernizaci či vytvoření odborných učeben včetně pořízení nového vybavení, pořídili nové vybavení do tříd (např. interaktivní tabule, didaktické pomůcky, apod.). Často bylo zmiňováno i pořízení a obnova informačních a komunikačních technologií, rozvoj polytechnického vzdělávání (prostory pro toto vzdělávání a jejich úprav, pořízení a modernizace vybavení), zateplení objektů či realizace některých dalších energeticky úsporných opatření či provedení úprav a obměna vybavení zahradních prostor.

3.1.4.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území⁸

V řešeném území se nacházejí celkem čtyři základní umělecké školy, z toho tři jako samostatné ZUŠ (ZUŠ A. M. Buxton Úpice, ZUŠ Trutnov a ZUŠ Žacléř) a jedna jako ZŠ a ZUŠ (Rtyně v Podkrkonoší). Vzhledem k rozložení těchto tří škol v území není pokrytí dostatečné, chybí dostupnější ZUŠ zejména přímo v krkonošských obcích – od Žacléře na západ – a také v Podkrkonoší, tam lze ale předpokládat zapojení dětí v ZUŠ Hostinné.

ZUŠ A. M. Buxton Úpice

název	ředitelka	adresa	IČO
ZUŠ Anny Marie Buxton Úpice	Eva Matoušková, DiS.	Tyršova 351, 542 32 Úpice	65715519

Základní umělecká škola v Úpici vznikla jakožto Hudební škola 1. února roku 1951, od 1. října 2007 pak škola přijala jméno paní Anny Marie Buxton, která svým rozhodnutím tuto budovu věnovala oficiálně městu ve prospěch ZUŠ. Mimo hlavní budovu využívá ještě škola taneční sál (Pod Městem 625, Úpice a také propůjčené prostory ZŠ Malé Svatoňovice a ZŠ Hořičky pro výuku hudebního oboru.

Vyučované obory

- **Hudební obor – individuální výuka** na tyto nástroje: klavír, cembalo, varhany, elektronické klávesové nástroje, akordeon, housle, violoncello, kytara, zobcové a příčné flétny, klarinet, hoboj, fagot, saxofon, trubka, lesní roh, baskřídlovka, baryton, pozoun, tuba, bicí nástroje, sólový zpěv.
- **Hudební obor – kolektivní výuka:** hudební teorie, komorní a orchestrální hra, sborový zpěv.
- **Taneční a výtvarný obor:** výuka v tanečním a výtvarném oboru probíhá kolektivně v předmětech Přípravná výchova, Výtvarná tvorba (VO) a Taneční průprava (TO), dále v TO v předmětech Taneční praxe, Současný tanec. Ve VO je nabídka předmětů velmi široká, např. Kresba a malba, Prostorová tvorba, Fotografie...

⁸ Údaje pocházejí z webových stránek jednotlivých ZUŠ nebo z vlastního průzkumu

V regionu je velká tradice divadelníků, proto uvažuji o zažádání rozšíření o obor literárně dramatický. Na škole působí i mažoretky a řada souborů a komorních sdružení, které školu reprezentují ve městě i v zahraničí.

Vývoj počtu žáků

Dostupnost ZUŠ regionu je příznivá. Kapacita školy je 560 žáků, v roce 2015 byla naplněnost 501 žáků, což škole umožňuje každoročně přijmout všechny uchazeče, kteří projdou talentovou zkouškou. Školu navštěvují i děti z okolních obcí: Velkých a Malých Svatoňovic, Batňovic, Havlovic, Suchovršic, z Libňatova či Rtně v Podkrkonoší i ze vzdálenějších míst, jako je Trutnov, Červený Kostelec a Náchod.

Tabulka 58: Počty žáků v ZUŠ A. M. Buxton

	počty žáků ve školním roce 2014/2015	počty žáků ve školním roce 2015/2016
hudební obor	288	289
taneční obor	133	137
výtvarný obor	69	75
celkem	490	501

ZUŠ také nabízí rozšířené vyučování těm žákům hudebního oboru, kteří se připravovali ke zkouškám na konzervatoř, popř. měli předpoklady účasti v ústředních kolech soutěží.

Počet pracovníků se v letech 2014 a 2015 neměnil, jednalo se o 28 učitelů, 2 technickohospodářští pracovníci a jednu dělnickou profesi. Z 28 učitelů jsou dva externisté.

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZUŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZUŠ

Počet učeben pro stávající rozsah výuky je mírně nedostatečný, chybí třídy pro mimořádnou výuku nebo pro cvičení žáků, stejně tak jako hudební sál. Toto je v jednotlivých případech řešeno domluvou o pronájmu s místním divadlem.

Ve školním roce 2014/2015 byl v budově školy posílen systém Wi-Fi pro použití internetu k vyučování, byly inovovány počítače v ředitelně a zakoupena oboustranná tiskárna, čtečka čárových kódů a tiskárna štítků pro inventarizaci majetku, úložiště elektronických dat, účetní software.

Ve školním roce byly zakoupeny hudební nástroje pro různé hudební sekce školy. Oddělení dechových nástrojů rozšířilo nástrojový park o dvě basové zobcové flétny, dvě příčné flétny, Es klarinet, byl zakoupen náhradní díl (fagotové eso) pro fagot. Pro výuku souborové hry na elektronické klávesy byly zakoupeny dva nástroje. Smyčcové oddělení dostalo k výuce dva violoncellové sety. Pro doprovodné účely byla zakoupena autoharfa. V pěvecké třídě v suterénu a v tanečním sále byla nainstalována čistička vzduchu. Pro taneční oddělení byla koupena a nainstalována nová plazmová televize napojená na internet a zakoupen byl magnetofon JVC. Též třída přípravné hudební výchovy byla vybavena plazmovou televizí využívající internet. Do výtvarného oboru byla zakoupena velká tiskárna se skenerem. Pro společné porady byly zakoupeny čtyři rozkládací stoly. Ke koncertním účelům (pro diváky) bylo zakoupeno padesát židlí. Ty jsou využívány i na porady učitelů a při zkouškách orchestru.

O letních prázdninách 2015 proběhla výměna velkých oken v sále tanečního oddělení ZUŠ. Sklo oken bylo jednoduché v železných rámech a v zimním období promrzalo. Další úprava učebny byla v přízemí – učebna klavíru, kde byla rozšířena elektroinstalace, opravena parketová podlaha a kazetové dveře, bylo vymalováno a byl zakoupen nový lustr místo zářivek. V prvním patře byla zrenovována třída hry na příčnou flétnu. Ve třídě hudební nauky byl položen nový zátěžový koberec. Přízemí školy bylo vymalováno (zdi + sokly). V červnu 2016 začala rekonstrukce podkroví a vybudování nové střechy, a to vzhledem k stálému zatékání. Počítá se s větším sklonem střechy, vznikem nových tříd pro VO a nových tříd pro HO a sociálním zařízením.

Investiční priority – seznam projektových záměrů (např. s vazbou na digitální technologie, bezbariérovost školy)

- **Internet:** V celém nejvyšším patře bude muset fungovat internetové připojení (učitelé jsou napojeni na elektronické třídnice). Vzhledem k tomu, že se postupně přidávaly přípojky na internetovou síť, je v současné době velmi nepřehledná (kolísá příjem dat), plánují sjednocení připojení v celé budově.
- **Zabezpečení školy:** Ve škole je pouze noční bezpečnostní zařízení (alarm, který by se spustil v případě narušení objektu). V denní době není škola zabezpečena žádným zařízením. Při návrhu zabezpečovacího zařízení zřizovatel neschválil navrhované řešení kvůli požárním předpisům – škola sídlí ve staré vile, kde jsou původní dveře a úzké vstupní prostory. V budoucnu ale bude třeba cestu k lepšímu zabezpečení objektu najít.

Základní umělecká škola Trutnov

název	ředitelka	adresa	IČO
ZUŠ Trutnov	Blanka Matysková	Krakonošovo náměstí 73, 541 01 Trutnov	68247117

Hlavní budova ZUŠ sídlí na Krakonošově náměstí v Trutnově. Tam se vyučuje hudební obor. Budova A se pak nachází ve Školní ulici (č. p. 151) a zde se vyučují obory taneční, výtvarný, literárně-dramatický+ stejně tak jako v budově B (Školní č. p. 13) pak obory hudební, výtvarný.

Vývoj počtu žáků v ZUŠ

Od roku 2014 má základní umělecká škola již několik let zcela naplněnou kapacitu, a to: 790 žáků celkově. Jednotlivě pak:

Tabulka 59: Počty žáků v ZUŠ Trutnov ve školním roce 2015/2016

	počty žáků
hudební obor	360
taneční obor	150
výtvarný obor	240
literárně-dramatický obor	40
celkem	790

Vývoj počtu pracovníků v ZUŠ

Počet pracovníků základní umělecké školy je stabilní a mění se pouze minimálně v závislosti na naplněnosti oborů. V roce 2014 to bylo 26 zaměstnanců, v roce 2015 27 a v roce 2016 pak 26 zaměstnanců.

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZUŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb

Hlavní budova ZUŠ prošla v posledních letech rozsáhlými úpravami. Vznikly nové učebny, šatna a hudební sál pro žákovská vystoupení. Všechny třídy jsou vybaveny klavírem nebo pianinem a počítačem, který je připojen k internetu, učebna hudební nauky je vybavena počítači, klávesami, sluchátky a potřebným softwarem pro výuku HN. Rovněž tak i budova v ulici Školní 151 prošla částečnou rekonstrukcí, např. vybudování propojovacího traktu s další budou, nového moderního tanečního sálu a učebny počítačové grafiky. Dále se zde nachází další taneční sál, malý divadelní sál (Divadýlko Trdýlko), učebny literárně-dramatického a výtvarného oboru. V budově v ulici Školní 13 jsou učebny výtvarného oboru, místnost s keramickým kruhem a vypalovací pecí a zkušebny hudebních oborů. Výtvarníci mají k dispozici profesionální tiskařský lis. Archivy knižní, notový a hudebních nástrojů a učební pomůcky a potřeby pro další umělecké obory se postupně renovují. Materiální a prostorové vybavení školy odpovídá potřebám jednotlivých vyučovaných uměleckých oborů a postupně se doplňují podle finančních možností.

Budovy Školní 13 a 151 mají za sebou opravu střechy, budovu KN oprava čeká pravděpodobně v příštím roce. Všechny budovy potřebují výměnu oken – jak z důvodu úspor tepla, tak z důvodu estetického a funkčního. Zatím začínají probíhat jednání se zřizovatelem o budově Školní 151. Postupně je třeba vymalovat jednotlivé třídy i společné prostory budov.

Investiční priority

Prioritní je aktuálně řešení zabezpečení budov.

ZŠ a ZUŠ Rtyň v Podkrkonoší

název	ředitelka	adresa	IČO
ZŠ a ZUŠ Rtyň v Podkrkonoší	Hana Vondráčková	Školní 662, 542 33 Rtyň v Podkrkonoší	49290576

Základní umělecká škola je součástí základní školy od 1. září 1996 a nachází se ve stejné budově pod jedním ředitelstvím. Kapacita školy je celkem 270 žáků.

V ZUŠ se vyučuje několik oborů, a to:

- hudební obor – individuální výuka na nástroje: klavír, elektronické klávesové nástroje, housle, kytara, baskytara, zobcové a příčné flétny, trubka, klarinet, tenor, bicí nástroje, sólový zpěv,
- hudební obor – kolektivní výuka: hudební teorie, komorní hra,
- výtvarný obor: výuka ve výtvarném oboru probíhá kolektivně

Vývoj počtu žáků v ZUŠ

Tabulka 59a: Vývoj počtu žáků v ZUŠ

	počty žáků		
rok	2014	2015	2016
hudební obor	69	85	91
výtvarný obor	90	97	101
celkem	159	182	193

Vývoj počtu pracovníků v ZUŠ

Tabulka 59b: Vývoj počtu pracovníků v ZUŠ

	počty pracovníků		
rok	2014	2015	2016
celkem	12	12	13

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZUŠ

Počet učeben pro stávající rozsah výuky je dostatečný. Škole chybí hudební sál. Toto je v jednotlivých případech řešeno domluvou s městem a zapůjčením malého sálu, který je ve vlastnictví města.

Základní umělecká škola Žacléř

název	ředitel	adresa	IČO
ZUŠ Žacléř	Evžen Zomer	Nádražní (Hudební) 308, 542 01 Žacléř	67440843

Škola vyučuje tři umělecké obory, a to hudební, výtvarný, literárně-dramatický. Disponuje kapacitou 240 dětí.

3.1.4.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Zájmové vzdělávání je právně ukotveno v zákoně č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a je zde definováno v § 111 jako vzdělávání poskytující účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech. Střediska volného času se dále podílejí na další péči o nadané děti, žáky a studenty a ve spolupráci se školami a dalšími institucemi rovněž na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků. Zájmové vzdělávání jednoznačně napomáhá naplňovat vzdělávací cíle stanovené školským zákonem.

Zájmové vzdělávání neposkytuje stupeň vzdělání, zabývá se však aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent, upevňuje sociální vztahy⁹.

Rada pro zájmové vzdělávání

Rada pro zájmové vzdělávání (dále jen „rada“) vznikla transformací Rady pro střediska volného času v roce 2002. Rada je poradním orgánem náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast sportu a mládeže. Zabývá se problematikou účelného využívání volného času dětí a mládeže a činností školských zařízení pro zájmové vzdělávání.

Posláním Rady je posuzovat a předkládat náměstkovi ministra návrhy na řešení otázek a problémů souvisejících s působností ministerstva v oblasti zájmového vzdělávání a činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Těmito zařízeními jsou zejména střediska pro volný čas dětí a mládeže, školní družiny a školní kluby. Rada se rovněž zabývá problematikou volnočasových aktivit a péče o účelné využívání volného času dětí a mládeže jako celku.

Úkolem Rady je zejména:

- Předkládat podněty a iniciativní návrhy a společně projednávat problematiku zájmového vzdělávání, činnosti k tomu příslušných školských zařízení a otázek a problémů s tím souvisejících.
- Podílet se na přípravě koncepčních a ostatních materiálů pro potřeby ministerstva a dalších orgánů a institucí.
- Iniciovat a aktivně připravovat legislativní a další opatření a úpravy z dané oblasti.
- Zpracovávat a vydávat stanoviska k materiálům předkládaným jednotlivými útvary ministerstva, zejména odboru pro mládež.
- V závěrech jednání Rady se pořizuje zápis, který obsahuje rovněž doporučení Rady pro náměstka ministra, příp. další vedoucí představitele ministerstva.

⁹ Zájmové vzdělávání, Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

Přehled nejdůležitějších právních předpisů týkajících se neformálního a zájmového vzdělávání

- Zákon č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 74/2005 sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Středisko volného času

Název	ředitel	adresa	IČO
Středisko volného času v Trutnově	Mgr. Josef Khol	R. Frimla 816, 541 01 Trutnov	70979570

Středisko volného času v Trutnově, příspěvková organizace Města Trutnova, je právnickou osobou se samostatnou právní subjektivitou. Hlavním účelem a posláním organizace je naplňovat volný čas účastníků zájmovým vzděláváním, a to ve více oblastech.

Poskytuje zájmové vzdělávání v souladu s § 111 a § 118 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a na základě vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Svoji činností naplňuje aktuální potřeby i trendy města Trutnova, regionu, kraje a MŠMT ČR. Aktivitu zajišťuje odborný a pedagogicky připravený tým.

Hlavním pracovištěm SVČ je jeden z pavilonů objektu trutnovské Základní školy v ulici R. Frimla. Ve zdejších prostorách probíhá převážná část činností zájmového vzdělávání. K dalším aktivitám využívá zázemí jiných subjektů ve městě a táborovou základnu Bokouš ve Vlčkovcích v Podkrkonoší. V horizontu několik let je plánovaný přesun SVČ do nově zrekonstruovaných prostor sportovního areálu Na Nivách¹⁰. Zaměřuje se na pravidelnou výchovnou a vzdělávací činnost v zájmových útvarech; příležitostnou výchovnou, vzdělávací zájmovou a tematickou rekreační činnost; pořádá příměstské a pobytové tábory, jak všeobecné, tak s odborným zaměřením.

Podporuje rozvoj talentů a poskytuje jim i možnosti prezentace a porovnání výsledků jejich činnosti na přehlídkách a soutěžích. Zařízení poskytuje zázemí pro setkávání a aktivity sdružení a spolků věnujících se dětem a mládeži. Spolupracuje se školami, médii, neziskovými organizacemi, komerčními a dalšími subjekty. Snaží se prezentovat ve městě, v regionu i mimo naši republiku.

Dbá na další vzdělávání a sebevzdělávání pracovníků. Primární sociální prevence je realizována formou výukových programů a kurzů zážitkové pedagogiky. Snaží se získávat různé finanční zdroje k podpoře našich činností. Zapojuje se do projektů, pořádá komerční vzdělávací kurzy, poskytuje volné kapacity našich prostor jiným subjektům za úplatu. Cílem SVČ Trutnov je hledání možností, jak se stát otevřeným zařízením s pestrými a kvalitními nabídkami alternativ pro smysluplné využívání volného času široké veřejnosti¹¹.

Činností se v rámci SVČ zabývají celkem čtyři pedagogičtí pracovníci a další jednotliví nepedagogičtí pracovníci, kteří vedou jednotlivé kroužky. Zájmová činnost realizovaná SVČ se koná v jednotlivých útvarech pod vedením pedagoga nebo instruktora, aktivity probíhají od září do konce května.

¹⁰ Nové Středisko volného času bude v areálu Na Nivách. Podívejte se, jak má vypadat. Dostupné z: <https://trutnovinky.cz/zpravy/aktuality/2016/leden/nove-stredisko-volneho-casu-bude-v-arealu-na-nivach-podivejte-se-jak-ma-vypadat/>

¹¹ Středisko volného času. Dostupné z: <http://www.svctrutnov.cz/index.php/o-nas>

Typy zájmové činnosti

- **Tanec:** ICE DANCERS, KLOUBOUČEK – Country step, MAMA TEAM, MOŽORETKY SARRA I, MAŽORETKY SARRA II, MAŽORETKY SARRA III, NAILA – orientální tance, PŘEDŠKOLÁČEK, RODEO I – Country step, RODEO II – Country step, TROJLÍSTEK, TS Angels – mini, TS Angels – mladší, TS Angeles – starší, UPROCKERS
- **Sport a outdoor:** BOKOUŠ, FLORBAL – mladší, FLORBAL – starší, HOROLEZECKÝ ODDÍL – TER-MIX I, HOROLEZECKÝ ODDÍL – TER-MIX II, HOROLEZECKÝ ODDÍL – TER-MIX III, KLUB INSTRUKTORŮ 1, 2, 3, RYTÍŘI – Baseball, T-Ball, softball (pálkovací hry), SPORTÁČEK, STOLNÍ TENIS, YOGA PRO DĚTI
- **Technika:** HVĚZDÁŘ, PLASTIKOVÉ MODELÁŘSTVÍ, VÝTVARNÁ FOTOGRAFIE, ŽELEZNIČNÍ MODELÁŘSTVÍ
- **Hudba a drama:** DIVIDLO, KLÁVESOVÉ NÁSTROJE, KYTARA – začátečníci, KYTARA – pokročilí, PĚVECKÝ KROUŽEK, PÍŠŤALKA, TVŮRČÍ PSANÍ
- **Rukodělné:** Keramika – DŽBÁNEK, keramika – HRNEČEK, Keramika – rodiče s dětmi, STAVĚNÍ DRAKŮ, TEXTILNÍ TVORBA

Středisko dále zaštiťuje i tábory, a to jak pobytové (např. Indiánské léto a Baseball camp) a příměstské, např. Léto v pohybu, Barevný týden, Taneční škola, Florbalový tábor.

Lze také využít nabídku zážitkových kurzů pro střední školy a deváté třídy ZŠ. Jedná se o nevšední formu výletu – během 26 hodin na kurzu zvládne třídní kolektiv projít šesti bloky. Ty, svou pestrostí, uspokojí i nejnáročnějšího účastníka kurzu. Kromě lanových aktivit, týmových her, úkolů a soutěží je připravena večerní zážitková hra, která je vyvrcholením celého dne. Samozřejmě je zde i prostor pro osobní volno a to jak sportovními aktivitami, odpočíváním v areálu či večerním posezením u ohně.

Školní družiny

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování.

Je přednostně určena nejmladším žákům (1. až 5. třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních. K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k činnosti klubu. Ve školních družinách probíhá pestrá nabídka zájmových činností ve známém prostředí, které dává dětem pocit bezpečí, a pro rodiče je finančně dostupná¹².

Školní družiny mají svá oddělení celkem ve dvaceti osmi školách z celkového počtu třiceti dvou škol, přičemž především v trutnovských základních školách jsou více než dvě oddělení družiny. Speciální oddělení družin pro žáky se zdravotním postižením se nacházejí pouze v ZŠ Komenského Trutnov a v

¹² Školní družiny. Dostupné na: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>

ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov. Do družin je celkově zapsáno téměř 1 800 dětí, z čehož je 99 % z prvního stupně ZŠ.

Počet oddělení školních družin se příliš v jednotlivých letech neliší, poslední dva roky zůstává na počtu 64 oddělení, stejně jako počet speciálních oddělení pro žáky s postižením zůstává na počtu dvou, a to v ZŠ Komenského a v ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení (obě Trutnov).

Školní družiny také pořádají kromě péče dětí mimo školní docházky také akce pro veřejnost, a to převážně jednorázové akce – 146 akcí, krátkodobé (2–5 dní) a dlouhodobé (nad 5 dní) – celkem 25 akcí. Celkem všechny akce navštívilo 7 183 návštěvníků, nejvíce jednorázové akce – 6 402 návštěvníků.

Tabulka 60: Počty oddělení školních družin a počty žáků navštěvujících školní družinu

název školy	počet oddělení školní družiny			z toho pro žáky se zdravotním postižením			zapsaní účastníci			z toho z 1. stupně		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Batňovice	1	1	1	0	0	0	31	30	30	31	30	30
ZŠ a MŠ Bernartice	1	1	1	0	0	0	29	30	30	29	30	30
ZŠ a MŠ Dolní Olešnice	1	1	1	0	0	0	19	23	23	19	23	23
ZŠ a MŠ Hajnice	1	1	1	0	0	0	25	30	30	25	30	30
ZŠ a MŠ Havlovice	1	1	1	0	0	0	24	25	25	24	25	25
ZŠ a MŠ Horní Maršov	1	1	1	0	0	0	30	30	30	30	30	30
ZŠ a MŠ Chotěvice	2	2	2	0	0	0	49	61	61	49	61	61
ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč	1	1	1	0	0	0	28	29	29	28	29	29
ZŠ a MŠ Janské Lázně	1	1	1	0	0	0	22	26	26	22	26	26
ZŠ Malé Svatoňovice	1	1	1	0	0	0	30	30	30	30	30	30
ZŠ a MŠ Mladé Buky	2	2	2	0	0	0	45	60	60	44	60	60
ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	1	1	1	0	0	0	19	15	15	19	15	15
ZŠ a MŠ Pilníkov	2	1	1	0	0	0	40	35	35	40	35	35
ZŠ a MŠ Radvanice	1	1	1	0	0	0	30	30	30	30	30	30
ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší	2	2	2	0	0	0	60	60	60	60	60	60
ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou	2	3	3	0	0	0	60	72	72	60	72	72
ZŠ kpt. Jaroše Trutnov	5	5	5	0	0	0	113	150	150	113	150	150
ZŠ Komenského Trutnov	7	7	7	1	1	1	210	210	210	210	210	210
ZŠ R. Frimla Trutnov	4	4	4	0	0	0	120	110	110	120	110	110
ZŠ V Domcích Trutnov	6	6	6	1	0	0	189	178	178	178	176	176
ZŠ Mládežnická Trutnov	6	7	7	0	0	0	231	192	192	231	192	192
ZŠ Náchodská Trutnov	3	3	3	0	0	0	74	80	80	74	80	80
ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov	2	1	1	2	1	1	37	22	22	26	22	22
ZŠ Úpice-Lány	2	3	3	0	0	0	46	67	67	46	67	67
ZŠ Bratří Čapků Úpice	2	3	3	0	0	0	60	90	90	60	90	90
ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice	1	1	1	0	0	0	24	28	28	24	28	28
ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice	1	1	1	0	0	0	22	20	20	22	20	20
ZŠ Žacléř	2	2	2	0	0	0	52	55	55	52	55	55
CELKEM	62	64	64	4	2	2	1719	1788	1788	1696	1786	1786

Počty postižených žáků, kteří využívají školních družin, je obecně velmi nízký. Celkově se jedná pouze o školy:

- školní rok 20013/2014: ZŠ Batňovice, ZŠ a MŠ Horní Maršov, ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč, ZŠ Malé Svatoňovice, trutnovské ZŠ – kpt. Jaroše, Komenského, R. Frimla, V Domcích, Mládežnická, ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení, ZŠ Bratří Čapků Úpice, ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice a ZŠ Žacléř
- školní rok 2014/2015: ZŠ Hajnice, ZŠ a MŠ Horní Maršov, ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč, ZŠ Malé Svatoňovice, ZŠ a MŠ Mladé Buky, trutnovské ZŠ – Komenského, R. Frimla, V Domcích, Mládežnická, Náchodská, ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení, ZŠ Úpice-Lány, ZŠ Bratří Čapků Úpice, ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice a ZŠ Žacléř
- školní rok 2015/2016: ZŠ Hajnice, ZŠ a MŠ Horní Maršov, ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč, ZŠ Malé Svatoňovice, ZŠ a MŠ Mladé Buky, trutnovské ZŠ – Komenského, R. Frimla, V Domcích, Mládežnická, Náchodská, ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení, ZŠ Úpice-Lány, ZŠ Bratří Čapků Úpice, ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice a ZŠ Žacléř

V posledních dvou letech k nárůstu škol, které evidují v družině žáky s mentálním postižením, nedošlo.

Tabulka 61: Počty žáků s postižením v jednotlivých školních družinách

název	celkem všichni postižení žáci v ŠD		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Batňovice	4	0	0
ZŠ a MŠ Bernartice	0	0	0
ZŠ a MŠ Dolní Olešnice	0	0	0
ZŠ a MŠ Hajnice	0	2	2
ZŠ a MŠ Havlovice	0	0	0
ZŠ a MŠ Horní Maršov	4	1	1
ZŠ a MŠ Chotěvice	0	0	0
ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč	1	3	3
ZŠ a MŠ Janské Lázně	0	0	0
ZŠ Malé Svatoňovice	4	1	1
ZŠ a MŠ Mladé Buky	0	3	3
ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	0	0	0
ZŠ a MŠ Pilníkov	0	0	0
ZŠ a MŠ Radvanice	0	0	0
ZŠ a ZUŠ Rtyň v Podkrkonoší	0	0	0
ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou	0	0	0
ZŠ kpt. Jaroše Trutnov	1	0	0
ZŠ Komenského Trutnov	15	10	10
ZŠ R. Frimla Trutnov	2	2	2
ZŠ V Domcích Trutnov	20	8	8
ZŠ Mládežnická Trutnov	12	11	11
ZŠ Náchodská Trutnov	0	5	5
ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov	37	22	22
ZŠ Úpice-Lány	0	2	2
ZŠ Bratří Čapků Úpice	2	2	2
ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice	0	0	0
ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice	1	1	1
ZŠ Žacléř	4	2	2
CELKEM	107	75	75

Pozn.: Za postižení se v tomto ohledu chápe: mentální postižení (středně těžce, těžce a hluboce), sluchově (i těžce), zrakově (i těžce), s vadami řeči (i těžce), tělesně postižení (i těžce), s více vadami (i hluchoslepí), s vývojovými poruchami učení a vývojovými poruchami chování.

Nejčastějšími postiženími, která na školách zaznamenávají, jsou vývojové poruchy učení a chování a vady řeči.

Co se týká počtu zaměstnanců školních družin, tak o jejich chod se starají vychovatelé a pedagogičtí pracovníci, a to buď externí, nebo interní. Vychovatelé jsou dle evidence všichni interními pracovníky školy a ti také tvoří drtivou většinu pracovníků družin vůbec, pedagogické pracovníky využívají pro chod družin pouze ZŠ Náchodská Trutnov a ZŠ v Domcích Trutnov.

Tabulka 62: Počty zaměstnanců v jednotlivých školních družinách

název školy	vychovatelé						přepočteno na plně zaměstnané	přepočteno na plně zaměstnané	přepočteno na plně zaměstnané
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy			
	2013/2014		2014/2015		2015/2016				
ZŠ Batňovice	1	1	1	1	1	1	0,9	0,7	1
ZŠ a MŠ Bernartice	1	1	1	1	1	1	0,8	1	0,7
ZŠ a MŠ Dolní Olešnice	1	1	1	1	1	1	0,7	0,7	0,7
ZŠ a MŠ Hajnice	1	1	1	1	1	1	0,7	0,8	0,8
ZŠ a MŠ Havlovice	1	1	1	1	1	1	0,9	0,8	0,8
ZŠ a MŠ Horní Maršov	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ a MŠ Chotěvice	2	2	2	2	2	2	1,1	1,1	1,1
ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč	1	1	1	1	1	1	0,7	0,6	0,6
ZŠ a MŠ Janské Lázně	1	1	1	1	1	1	0,8	0,8	0,8
ZŠ Malé Svatoňovice	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ a MŠ Mladé Buky	3	3	2	2	2	2	1,4	1,2	1,2
ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5
ZŠ a MŠ Pílníkov	2	2	1	1	1	1	1,4	0,7	0,7
ZŠ a MŠ Radvanice	1	1	1	1	1	1	0,8	1	1
ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší	2	2	2	2	2	2	2	1,9	1,9
ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou	2	2	3	3	3	3	1,5	2,2	2,2
ZŠ kpt. Jaroše Trutnov	5	3	5	4	5	4	5	5	5
ZŠ Komenského Trutnov	7	7	7	7	7	7	7	7	7
ZŠ R. Frimla Trutnov	3	3	3	3	3	3	2,7	3	3
ZŠ V Domcích Trutnov	7	6	6	5	6	5	4,1	4,6	4,6
ZŠ Mládežnická Trutnov	6	5	7	6	7	6	5,6	5,7	5,7
ZŠ Náchodská Trutnov	3	3	3	3	3	3	2,2	2,5	2,5
ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov	2	2	1	1	1	1	0,8	0,6	0,6
ZŠ Úpice-Lány	2	2	3	3	3	3	1,6	1,9	1,9
ZŠ Bratří Čapků Úpice	2	2	3	3	3	3	1,5	1,8	1,8
ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice	1	1	1	1	1	1	0,6	0,6	0,6
ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice	1	1	1	1	1	1	0,5	0,7	0,7
ZŠ Žacléř	2	2	2	2	2	2	1,4	1,6	1,6
CELKEM	63	59	64	61	64	61			

Školní kluby

Školní kluby podobně jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání a poskytují zájmové vzdělávání žákům jedné nebo několika škol podle vlastního školního vzdělávacího programu, vycházejíce ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny¹³.

Školní kluby se v řešeném území nacházejí pouze dva, a to v Základní škole Mládežnická Trutnov a v Základní škole Bratří Čapků Úpice. Celkem to znamená průměrně celkem 690 dětí ve školním klubu ve školních rocích 2013/2014 až 2015/2016.

Tabulka 63: Počty účastníků v jednotlivých školních klubech

	zapsaní účastníci celkem		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Mládežnická, Trutnov	564	609	585
ZŠ Bratří Čapků, Úpice	107	106	99
CELKEM	671	715	684
	1. stupeň		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Mládežnická, Trutnov	268	351	319
ZŠ Bratří Čapků, Úpice	30	35	33
CELKEM	298	386	352
	2. stupeň		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Mládežnická, Trutnov	296	258	266
ZŠ Bratří Čapků, Úpice	77	71	66
CELKEM	373	329	332

Co se týká dětí se speciální vzdělávacími potřebami, nejsou školní kluby v tomto ohledu využívány, navštěvují je pouze děti s vývojovými poruchami učení a chování a počet těch to žáků tvoří zhruba 5 % z celkového počtu.

Tabulka 64: Počty pracovníků v jednotlivých školních klubech

	vychovatelé celkem		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Mládežnická, Trutnov	7	7	5
ZŠ Bratří Čapků, Úpice	1	1	1
	přepočteno na plně zaměstnané		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016

¹³ Školní kluby. Dostupné na: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-kluby>

ZŠ Mládežnická, Trutnov	3	3,6	2,8
ZŠ Bratří Čapků, Úpice	0,6	0,6	0,6
ostatní pedagogičtí pracovníci celkem			
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
ZŠ Mládežnická, Trutnov	4	6	6
ZŠ Bratří Čapků, Úpice	12	10	10

Počty vychovatelů ve školních klubech a počty ostatních pedagogických pracovníků se v posledních školních rocích výrazně nemění.

Neformální vzdělávání

Příklady organizací oslovených k zapojení do projektu:

- Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory, SEVER Horní Maršov
- Mraveniště, z.s.
- Ostrov přírody, z.s.
- Centrum inovací a podnikání Trutnov z.s.
- Důl Jan Šverma, o.p.s.
- Dům pod jasanem (Trutnov)
- Azylový dům Most k životu (Trutnov),
- Domovy důchodců (např. Trutnov, Tmavý důl...),
- Regionální institut ambulantních psychosociálních služeb RIAPS (Trutnov),
- Oblastní charita Trutnov,
- Barevné domky Hajnice,
- Český Červený kříž,
- Knihovny (např. Úpice, Rtyně v Podkrkonoší, Trutnov, Pec pod Sněžkou...),
- Tělovýchovná a sportovní unie Trutnovska,
- Jazykové školy,
- T. J. Sokol – Župa Podkrkonošská-Jiráskova,
- Mateřská centra (Trutnov, Žacléř),
- Okresní sdružení hasičů Trutnov,
- Muzea (např. Muzeum bratří Čapků, Krkonošské muzeum, Žacléř, Úpice),
- Český svaz ochránců přírody,
- Skauti – středisko Hraničář Trutnov,
- Skauti – středisko Permoník Rtyně v Podkrkonoší.

Dům pod jasanem

název	ředitelka	adresa	IČO
Dům pod jasanem	Martina Poliaková	U Božích Muk 22, 541 03 Trutnov – Voletiny	48923290

Sdružení Dům pod jasanem provozuje tkalcovské muzeum a výtvarnou dílnu, a to v prostředí zrekonstruovaného statku, kde lektori (aktuálně zde působí šestnáct lektorů) vyučují základy lidových řemesel (keramiky, tkaní, předení, košíkářství, drátování, zpracování vlny, práce se slámou a šustím)

a výtvarné techniky (malba na textil, batika, výroba mýdel, svíček, šperků aj.). Probíhají zde rekvalifikační kurzy akreditované MŠMT „Ruční tkadlec“ a „Košíkář“. V současnosti jsou v nabídce Domu pod jasanem tyto kurzy lidových řemesel a výtvarných technik pro veřejnost: Len, Pěstování a zpracování lnu, Drátování, Keramika, Ošatky ze slámy, Pletení košíků, Plstění, Předání na kolovratu i bez něj, Síťování, Soustružení, Tkaní na karetkách, Tkaní na rámu, Tkaní na stavu, Enkaustika, FIMO hmota, Korálkování, Malba na trička, Ozdobné věnce (adventní, dekorační), Smalt, Vitráže Tiffany, Výroba mýdel, Výroba svíček.

Pro pedagogy jsou určena další akreditovaná témata kurzů: Vitráž, Fusing skla, Bižuterie, Drátování, Dřevořezba, Točení na hrnčířském kruhu, Pletení z vrbového proutí, Pletení z pedigu, Vinuté perle, Skleněná mozaika, Plstění ovčí vlny, Paličkování, Enkaustika, Keramika s folklorními prvky, Mramorování, Twistart, Quilling, Práce s papírem – origami, Cardmaking a scrapbooking, Textil – tisky a tapisérie, Powertex a paverpo, Kresba a nové výukové programy, Batika, Nunotechniky, Přírodní materiály ve výtvarné tvorbě: šustí a ošatky ze slámy, Historická řemesla – zpracování vlny, předání, tkaní na stavu, předtkalcovské techniky, Kašírování papírové hmoty – masky, loutky, větší objekty, Výroba ručního papíru ve škole, Kreslení pravou mozkovou hemisférou, Polymerové hmoty a technika práce, Keramická loutka a Pletení z papíru.

Tkalcovské muzeum je součástí Domu pod jasanem. Prohlídka muzea je interaktivní a s průvodcem. Ten návštěvníky seznámí se zpracováním základních textilních surovin, především lnu, předáním, tkaním, ale i s běžným životem v domácnostech tkalců. Během prohlídky si návštěvníci sami můžou zpracovat kousek lnu a vyrobit si provázek ze lnu, vyzkoušet si práci na kolovratu nebo stavu¹⁴.

Dům pod jasanem také provozuje elektronický obchod, ve kterém lze zakoupit výrobky z oblasti Trutnovska, nebo naopak své výrobky nabídnout k prodeji. Je zde v provozu také prodejní místo Krkonošských výrobků (značení Asociace regionálních značek).

Dům pod jasanem také byl nositelem několika vzdělávacích projektů, a to:

- 2014–2015 – Výtvarná výchova v dalším vzdělávání, metodiky a nové směry (6 dvoudenních seminářů s praktickými dílnami, vydání tří učebnic – Moderní výtvarné techniky, Folklorní prvky ve výtvarné tvorbě, Ekologické výtvarnictví s množstvím výtvarných projektů s fotopostupy).
- 2012 – Vzdělávání lektorů muzeí a NO v oblasti tradičních řemesel (Projekt byl rozdělen na dvě části: 1) Vzdělávání lektorů Tkalcovského muzea a doplňování jejich dovedností a znalostí a vytvoření vzdělávacích programů pro pracovníky muzeí a NO, včetně učebních příruček a 2) Realizace pilotního vzdělávacího programu.
- Vzdělávací program pro učitele MŠ – Tvorbou k rozvoji osobnosti (výroba ručního papíru, modelování z keramické hlíny – výroba loutky, plastika, kašírování rozměrných objektů - vhodné pro výzdobu školek, zhotovení masek apod., práce s modelovacími hmotami + večerní seminář: Prevence syndromu vyhoření s odborným pracovníkem)

¹⁴ Dům pod jasanem. Dostupné na: <http://www.dumpodjasanem.cz/o-nas.html>

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše

Název	ředitel	adresa	IČO
Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše	RNDr. Jiří Kulich	Horská 175, 542 26 Horní Maršov	60153016

Organizace byla založena v roce 1994 a v současné době má stálá pracoviště v Horním Maršově, v Trutnově, v Hradci Králové a v Litoměřicích.

Základním a středním školám nabízí krátkodobé a vícedenní pobytové výukové programy. Pro pedagogické pracovníky a studenty učitelství jsou v nabídce každoroční kurzy, semináře, konzultace, konference, stáže, učební pomůcky a literatura. Středisko také zajišťuje vzdělávání i pro další skupiny dospělých, jako jsou např. zaměstnanci státní správy a samosprávy, zemědělci, drobní podnikatelé, pracovníci nevládních organizací. Pro další skupiny a pro širokou veřejnost pak připravuje vzdělávací, osvětové a kulturní akce a rovněž nabízí podporu při zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů a pomoc při řešení problémů životního prostředí¹⁵.

Pracoviště SEVERu v Horním Maršově se nalézá na dvou místech:

DOTEK – Dům Obnovy Tradic, Ekologie a Kultury

Nové sídlo Střediska ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše je umístěno v objektu bývalé barokní fary, která byla za finanční podpory Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a Operačního programu Životní prostředí EU kompletně rekonstruována a přeměněna na ekologicky šetrný dům. Vedle plně funkčních barokních interiérů zde proto naleznete i technologie typické pro 21. století, jako jsou kotle na biomasu, systém rekuperace vzduchu nebo solární a fotovoltaické panely. V těsném sousedství fary stojí navíc nejstarší strom a nejstarší kostel východních Krkonoš.

V areálu ekocentra je umístěno návštěvnické centrum, které poskytuje základní informace k ekologii a krajině východních Krkonoš. Uvnitř budovy je interaktivní expozice Fara na Dotek, dílny pro tradiční řemesla, seminární místnosti, klubovna, knihovna, kuchyně, jídelna a pokoje pro hosty. Okolo objektu se rozprostírá zahrada plná tradičních druhů stromů a bylin, v těsném sousedství pak hospodářství s domácími zvířaty.

Pobytové středisko (základní škola)

V této budově probíhají celoročně pobytové programy pro žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol, učitele a další zájemce o ekologickou výchovu. V rámci pracoviště funguje také ekoporadna, která je určena široké veřejnosti a konzultační místo pro pedagogické pracovníky. SEVER Horní Maršov také realizuje školní projekty, které probíhají ve spolupráci se všemi stupni škol, většinou z Královéhradeckého a Pardubického kraje. V posledních letech byl SEVER zapojen do několika mezinárodních projektů v rámci EU podpořených z prostředků evropské komise.

Příklady projektů, do kterých se SEVER zapojil:

- Ferda Mravenec – práce všeho druhu aneb podpora profesního rozvoje učitelů mateřských škol v oblasti polytechnického vzdělávání – 160 učitelek mateřských škol ze tří krajů – Ústeckého, Královéhradeckého a Pardubického – prošlo vzděláváním zaměřeným na rozvoj polytechnické výchovy.

¹⁵ Středisko ekologické výchovy, etiky Rýchory. Dostupné na: <http://sever.ekologickavychova.cz/sever-horni-marsov/>

- Comenius Viridis – SEVER se stal partnerem nového školního projektu, který byl realizován spolu s Krkonošským národním parkem a polským Karkonoski Park Narodowy. Byly připraveny výukové programy pro základní a střední školy, metodiky, výukové materiály a také došlo k nezbytnému technickému a materiálovému dovybavení vzdělávacích center. V druhé fázi projektu bude probíhat pilotní testování na 5 českých a 5 polských školách. Ve třetí fázi se vzdělávací programy nabídnou ve školním roce 2014/2015 ostatním školským zařízením. Pro žáky pilotních škol budou připraveny 3 společná setkání. Pro pedagogy a odborníky budou připraveny dva hodnotící workshopy a závěrečná konference.
- DOTEK – záchrana fary v Horním Maršově – Celý projekt má název DOTEK – dům obnovy tradic, ekologie a kultury. Projekt pod názvem: Ekocentrum Dotek Krkonoše – vzdělávací a poradenské centrum pro Královéhradecký kraj byl vybrán k podpoře z Operačního programu Životní prostředí.

Mraveniště, z.s.

název	ředitelka	adresa	IČO
Mraveniště, z.s.	Eva Portychová	Markoušovice 3, 542 32 Velké Svatoňovice	03710548

Mraveniště, z.s.

Mraveniště Markoušovice je projekt komunitního vzdělávacího centra, které nabízí alternativu ke klasickému systému vzdělávání. Zahrnuje předškolní skupinu i základní školu a dále také kurzy, besedy a semináře pro všechny věkové kategorie. Vzdělávací aktivity jsou založeny na respektujícím partnerském přístupu, zdravé stravě, pohybu, radosti, rozvoji vrozeného talentu, týmové spolupráci a zapojení rodiny. Cílem výuky a aktivit je podpořit a budovat vrozený talent, zvědavost, schopnost vlastního úsudku a rozhodování, odpovědnost za svá rozhodnutí a činy, spolupráci ve skupině a radost z odvedené práce¹⁶.

Pod záštitou spolku se konají pravidelné akce nejen pro jeho členy, např.: podzimní procházka a tvoření, dny otevřených dveří, adventní a velikonoční tvoření, rozsvícení vánočního stromku, poznávání přírody a tematické týdny.

Realizace projektu:

- Vybudování a provoz dětské skupiny při komunitním centru Markoušovice – Cílem projektu bylo rozšíření služeb péče o dítě a zlepšení podmínek pro zaměstnanost rodičů s dětmi. Současně projekt umožnil rodinám nabídnout alternativní formu výuky, která v tomto regionu chybí.

Ostrov přírody z.s.

název	ředitelka	adresa	IČO
Ostrov přírody z.s.	Mgr. Jitka Mertlíková	Kostecká 542, Rtně v Podkrkonoší 542 33	03748308

Zapsaný spolek provozuje pod svou hlavičkou lesní školku Ostrov přírody, jejíž zázemí se nachází v Trutnově na Bojišti.

¹⁶ Mraveniště. Dostupné na: <http://www.domraveniste.cz/o-nas/>

Spolek vychází zejména z filozofie lesních mateřských škol, plynoucího učení a respektujícího přístupu. Tato filozofie znamená, že s výjimkou velmi nepříznivého počasí se aktivity odehrávají venku v přírodě. Pro projekty, pozorování, objevování a hru využívá nejen přírodní prostory o velikosti 6,3 ha, potůček a tůň, okolní louky a blízké lesy, ale také zahrádku. V zimním období se společný čas tráví v závislosti na počasí v přírodě a ve vytápěném srubu¹⁷.

Doprovodnou činností pro předškolkové děti a jejich rodiče je lesní klubík. V klubíku se vypráví pohádky, děti si hrají s tím, co mají po ruce, užívají si hlínu a vzduch. Starší děti se poznávají, mladší se vesele batolí, rodiče si popovídají.

O prázdninách kromě běžného provozu pořádají provozovatelé dva týdenní běhy letního příměstského tábora.

Důl Jan Šverma o.p.s.

název	ředitel	adresa	IČO
Důl Jan Šverma o.p.s.	Ing. Karel Novotný	Jívka 187, 542 13 Jívka	26001802

Obecně prospěšnou společnost Důl Jan Šverma založila v roce 2003 firma GEMEC - UNION a.s. jejím hlavním posláním je zachování hornických památek v Dolnoslezské uhelné pánvi, provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obchodních akcí, provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovních činností, poskytování služeb pro rodinu a domácnost a hornická činnost a činnost prováděná hornickým způsobem¹⁸.

Organizace provozuje Hornické skanzen Žacléř (komplexy budov těžních souborů jam Jan a Julie jsou prohlášeny kulturními památkami ČR) a Měděný důl Bohumír v Jívce a pořádá vzdělávací programy a pro školy.

¹⁷ Ostrov přírody. Dostupné na: <http://www.ostrovprirody.cz/o-nas/>

¹⁸ Důl Jan Šverma. Dostupné na: <http://www.djs-ops.cz/>

3.1.4.5 Hospodaření MŠ, ZŠ, ZUŠ a SVC

Školy a školská zařízení, stejně tak jako organizace zabývající se neformálním a dalším vzděláváním (pokud jsou to příspěvkové organizace), mají několik zdrojů, odkud mohou na své aktivity čerpat finanční prostředky.

Primárně jsou školy a školská zařízení financována ze dvou zdrojů – stát hradí tzv. přímé náklady na vzdělávání – účelové dotace – např. platy, odměny, odstupné atd. a zřizovatel (obec, kraj...) hradí provozní výdaje, tedy energie, opravy majetku, nákup materiálu atd.

Příspěvková organizace může také se souhlasem zřizovatele vykonávat další, doplňkovou, činnost, jejímž prostřednictvím získá další finanční prostředky. Doplňková činnost většinou navazuje na hlavní činnost organizace – vzdělávání.

Dalšími možnými zdroji finančních prostředků jsou dary nebo dotace z národních nebo nadnárodních zdrojů.

Organizace zabývající se neformálním a dalším vzděláváním mohou být zřizovány a financovány veřejnou správou (státem, kraji, městy a obcemi) jako jejich příspěvkové organizace (např. řada muzeí, knihoven, pracovišť ochrany přírody) – v tom případě tvoří základ jejich financování obvykle příspěvek zřizovatele – nebo soukromými subjekty (občany, jinými právními subjekty).

Největší část z organizací působících v neformálním a dalším vzdělávání má charakter nestátních neziskových organizací různého právního charakteru (nejčastěji zapsané spolky a pobočné spolky, zapsané ústavy, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, církve). Tento typ organizací nemá na rozdíl od škol, školských zařízení a organizací zřizovaných veřejnou správou jako příspěvkové organizace, pravidelný zdroj financování ze státního rozpočtu a zdroje financování tvoří v různé míře a kombinacích účelové granty a dotace, dary a sponzorské příspěvky, výnosy z vlastní výdělečné činnosti a členské příspěvky. Na neformální a další vzdělávání mohou být dále zaměřeny také některé podnikatelské subjekty, u nichž hlavní zdroj financování tvoří výnosy z vlastní podnikatelské činnosti.

3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území¹⁹

Dopravní obslužnost je ve zkoumaném území zajištěna veřejnou dopravou, která funguje na regionální úrovni. Hlavními silničními tahy regionu jsou silnice I/14 Vrchlabí – Trutnov – Náchod, silnice I/16 Jičín – Trutnov – Lubawka a silnice I/37 Trutnov – Dvůr Králové – Jaroměř. Výhodou regionu je především městská hromadná doprava města Trutnov, která je tvořena šesti autobusovými linkami. Provozovatelem MHD v Trutnově je společnost OSNADO spol. s r.o. Příměstské autobusové linky jsou provozované v systému integrované dopravy pro Královéhradecký kraj (IREDO). Nejdůležitější železniční tratí regionu je jednokolejná trať č. 032, která spojuje Trutnov s krajským městem Hradec Králové. V Trutnově železnice pod tímto označením končí a pokračuje dále pod č. 040 směrem na Hostinné a pod č. 047 směrem na Teplice nad Metují. Železniční doprava je zajišťována společností České Dráhy, a.s. Provozovatelem železniční dopravy z Trutnova do Svobody nad Úpou a do Královce je společnost GW Train Regio a.s. Všechny obce zájmového území jsou s městem Trutnov spojeny autobusovou dopravou a některé z nich leží i na železniční trati. Dalo by se tedy říci, že dopravní obslužnost je zde dobrá. Frekvence spojů během dne je, až na výjimky, dobře zajištěna, kdy do okolních obcí jezdí alespoň jeden spoj (autobus/vlak) za hodinu.

Vyjíždka do škol z obcí zájmového území²⁰

Analýza vyjíždky žáků a studentů do škol byla zpracována na základě dat z *Tab. 115 Vyjíždějící do zaměstnání a škol v obci podle SLDB 2011*, které jsou volně přístupné na portálu ČSÚ. Tabulka 65 obsahuje souhrnné údaje o žácích a studentech vyjíždějících do škol za období 26. 3. 2011. Počty žáků a studentů jsou uvedeny za všechny stupně vzdělávání.

Z tabulky vyplývá, že v zájmovém území v roce 2011 vyjíždělo do škol celkem 4184 žáků a studentů. V rámci obce potom vyjížděla téměř třetina žáků a to samé platilo i pro žáky vyjíždějící denně mimo obec svého bydliště. Nejvíce žáků, a to necelé 2 000 žáků, bylo zaregistrováno ve městě Trutnov, z nichž více jak polovina vyjížděla do škol nacházejících se v obci. Mimo město Trutnov vyjíždělo denně pouze 350 žáků. Dalšími výraznými centry vyjíždky žáků jsou obce Úpice, Rtně v Podkrkonoší, Mladé Buky, Žacléř, Svoboda nad Úpou a Malé Svatoňovice. U všech těchto obcí se celkový počet vyjíždějících do škol pohyboval nad 100 žáků.

Obecně platí, že čím menší obec, tím větší počet žáků navštěvujících školy v jiných obcích regionu nebo jinde v České republice. Většinou to jsou pak školy ve větších městech, jako je právě Trutnov, Úpice, nebo Rtně v Podkrkonoší. Ovšem i u těchto měst se můžeme setkat s větší denní vyjíždkou mimo obec než v rámci obce. Např. ze Rtně v Podkrkonoší vyjíždí denně mimo obec polovina žáků a pouze čtvrtina žáků navštěvuje školy v obci. Většina žáků z menších obcí vyjíždí za vzděláváním denně mimo obec svého bydliště. V jedenácti obcích regionu se můžeme setkat s faktem, že v rámci obce nevyjíždí žádní studenti, jejich vzdělání je tedy zajištěno v okolních obcích regionu nebo jinde na území státu.

¹⁹ Silniční a dálniční síť ČR. Dostupné na: http://geoportal.jsdi.cz/flexviewers/Silnicni_a_dalnicni_sit_CR/
Online železniční mapa ČR. Dostupné na: <http://www.cd.cz/mapa/>

IDOS – Vyhledání spojení. Dostupné z: <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

²⁰ Základní informace o vybraných územních celcích podle SLDB – ČR, kraje, okresy, správní obvody ORP a obce (včetně městských částí územně členěných statutárních měst) – 2011. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-informace-o-vybranych-uzemnich-celcich-podle-sldb-2011-cr-kraje-okresy-spravni-obvody-orp-a-obce-vcetne-mestських-části-uzemne-clenenych-statutarnich-mest-2011-dml5agynjw>

Tabulka 65: Vyjíždka do škol z obcí zkoumaného území.

	Žáci a studenti			Žáci s nezjištěným místem školy v ČR
	vyjíždějící do škol	vyjíždějící v rámci obce	vyjíždějící denně mimo obec	
Batňovice	69	7	47	2
Bernartice	43	7	23	1
Čermná	31	0	26	4
Dolní Olešnice	16	1	12	4
Hajnice	67	7	45	4
Havlovice	78	8	43	0
Horní Maršov	61	9	34	3
Horní Olešnice	17	0	14	4
Chotěvice	69	5	51	5
Chvaleč	48	6	35	0
Janské Lázně	66	5	33	2
Jívka	36	0	31	2
Královec	12	0	7	0
Lampertice	22	0	17	0
Libňatov	28	0	18	1
Malá Úpa	15	0	10	2
Malé Svatoňovice	107	35	48	3
Maršov u Úpice	11	0	9	0
Mladé Buky	160	26	99	5
Pec pod Sněžkou	47	5	27	0
Pilníkov	75	17	43	3
Radvanice	52	9	30	3
Rtyně v Podkrkonoší	237	57	118	10
Staré Buky	40	0	35	1
Suchovršíce	33	0	27	0
Svoboda nad Úpou	116	29	50	9
Trutnov	1991	1109	350	56
Úpice	360	141	131	6
Velké Svatoňovice	78	5	58	1
Vlčice	37	4	28	1
Zlatá Olešnice	8	0	6	1
Žacléř	154	51	63	4
Celkem	4184	1543	1568	137
* údaje k datu 26. 3. 2011				zdroj: ČSÚ, 2011

Dojíždka/vyjíždka do škol ze spádových obcí okresu Trutnov²¹

Informace o dojíždce a vyjíždce ze spádových obcí okresu Trutnov se zaměřením na obce zájmového území byly získány z *Tab. 708 Bilance dojíždky – vyjíždky do zaměstnání a škol podle SLDB 2011*, které jsou volně přístupné na internetových stránkách ČSÚ. V tabulce 66 jsou obsaženy celkové počty vyjíždějících a dojíždějících žáků, studentů a učňů v rámci měst v okrese Trutnov. Údaje se nevztahují na žáky a studenty, kteří vyjíždějí v rámci dané obce, proto se může stát, že nebudou souhlasit s údaji v tabulce 65. Tučně jsou zvýrazněna města, která náleží do zájmového regionu MAP Trutnovsko.

Opět se zde můžeme setkat s faktem, že nejvíce žáků dojíždějících i vyjíždějících se vztahuje k městu Trutnov. Počet dojíždějících studentů (1 104) do Trutnova jako jediného přesahuje počet vyjíždějících studentů (882) z obce. U menších měst se můžeme setkat s tím, že počet vyjíždějících studentů přesahuje počty těch dojíždějících. Tento fakt je způsoben většinou nedostatečnou kapacitou škol

²¹ *Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Česká republika – 2011. 2011. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/dojizdka-do-zamestnani-a-skol-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-ceska-republika-2011-6elqhcwcl>*

nebo menším množstvím školních zařízení. Nejméně dojíždějících žáků (2) i vyjíždějících žáků (42) bylo zaregistrováno v Peci pod Sněžkou, což je dané především tím, že tato obec má pouze okolo 600 obyvatel a kvůli její poloze má funkci spíše rekreační. Totéž by mohlo platit i u města Žacléř, kde je počet dojíždějících žáků pouze 8 a u Rtyně v Podkrkonoší, kde je 6 dojíždějících žáků.

Tabulka 66: Dojížd'ka a vyjížd'ka do škol ze spádových obcí zkoumaného území.

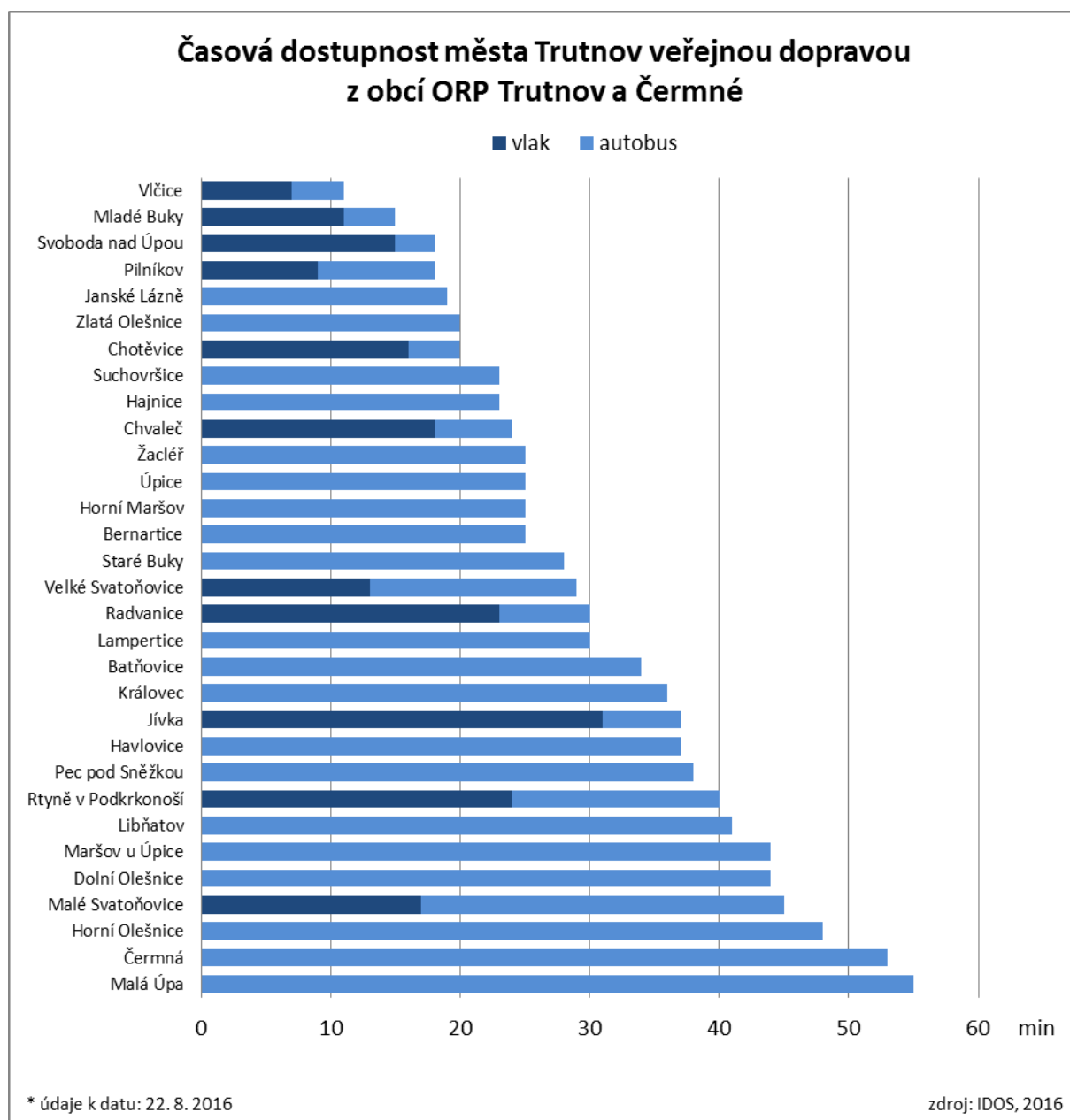
	žáci, studenti, učni	
	dojíždějící	vyjíždějící
Okres Trutnov	2 881	5 010
Dvůr Králové nad Labem	572	522
Hostinné	175	138
Janské Lázně	52	61
Pec pod Sněžkou	2	42
Pilníkov	34	58
Rtyně v Podkrkonoší	6	180
Svoboda nad Úpou	84	87
Špindlerův Mlýn	6	53
Trutnov	1 104	882
Úpice	165	219
Vrchlabí	273	440
Žacléř	8	103
<i>* údaje k datu: 26. 3. 2011</i>	<i>Zdroj: ČSÚ, 2011</i>	

Časová dostupnost Trutnova z obcí ORP Trutnov a Čermné²²

Vzhledem k tomu, že nejvíce škol zahrnutých do MAP Trutnovsko se nachází právě ve spádovém městě Trutnov, analýza zajištění dopravní dostupnosti se bude týkat především Trutnova. Údaje o dopravním spojení města Trutnov byly získány z informačního dopravního systému IDOS. Přímá autobusová a železniční spojení byla vyhledávána pro všední dny okolo 8 hodiny ranní. Pokud existovalo více spojů lišících se od sebe pouze časovým údajem, byl proveden aritmetický průměr časů tři nebo čtyř spojení po sobě jdoucích. Na příklad z obce Svoboda nad Úpou bychom se do Trutnova mohli autobusem dostat jak za 12 minut, tak za 23 minut a v grafu se tedy objevil čas okolo 18 minut.

²² IDOS – Vyhledání spojení. Jizdnirady.cz. Dostupné z: <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

Graf 4: Časová dostupnost města Trutnov veřejnou dopravou z obcí ORP Trutnov a Čermné

Školy ve všech 32 obcích sledovaného území jsou dobře dostupné autobusovou dopravou. Z těchto obcí je jich 11 napojeno ještě na železniční trať a frekvence dopravního spojení do těchto obcí tak stoupá. Jedná se o obce Chotěvice, Chvaleč, Jívka, Malé Svatoňovice, Mladé Buky, Pilníkov, Radvanice, Rtyně v Podkrkonoší, Svoboda nad Úpou, Velké Svatoňovice a Vlčice. Pro autobusové a železniční spojení obecně platí, že pokud je obec napojena na železnici, rychlejší variantou je právě vlakový spoj. Rozdíl mezi průměrným časem autobusů a vlaků se pohybuje od 3 do 28 minut. V případě Malých Svatoňovic je to právě 28 minut, které bychom navíc strávili v autobusu, ale například ve Svobodě nad Úpou budeme pouze o 3 minuty dříve vlakem než autobusem.

Čas autobusových spojení z Trutnova do ostatních obcí regionu se pohybuje od 11 do 55 minut. Nejdelší spojení je do obce Malá Úpa, která se nachází na severu území v těsné blízkosti

Krkonoš a polských hranic. Autobus sem jede průměrně 55 minut, na horní konec Malé Úpy se dostaneme dokonce po více než hodině cesty. Dalšími příklady hůře dostupných obcí jsou obce Čermná, Horní a Dolní Olešnice nebo Maršov u Úpice. Některé, od Trutnova více vzdálené obce mají napojení na železniční trať, což z nich dělá lépe dostupné i přes větší vzdálenost. Příkladem jsou Malé Svatoňovice, do kterých se dostaneme vlakem za necelých 20 minut, kdežto autobusem pojedeme okolo 40 minut. Nejkratším spojením (11 minut) je autobus do obce Vlčice, která se nachází západně od Trutnova. Tato obec je napojena i na železniční trať a čas strávený na cestě do Trutnova se tak zkrátí až na 7 minut. Dobře dostupnými obcemi jsou také Mladé Buky, Svoboda nad Úpou a Pilníkov, které jsou také napojené na železnici. Větší města, jako jsou Janské Lázně, Úpice, Žacléř nebo Rtyň v Podkrkonoší, jsou buďto po železnici nebo autobusem z Trutnova dostupná do 25 minut.

Souhrnně tedy můžeme říci, že všechny obce regionu jsou dostupné z Trutnova přímým autobusovým nebo vlakovým spojením, přičemž doba se může lišit. Proto například žáci z Libňatova, Havlovic nebo Batňovic navštěvují školy v Úpici nebo Rtyni v Podkrkonoší, které jsou blíže jejich bydlišti. Určité procento žáků také navštěvuje školy, které se vůbec nenachází na sledovaném území, ale dojíždějí například do Vrchlabí, Hostinného nebo Červeného Kostelce.

3.1.6 Sociální situace

3.1.6.1 Sociálně patologické jevy

Každý jedinec se v průběhu života dostává do řady situací či problémů, jejichž řešení jej může do určité míry ovlivnit. Obzvláště děti a mládež vyrůstají v prostředí, kde na ně působí řada vlivů, vnitřních i vnějších. Nejedná se však pouze o vlivy pozitivní a přínosné, ale velmi často vlivy a jevy negativní, mnohdy nebezpečné. Pokud se jedinec sám záporným jevům nedokáže bránit, dochází u něj k chování či jednání, jež se označuje za sociálně patologické. Jedná se zejména o užívání návykových látek, kriminalitu nebo různé formy agresivního chování. V současné době se čím dál více snižuje věková hranice, kdy se děti a žáci s těmito jevy setkávají na vlastní kůži. Výskyt těchto jevů je velmi pravděpodobný již v období absolvování základní školní docházky a to nejenom v případě vyššího stupně ZŠ, ale bohužel i stupně nižšího²³.

Sociálně patologickým jevem se obecně rozumí takové chování jedince, které je charakteristické především nezdravým životním stylem, nedodržováním nebo porušováním sociálních norem, zákonů, předpisů a etických hodnot. Dále se jedná o takové chování a jednání, které vede k poškození zdraví jedince, prostředí, ve kterém žije a pracuje, a ve svém důsledku pak k individuálním, skupinovým či celospolečenským poruchám a deformacím. Tyto jevy ohrožují společnost z hlediska mravnosti i morálky. Jedná se o určité vychýlení se z běžných norem a pravidel dané společnosti, nerespektování požadavků, které jsou na jednotlivce či skupinu kladeny. V nejširším slova smyslu se ovšem nemusí jednat pouze o odchylky špatné a negativní, proto se v současné době používá spíše pojem tzv. sociální deviace²⁴.

Mezi základní sociálně patologické jevy patří:

- Záškoláctví,
- agrese a šikana,
- kriminalita,
- toxikomanie (tabák, marihuana, tvrdé drogy),
- alkoholismus,
- vandalismus,
- netolismus²⁵ a další.

Rizikové faktory vzniku sociálně patologických jevů

Určení rizikových faktorů v oblasti sociálně patologických jevů je velmi důležité pro důkladnou prevenci těchto jevů. Včasné odhalení nastupujících příznaků patologického jednání či chování (jedince či skupiny) může napomoci těmto jevům předcházet a zároveň napomáhá hledat jejich následná řešení.

Rizikové faktory vzniku sociálně patologických jevů vyplývají především z osobnosti člověka a prostředí, ve kterém žije a které ho obklopuje.

²³ Zdroj: PLÁTKOVÁ, I. (2006): *Problematika sociálně patologických jevů*. V: BRATEKOVÁ, J: *Problematika sociálně patologických jevů*. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.

²⁴ Zdroj: BRATEKOVÁ, J (2009): *Problematika sociálně patologických jevů*. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.

²⁵ Netolismus = chorobná závislost na internetu ve všech formách (např. hraní počítačových her, chatování, apod.)

Rizikové faktory u osobnosti člověka – charakterové vlastnosti jedince, povaha, poruchy chování, potřeba jedince odlišit se od svých vrstevníků, atd.

Rizikové faktory v prostředí rodiny – rodinné zázemí, nedostatek komunikace mezi členy rodiny, výchova, postoj rodičů a blízkých osob k návykovým látkám, atd.

Rizikové faktory ve školním prostředí – neefektivní program prevence sociálně patologických jevů ve škole, školní klima, vliv vrstevníků (např. užívání návykových látek), nedostatečné zajištění využití volného času pro žáky ze strany školy, osobnost a role učitele, atd.

Rizikové faktory v prostředí společnosti jako takové – snadná dostupnost návykových látek, nedostatečná informovanost osob společnosti o následcích užívání návykových látek, vliv médií, atd.²⁶

Prevence sociálně patologických jevů

Prevenci sociálně patologických jevů můžeme charakterizovat jako činnost směřující k předcházení určitému nebo určitým negativním jevům. Na ZŠ je v současné době velmi důležitá, neboť se neustále zvyšuje počet dětí, jež se stávají závislými na návykových látkách či jsou oběťmi násilí či agresivního chování. Jsou to právě především děti školního věku, které spadají do rizikové oblasti výskytu patologických jevů a které jsou vlivem společnosti a trendů současné doby zřejmě nejvíce ohroženy. Předcházet sociálně patologickým jevům je mnohem jednodušší než následně řešit problémy, které s sebou tyto jevy přinášejí. Důležitou roli v oblasti prevence sociálně patologických jevů hrají nejen různé instituce, jakými jsou ZŠ nebo různá centra volného času, ale též sociální politika.

Prevenci dělíme na tři typy:

Primární prevence – cílem primární prevence je to, aby určité negativní a nežádoucí jevy (v tomto případě např. kriminální činnost) vůbec ve společnosti nenastaly, případně co nejvíce minimalizovat škody působené jejich výskytem.

Sekundární prevence – o sekundární prevenci se jedná, pokud již existují rizika a různé varovné signály negativního vývoje jedince či určité skupiny. Zaměřuje se tedy přímo na rizikovou skupinu ohroženou daným negativním jevem. Jako příklad lze uvést např. prevenci AIDS mezi prostitutkami, apod. V oblasti prostředí škol se jedná např. o opatření, která směřují k smysluplnému naplnění volného času, tj. pokud budou mít děti a žáci dostatek možností k trávení volného času, minimalizuje se riziko, že budou trávit čas v rizikovém prostředí ulice, apod.

Terciární prevence – jedná se již o prevenci následnou, která se zaměřuje na jedince, u nichž se již negativní či nežádoucí sociálně patologický jev projevil. Cílem je zamezit závažnějšímu narušení osobnosti a zmírnit následky problémového jevu. Terciárně preventivní opatření poskytují např. různá specializovaná pracoviště poskytující ambulantní či lůžkovou péči, výchovné ústavy zaměřené

²⁶ Zdroj: BRATEKOVÁ, J (2009): *Problematika sociálně patologických jevů. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.*

na konkrétní cílovou skupinu, dobrovolnické organizace, které se svojí činností orientují na rizikovou mládež, apod.²⁷

O prevenci sociálně patologických jevů v řešeném území blíže pojednává kap. 3.1.6.3.

²⁷ Zdroj: BRATEKOVÁ, J (2009): *Problematika sociálně patologických jevů. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.*

3.1.6.2 Výskyt sociálně vyloučené lokality

Sociální vyloučení lze definovat jako proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti²⁸.

Některé skupiny obyvatel jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné. Jmenovat lze např. nedostatečně vzdělané osoby, dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, imigranty, příslušníky různé definovaných menšin (etnicky, nábožensky, sexuální orientací, apod.), lidi s mentálním či fyzickým handicapem, osaměle žijící seniory, osoby trpící nějakým druhem závislosti, atd.

Za sociálně vyloučenou lokalitu (SVL) se označuje prostor (dům, ulice, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.)²⁹.

Co se týče řešeného území, byly zde v roce 2015 v rámci projektu „Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR“ identifikovány tři SVL – všechny ve městě Úpice:

- Lokalita A – Městský penzion
- Lokalita B – Blok bytových domů na periferii města
- Lokalita C – Blok bytových domů v centru města

Lokality byly v rámci tohoto projektu popsány následovně:

Lokalita „městský penzion“ představuje lokalitu, kde v posledních letech došlo k sestěhování sociálně vyloučených osob. Sociálně vyloučení jsou jedinými obyvateli ubytovny, přičemž zde žije okolo 20 lidí. Objekt, vila z předválečného období, není v dobrém technickém stavu, ubytovací jednotky jsou taktéž v nízké kvalitě. Lokalita se nachází v centru města a není prostorově vyloučena.

Další dvě lokality tvoří bloky bytových domů (jedna lokalita se nachází na periferii města a je částečně prostorově vyloučena, druhá je nedaleko centra a není prostorově vyloučena), jež jsou v majetku soukromých vlastníků (velký počet bytů vlastní jedna fyzická osoba – 70 bytů). Majitelé se orientují na poskytování ubytování sociálně exkludovaným, kteří pobírají dávky v hmotné nouzi. Malá část bytů v těchto objektech je v osobním vlastnictví obyvatel. Budovy jsou převážně ve špatném stavu. V obou lokalitách dochází k velké fluktuaci obyvatelstva. Dochází zde k migraci v rámci obce i k migraci v rámci regionu. Odhady počtu sociálně vyloučených obyvatel se pohybují okolo 100 osob za každou lokalitu. Většina z nich jsou Romové³⁰.

Prostřednictvím rozhovorů s představiteli sociálního odboru Městského úřadu v Úpici bylo zjištěno, že situace ve městě je oproti popisu uvedenému výše částečně odlišná.

V případě popisu lokality A se nejedná o městský penzion, ale o ubytovnu na adrese Dr. A. Hejny č. p. 370. V městském penzionu nebylo nikdy ubytováno 20 sociálně vyloučených osob. V ubytovně nejsou a nemohou být ubytovány rodiny s dětmi, pouze jednotlivci, kteří pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi (případně pár, ale bezdětný).

²⁸ Zdroj: GAC spol. s r. o. (2006): *Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*. Praha, 117 s.

²⁹ Zdroj: GAC spol. s r. o. (2015): *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*. Praha, 116 s.

³⁰ Zdroj: GAC spol. s r. o. (2015): *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*. Praha, 116 s.

Lokalitu B představuje skupina domů v Regnerově ulici (budovy č. p. 341, 406, 407, 462, 463, 464, 501, 502). Jedná se o domy v soukromém vlastnictví jednoho majitele, který zde ubytovává především osoby pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi. V této lokalitě se jedná především o rodiny s dětmi.

Lokalitou C jsou pravděpodobně myšleny domy v ulici Dr. A. Hejny č. p. 380 a 637, domy v ulici Pod Městem č. p. 238 a 277 a dům v ulici Dr. Beneše č. p. 284.

V daném projektu se dále uvádí, že na území města Úpice poskytuje své služby společnost Romodrom, o. p. s. Tato společnost však již v Úpici nesídlí a tudíž ani neposkytuje své služby.

Představitelé sociálního odboru Městského úřadu v Úpici souhlasí s tím, že lokalita B představuje SVL, lokality A a C však nikoliv.

3.1.6.3 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

V řešeném území působí ve většině ZŠ metodici prevence (tabulka 67). Pouze v ZŠ a MŠ Dolní Olešnice, ZŠ a MŠ Janské Lázně, ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice a ZŠ a MŠ J. A. Komenského Vlčice nemají přímo určenou osobu, která by roli metodika prevence zastupovala.

Tabulka 67: Metodici prevence působící v jednotlivých ZŠ v řešeném území

Název školy	Metodik prevence	Telefon	Email
ZŠ a MŠ Batňovice	Mgr. Miloslava Pavlová	499 882 180	skola@batnovice.cz
ZŠ a MŠ Bernartice	Mgr. Miroslava Hušková	777 131 982	huskova@zsbernartice.cz
ZŠ a MŠ Hajnice	Mgr. Martina Švorcová	499 393 175	svorcova@zs.hajnice.cz
ZŠ a MŠ Havlovice nad Úpou	Mgr. Jaroslav Balcar	499 882 344	zs.havlovice@volny.cz
ZŠ a MŠ Horní Maršov	Mgr. Pavel Blatník	499 874 173	pavel.blatnik@zshornimarsov.cz
Dětský domov se školou, ZŠ a školní jídelna Horní Maršov	Mgr. Jarmila Krausová	603 575 291	jarmila.krausova@ddshornimarsov.cz
ZŠ a MŠ Chotěvice	Mgr. František Šubert	733 644 050	zs.chotevice@quick.cz
ZŠ a MŠ pplk. Jaromíra Brože Chvaleč	Mgr. Eva Binková	499 892 136	zschvalec@centrum.cz
ZŠ a MŠ při dětské léčebně Janské Lázně	Mgr. Alice Vosátková	499 775 103	zsvesna@seznam.cz
ZŠ Malé Svatoňovice	Ing. Eva Brátová	499 886 128	info@zsms.cz
ZŠ a MŠ Mladé Buky	Mgr. Eva Obručová	499 873 129	ObrucovaEva@seznam.cz
ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	Mgr. Milena Brádllová	499 896 289	zspeccps@seznam.cz
ZŠ a MŠ Pilníkov	Mgr. Pavla Strasserová	734 575 492	strasserovapavla@seznam.cz
ZŠ a MŠ Radvanice	Mgr. Pavel Hrubý	499 897 624	Pavel.Hruby@zs.radvanicevc.INDOS.cz
ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší	Mgr. Irena Podlipná	499 888 134	zsazus-rtynep@zsrtyne.cz
ZŠ a MŠ Svoboda nad Úpou	Michal Krtička	499 871 109	mkrticka@seznam.cz
ZŠ kpt. Jaroše Trutnov	Mgr. Etela Felkerová	499 813 068	etelaFelkerova@seznam.cz
ZŠ Komenského Trutnov	Mgr. Eva Mičolová	724 591 373	micolova@zskomtu.cz
ZŠ R. Frimla Trutnov	Mgr. Helena Vašatová	499 813 073	vasatova@4zsrf.cz ; helena.vasatova@seznam.cz
ZŠ V Domcích Trutnov	Mgr. Jana Matěnová	499 813 076	matenova@zsvdomcich.cz
ZŠ Mládežnická Trutnov	Ing. Ilona Kutová	499 859 978	ilona.kutova@zsmiltu.cz
ZŠ Náchodská Trutnov	Mgr. Iveta Šilová	499 841 993	silova@zsnachtu.cz
ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov	Mgr. Petra Cimrová	499 841 562	zsvoletiny@zsvoletiny.cz
MŠ, ZŠ a Praktická škola Trutnov	Mgr. Irena Hejnová	499 733 386	mzps.trutnov@volny.cz
ZŠ Úpice-Lány	Mgr. Iveta Jiříčková	499 881 124	jirickova@zsul.cz
ZŠ Bratří Čapků Úpice	PaedDr. Věra Nývltová	499 881 138	vera.nyvltova@seznam.cz
Speciální ZŠ Augustina Bartoše	Mgr. Jitka Středová	499 881 436	zvs.kulhankova@centrum.cz
ZŠ Žacléř	Mgr. Zdeňka Kroupová	499 876 107	kroupova.z@zszacler.info

Zdroje: Internetové stránky Královéhradeckého kraje <http://www.kr-kralovehradecky.cz/>, výroční zprávy jednotlivých škol

Významným subjektem v oblasti služeb souvisejících se sociální oblastí a poskytovaným dětem je orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). OSPOD poskytuje sociálně-právní ochranu dětem, v tomto případě ve správním obvodu ORP Trutnov. Sociálně-právní ochranou se rozumí opatření, která jsou činěna v zájmu dětí a vedou k zajištění jejich zdravého vývoje a k ochraně jejich práv³¹.

³¹ Zdroj: LANDOVÁ, O (2016): *Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí. Oddělení sociálně-právní ochrany dětí a prevence odboru sociálních věcí a školství městského úřadu v Náchodě*, 34 s.

Kontakty na pracovníky jednotlivých agend vykonávaných OSPOD jsou uvedeny na internetových stránkách města Trutnov³².

Tabulka 68 podává přehled o poskytovaných sociálních službách v řešeném území zaměřených na děti, mládež a rodiče. Z této tabulky vyplývá, že v řešeném území jsou pro skupinu dětí, mládeže a rodičů poskytovány všechny typy sociálních služeb – tj. sociální poradenství, vybrané druhy služeb sociální péče a sociální prevence. V tabulce jsou uvedena pouze ta zařízení, která jsou registrovanou službou podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Některá v tabulce uvedená zařízení nejsou primárně určena na zmíněné cílové skupiny, nicméně určitá vazba na ně existuje, konkrétně např. dosažením věku 18 ti let (jedná se především o organizace poskytující pečovatelskou službu, např. Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou, Komunitní centrum Petrklíč, apod.).

³² Internetové stránky města Trutnov <http://www.trutnov.cz/>

Tabulka 68: Poskytované sociální služby v řešeném území zaměřené na děti, mládež a rodiče

Název zařízení	Druh služby	Forma služby	Adresa	Telefon	Email	Internetové stránky
Poradenství						
Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov - Manželská a rodinná poradna	odborné sociální poradenství	ambulantní	Procházkova 818 541 01 Trutnov	499 811 214	soltrutnov@soltrutnov.cz	www.soltrutnov.cz
Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s.	odborné sociální poradenství	ambulantní	Horská 5 541 01 Trutnov	499 813 032	trutnov@czphk.cz	http://www.czphk.cz
Svaz postižených civilizačními chorobami – základní organizace Trutnov	odborné sociální poradenství	ambulantní	Horská 5 541 01 Trutnov	224 812 225 (centrála)	centrum@spcch.cz	http://www.civilky.cz/
Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s., Oblastní organizace Trutnov, o.p.s.	odborné sociální poradenství	ambulantní	Horská 5 541 01 Trutnov	606 449 285	pacesny.m@seznam.cz	http://www.snnrcr.cz/
Svaz tělesně postižených v České republice z. s. – okresní a místní organizace Trutnov, místní organizace Rtyně v Podkrkonoší	odborné sociální poradenství	ambulantní	Horská 5 541 01 Trutnov Za Lékárnou 617 542 33 Rtyně v Podkrkonoší	737 464 178 739 393 481	capek59@seznam.cz	http://svaztpko-kralovehr-kraj.webnode.cz/
Služby sociální péče						
Oblastní charita Trutnov	osobní asistence	terénní	Dřevařská 332 541 03 Trutnov	499 817 366	charita@tu.hk.caritas.cz	http://trutnov.charita.cz/
	pečovatelská služba					
Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou	pečovatelská služba	ambulantní terénní	Kostelní 526 542 24 Svoboda nad Úpou	499 871 177	dps.svoboda@tiscali.cz	http://www.musvoboda.cz/html/dps.html
Komunitní centrum Petrklíč, z.s.	pečovatelská služba	terénní	Křížíkova 65 541 01 Trutnov	736 520 121	milan.trcka@petrklice.cz	http://www.petrklice.cz/
Pečovatelská služba Město Rtyně v Podkrkonoší	pečovatelská služba	terénní	K Jídelně 616 542 33 Rtyně v Podkrkonoší	720 512 632	pecovatelky.rtyne@seznam.cz	http://rtyne.cz/
Pečovatelská služba Města Úpice	pečovatelská služba	ambulantní terénní	Palackého 1077 542 32 Úpice	499 882 093	dps@upice.cz	http://www.upice.cz/
Pečovatelská služba Trutnov	pečovatelská služba	terénní	Dělnická 161 541 01 Trutnov	739 547 915	forejteck@pecsluzba-tu.cz	http://www.pecsluzba-tu.cz/

Pečovatelská služba Žacléř	pečovatelská služba	ambulantní terénní	J. E. Purkyně 229 542 01 Žacléř	491 405 911	info@rehamedica.cz	http://www.rehamedica.cz/
Centrum denních služeb Města Úpice	centrum denních služeb	ambulantní	Národní 1109 542 32 Úpice	730 890 643	hofmanova@upice.cz	http://www.upice.cz/
Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené	denní stacionář	ambulantní	Náchodská 359 541 01 Trutnov	499 813 066	stacionar@trutnov.cz	http://www.stacionar.trutnov.cz/
Barevné domky Hajnice	domovy pro osoby se zdravotním postižením chráněné bydlení	pobytové	Hajnice 46 544 66 Hajnice	499 393 812	info@barevnedomky.cz	http://www.barevnedomky.cz/
Služby sociální prevence						
Most k životu o.p.s.	azylový dům	pobytové	Šikmá 300 541 03 Trutnov	499 841 998	most.k.zivotu@volny.cz	http://www.mostkzivotu.cz/
Oblastní charita Trutnov	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	ambulantní terénní	Školní 13 547 01 Trutnov	732 280 054	zvonekprorodinu@gmail.com	http://trutnov.charita.cz/
Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov	kontaktní centrum	ambulantní terénní	Procházková 818 541 01 Trutnov	499 828 144	kcentrum@riaps.cz	http://www.riaps.cz
	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	ambulantní		499 397 771	shelter@riaps.cz	
	sociální rehabilitace	ambulantní terénní		499 329 307	stacionar@riaps.cz	
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR - pobočka Trutnov	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	ambulantní terénní	Horská 5 541 01 Trutnov	778 702 410	trutnov-odbocka@sons.cz	https://www.sons.cz/trutnov
Barevné domky Hajnice	sociální rehabilitace	ambulantní terénní	Žižkova 277 541 01 Trutnov	774 146 233	schmiedtova@barevnedomky.cz	http://www.barevnedomky.cz/

Zdroje: Registr poskytovatelů sociálních služeb <http://iregistr.mpsv.cz/>, internetové stránky města Trutnov <http://www.trutnov.cz/>, internetové stránky jednotlivých zařízení

Tabulka 69: Další zařízení poskytující služby se sociální a další tematikou zaměřené na děti, mládež a rodiče v řešeném území

Další zařízení	Druh činnosti	Adresa	Telefon	Email	Internetové stránky
Problematika trestního práva a prevence kriminality					
Probační a mediační služba – středisko Trutnov	zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností, organizace a zajištění efektivního a důstojného výkonu alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality	Horská 5 541 01 Trutnov	734 362 979	pmrstinova@pms.justice.cz	https://www.pmsc.r.cz/
Pedagogické a pedagogicko-psychologické služby					
Pedagogicko-psychologická poradna Královehradeckého kraje, pracoviště Trutnov	informační, diagnostická, poradenská a metodická činnost, poskytování odborných speciálně-pedagogických a pedagogicko-psychologických služeb, preventivně výchovné péče, pomoc při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů v přípravě na budoucí povolání	Horská 5 541 01 Trutnov	499 813 080 605 448 327	info@ppptrutnov.cz	http://www.ppptrutnov.cz/
Speciálně – pedagogické centrum Trutnov	odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovná péče, metodická pomoc při výchově a vzdělávání dětí, žáků s mentálním postižením, pervazivní vývojovou poruchou, sociálně právní poradenství	Lesnická 8 541 01 Trutnov	499 941 054 724 885 932	sms.trutnov@volny.cz	http://www.msspc-tu.cz/
Středisko výchovné péče VARIANTA	individuální práce s klientem (analýza situace a postupné řešení problému formou individuálních konzultací), práce s rodinou (společné hledání a zvládání problémových situací, vymezování rolí a přístupu v rodině, zlepšování vztahů a komunikace), skupinové programy (skupiny vrstevníků, jejichž cílem je formovat a podporovat dítě v procesu pozitivních změn), krizová intervence, práce s třídními kolektivy, konzultace pro učitele	Mládežnická 536 541 02 Trutnov	491 521 519 731 389 631	svp.varianta@seznam.cz	http://www.svp-varianta.cz/
Speciální pedagogické centrum pro tělesně a zdravotně postižené Janské Lázně	psychologická, speciálně pedagogická a sociálně právní péče dětem, žákům a studentům s tělesným a zdravotním postižením	Obchodní 282 542 25 Janské Lázně	499 875 175	kulhankova@oajl.cz	http://www.oajl.cz
MAJÁK – centrum náhradní rodinné péče	podpora, pomoc a poradenství rodinám s dětmi v náhradní rodinné péči, odlehčovací služby pro pěstouny i děti, jako jsou víkendová setkávání, týdenní pobyty pro rodiny s dětmi pro děti doučování, volnočasové aktivity, relaxace, terapie	Školní 13 547 01 Trutnov	739 327 570	katerina.roman-cakova@tu.hk.caritas.cz	http://trutnov.charita.cz/majak-centrum-nahradni-rodinne-pece/

	pro rodiče finanční, právnícké a psychologické poradenství vzdělávání, přednášky, kurzy				
MOST KE VZDĚLÁNÍ – BRIDGE TO EDUCATION, o. s. – Centrum náhradní rodinné péče Domov a rodina	dlouhodobá a účinná podpora náhradní rodiny a dětí v pěstounské péči, které nemohou aktuálně nebo dlouhodobě vyrůstat ve vlastní rodině, spoluvytváření podmínek pro zdravý vývoj dětí v náhradních rodinách prostřednictvím setkávání, doprovázení, poradenství a vzdělávání	Pražská 59 541 01 Trutnov	730 897 060	gottsteinova@mostkevzdelani.eu	http://centrumdar.cz/
Organizace zaměřené na skupinu osob s vybraným druhem postižení					
Občanské sdružení Klub vozičkářů Trutnov – Bukovinka o.s.	volnočasové aktivity pro vozičkáře, ale i pro občany s jiným tělesným či psychickým handicapem	Úpická 146 541 01 Trutnov	603 819 840	vozickari@seznam.cz	http://weby.trutnov.cz/vozik/
Agentura pro komplexní péči o zdravotně postižené „Malý princ“	zájmová činnost (např. vaření), aktivity spojené s logopedií, terapeutická činnost (canisterapie, dotykové masáže), rekondiční pobyty, programy pro rodiče s dětmi	Národní 479 542 32 Úpice	490 504 007	fialova@malyporinc.net	http://www.malyporinc.net/
Půjčovna zdravotních pomůcek	půjčovna kompenzačních pomůcek, které umožňují kompenzovat dočasný i trvalý zdravotní handicap	Dřevařská 332 541 03 Trutnov	730 554 320	marie.spicarova@tu.hk.carista.cz	http://trutnov.charita.cz/pujcovna-zdravotnich-pomucek/
Domácí péče Petra	pomoc s běžnými denními činnostmi, s nákupem, doprovod či odvoz k lékaři, podpora kontaktu s okolím, náplně volného času, manipulace s imobilními osobami, poradenství v oblasti sociálních příspěvků, inkontinentních a zdravotních pomůcek	Staré Buky	737 151 335	neuvedeno	nemají
Kvalifikovaná pečovatelka a masérka Irena Manychová	služby pro seniory, děti a osoby s handicapem	Úpice	608 584 422	neuvedeno	nemají
Česká federace florbalu vozičkářů o.s.	volnočasové aktivity pro převážně mladé handicapované osoby	Lázeňská 46 542 25 Janské Lázně	773 282 082	alina@florbalvozickaru.cz	http://www.florbalvozickaru.cz/
Volnočasové aktivity					
Středisko volného času Trutnov	volnočasové aktivity pro děti a mládež	R. Frimla 816 541 01 Trutnov	499 815 290	svc@svctrutnov.cz	http://www.svctrutnov.cz/

Psychologie, psychiatrie					
Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov - ambulance klinické psychologie, psychiatrie a dětské psychiatrie, adiktologie	diagnostika psychologická a psychiatrická u dětí a dospělých, adiktologická péče, psychoterapie individuální, párová, rodinná, skupinová, poradenství	Procházkova 818 541 01 Trutnov	725 099 630	ambulance@ria ps.cz	http://www.riaps. cz/
Ambulance klinického psychologa PhDr. Eva Jirásková	psychologie	U nemocnice 83 541 01 Trutnov	499 812 445	eva.jiraskova@ mstu.cz	nemají
Psychologická poradna Bc. Petra Adamcová	odborné psychologické poradenství v oblasti sociálních vztahů, duševní hygieny a zdraví	Za Dubem 195 541 01 Trutnov	604 706 701	mail.artep@gm ail.com	nemají
Ordinace psychiatrie MUDr. Jaroslav Poláček	psychiatrie	Palackého 201 541 01 Trutnov	499 850 770	j.polacek@worl donline.cz	nemají
Ordinace psychiatrie MUDr. Elena Křivková	psychiatrie	Palackého 201 541 01 Trutnov	499 859 770	elen.ka@volny. cz	nemají
Ordinace psychiatrie MUDr. Zuzana Ernestová	psychiatrie	Železničářská 506 541 01 Trutnov	499 329 121	neuveďeno	nemají
Ordinace psychiatrie MUDr. Eva Nosková	psychiatrie	Úpická 94 541 01 Trutnov	725 404 018	noskoev@sezn am.cz	nemají

Zdroj: Internetové stránky jednotlivých zařízení

V řešeném území působí řada organizací, které nabízejí služby spojené se sociální a další tematikou pro zmíněné vybrané cílové skupiny obyvatel. Jejich množství je značné a informace o jejich činnosti shrnuje tabulka 69. Co se týče územního hlediska, naprostá většina zmíněných organizací se nachází v Trutnově. Několik organizací působí i v jiných obcích řešeného území (Janské Lázně, Úpice, Staré Buky).

Mimo organizace uvedené v tabulce 69 lze zmínit ještě další organizace, jejichž činnost se sociální tematikou a vybranými cílovými skupinami úzce souvisí, např. pobočku Úřadu práce v Trutnově či Okresní správu sociálního zabezpečení v Trutnově.

Co se týče výchovné činnosti zaměřené na děti a mládež, což souvisí následně i s prevencí vůči sociálně patologickým jevům, zmínit lze ještě základní umělecké školy či různorodé zájmové spolky, které se zabývají náplní volného času dětí a mládeže. Konkrétně lze zmínit např. Sokol, Junák, další spolky zabývající se kulturní či sportovní činností, atd.

3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Tato kapitola se zabývá tématem návaznosti na dokončené základní vzdělání. Jedná se především o středoškolské vzdělávání. Vzhledem k tomu, že tato problematika je primárně řešena v rámci krajského akčního plánu (KAP), je tato problematika v rámci MAP v řešeném území rozebrána pouze stručně.

Žáci, kteří úspěšně dokončí docházku do ZŠ, získají základní vzdělání. Následně se můžou rozhodnout, jakým směrem se bude jejich život ubírat dále. Několik z nich půjde rovnou do zaměstnání, převážná většina však bude pokračovat ve vzdělávání. V tabulce 69a jsou uvedeny informace týkající se středních škol a středních odborných škol, které se nachází v řešeném území.

Tabulka 69a: Informace ke středním školám a středním odborným školám, které se nachází v řešeném území

RED_IZO	Název školy	Adresa	Kapacita střední školy	Studijní obory	Internetové stránky
600012875	Gymnázium Trutnov	Jiráskovo náměstí 325 541 01 Trutnov	840	Všeobecné vzdělání (maturita)	http://www.gymnaziumtu.cz/
600012883	Obchodní akademie Trutnov	Malé náměstí 158 541 01 Trutnov	270	Obchodní akademie (maturita)	https://www.oatrutnov.cz/
600012905	Česká lesnická akademie Trutnov - střední škola a vyšší odborná škola	Lesnická 9 541 01 Trutnov	650	Lesnictví (maturita) Ekologie a životní prostředí (maturita) Mechanizace a služby (maturita) Lesní mechanizátor (výuční list)	http://www.clatrutnov.cz/
600011755	CZECH SALES ACADEMY - vyšší odborná škola a střední odborná škola s.r.o.	Polská 367 541 01 Trutnov	90	Ekonomika a podnikání (maturita)	http://voshk.webnode.cz/
600012913	CZECH SALES ACADEMY Trutnov - střední odborná škola s.r.o.	Polská 367 541 01 Trutnov	170	Ekonomika a podnikání (maturita)	http://voshk.webnode.cz/
600012921	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Trutnov	Volanovská 243 541 01 Trutnov	520	Logistické a finanční služby (maturita) Kuchař-číšník; Kuchař; Číšník (výuční list) Pekař (výuční list) Cukrář (výuční list) Instalatér (výuční list) Zedník (výuční list) Tesař (výuční list) Truhlář (výuční list) Gastronomie (nástavbové dvouleté studium)	http://www.sou-trutnov.cz/

				zakočené maturitou)	
600019829	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Trutnov	Procházková 303 541 01 Trutnov	350	Zdravotnický asistent (maturita) Zdravotnické lyceum (maturita)	http://www.szstrutnov.cz/
610200381	Střední průmyslová škola Trutnov	Školní 101 541 01 Trutnov	744	Elektronické počítačové systémy (maturita) Informační technologie a management (maturita) Slaboproudá elektrotechnika (maturita) Strojírenství – počítačová grafika (maturita) Elektrikář (výuční list) Nástrojař (výuční list) Strojní mechanik (výuční list) Podnikání (nástavbové dvouleté studium zakončené maturitou)	http://www.spstrutnov.cz/
600024610	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov	Horská 160 541 01 Trutnov	42	Praktická škola jednoletá (závěrečná zkouška) Praktická škola dvouletá (závěrečná zkouška)	http://www.mzpstrutnov.cz/
691002142	Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice	Havlíčková 812 542 32 Úpice	490	Gymnázium osmileté – všeobecné vzdělání (maturita) Gymnázium čtyřleté – všeobecné vzdělání (maturita) Veřejnosprávní činnost (maturita)	http://www.gymsos-upice.cz/

Poznámky: CZECH SALES ACADEMY je uvedena tak, jak je vedena v rejstříku škol a školských zařízení.

Jednoletá praktická škola je určena pro žáky s těžkým stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v základní škole speciální. Dvouletá praktická škola je určena žákům se středně těžkým mentálním postižením, případně lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením.

Zdroje: Internetové stránky jednotlivých zařízení

Z tabulky 69a vyplývá, že školy nabízející střední a střední odborné vzdělání se v řešeném území nachází až na jednu výjimku v Trutnově. Jedna škola nabízející středoškolské vzdělávání se nachází v Úpici. Spektrum oborů, které lze v řešeném území studovat, je poměrně široké.

3.2 Specifická část analýzy

3.2.1 Témata MAP v řešeném území

3.2.1.1 Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území - jak se v dokumentu uplatňují a kde

Klíčová témata, resp. opatření definovaná v rámci postupů MAP, se v MAP Trutnovsko uplatňují způsobem, který je u každého typu opatření uveden v následujícím textu:

Povinná opatření:

1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
 - předškolní vzdělávání je řešeno průřezově ve všech prioritách MAP
 - dostupnost a kvalita je řešena v rámci prioritě č. 1, inkluze v rámci priority č. 4, kvalita i v prioritě č. 3
 - v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání je vše řešeno souhrnně v prioritě č. 5
2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
 - toto opatření je komplexně řešeno v rámci priority č. 2, cíli 2.2
3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem
 - je obsaženo především v prioritě č. 2, 4 a částečně 3 a 5.

Doporučená opatření:

1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
 - podnikavost a iniciativa je řešena především v rámci priority č. 2, částečně pak 1 a 5
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
 - toto opatření je komplexně řešeno v rámci priority č. 2, cíli 2.3, částečně pak v prioritě 5
3. Kariérové poradenství v základních školách
 - kariérní poradenství je obsaženo napříč prioritou č. 2, cílech 2.1 až 2.5, částečně pak v prioritě 5, cílech 5. 3 a 5.4.

Volitelná opatření:

1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
 - všechna výše uvedená volitelná opatření (č. 1–4) jsou řešena v rámci priority č. 2, cílech 2.1 – 2.3
5. Podpora profesních kompetencí zaměstnanců škol a institucí NZV
 - profesní kompetence zaměstnanců řeší kompletně priorita č. 3 (především cíl 3.1) a priorita č. 5 (cíle 5.3 a 5.4)
6. Podpora pohybových aktivit dětí a žáků
 - pohybové aktivity řeší především priorita č. 2, cíl 2.5, okrajově i prostřednictvím podpory rozvoje sportovní infrastruktury priorita č. 1 (cíle 1.2) a priorita č. 5 (cíle 5.1)

3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace, apod.³³

Tabulka 70: Analýza dotčených skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče dětí docházejících do MŠ a ZŠ	- slušné zacházení s dětmi - přijatelný počet žáků ve třídách - kvalitní výuka - dobrá spolupráce s učitelským sborem - maximální informovanost ze strany MŠ a ZŠ - široká nabídka (družina, kroužky) - chutná, zdravá a vyvážená strava - dostupnost z místa bydliště - atraktivita výuky - inovativní a alternativní způsob výuky - individuální přístup ke každému dítěti - motivující prostředí	- Špatné výchovné návyky z rodiny - Nezáměr o spolupráci se školou či školkou - Nezáměr o studijní výsledky - Nezáměr o mimoškolní činnost	- Účast na schůzkách rodičovského sdružení - Osobní schůzky a konzultace - E-mailová korespondence - Telefonicky a SMS, Facebook, webové stránky	- Stanovení pevných termínů schůzek rodičů - individuální přístup ze strany MŠ, ZŠ k rodině - Možnost konzultačních hodin u pedagogů - Možnost účasti rodičů na mimoškolních aktivitách dětí
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	- Zaujmout při výuce (atraktivita výuky, pestrost) - Vstřícnost a pochopení vyučujících - Výuka formou hry - Možnost výuky v přírodě - Příjemné stimulační prostředí - Interaktivní pomůcky - Možnost vyjádření	- Neplnění povinností - Nedodržování školního řádu - Šikana - Nevhodné chování vůči vyučujícím (nerespektování autorit)	- Žákovské knížky - Elektronická komunikace - Školní parlament - Školní časopisy	- Působnost školního psychologa - Vnímavé vedení školy - Interaktivní a pokrokové metody vyučování - Pravidelná komunikace školy a rodičů - Podpora zvýšení zájmu rodičů o dění ve škole

³³ Zdroj: Svaz měst a obcí ČR. Strategie území správního obvodu ORP Trutnov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, servisu samosprávám a komunikační strategii v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci

	vlastních názorů - individuální přístup pedagogů a vychovatelů - dostatek pohybu			
Pedagogové a další zaměstnanci	- odpovídající finanční ohodnocení - optimální počet vyučovacích hodin - inspirativní pracovní prostředí - možnost celoživotního vzdělávání - možnost odborné psychologické pomoci a konzultací - adekvátní legislativní prostředí - podpora vedení	- Nedostatek prostoru pro individuální přístup k dětem s ADHD a dalšími specifickými poruchami - nedostatečná podpora vedení - nedostatečné pomůcky a vybavení pro moderní výuku - kapacitně předimenzované třídy - nesourodé multikulturní prostředí - nespolupracující rodiče	- Pravidelné porady - Moderní IT technologie - Telefonicky	- Finanční motivace - Společenská prestiž - Možnost osobního růstu a rozvoje – zvyšování kvalifikace
Zřizovatelé ZŠ, MŠ Obce	- Udržení stávajících škol a školských zařízení - naplněná kapacita základních/mateřských škol - dobré reference - dostatek financí pro své základní/mateřské školy - kvalitní vybavení základních/mateřských škol - kvalitní a dobře kvalifikovaní zaměstnanci	- malý zájem o svou základní/mateřskou školu z řad veřejnosti - nedostatek financí - problém sehnat kvalifikovanou pracovní sílu	- Pořádání kulatých stolů za účasti vedení škol a zřizovatelů, zástupců obcí, rodičů	- vzájemná spolupráce obcí a škol v regionu - aktivní spolupráce s médii - využití moderních komunikačních technologií pro PR - Zvýšení pozitivního PR škol

Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	- mít dostatek informací o okolních školách/šolkách - zajištění dopravní obslužnosti pro děti z těchto obcí	- nezáměr o problematiku školství a potřeby rodin v dané obci	- Veřejná zastupitelstva	- Meziobecní spolupráce
---	--	---	--------------------------	-------------------------

3.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území MOS³⁴

Tabulka 71: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	20	Průzkum vynaložených financí a zjištění, kde by se dalo ušetřit – např. formou spolupráce více subjektů (sdílená administrativa atd.)	Obec, kraj zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	Využití fondů z EU, fundraising, sponzoring	Obec, kraj zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	4	12	Úprava legislativy, sladění výše normativů, férovost jejich přerozdělování v rámci regionu	Stát
Organizační riziko					
Nevhodné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci regionu	2	3	6	Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Nárůst počtu dětí předškolního věku	3	4	12	Spolupráce zřizovatelů školek s vedením MŠ,	Obce a zřizovatelé v daném území

³⁴ Zdroj: Svaz měst a obcí ČR. Strategie území správního obvodu ORP Trutnov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, servisu samosprávám a komunikační strategii v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci

				případně i ZŠ, v souvislosti s demografickým vývojem a migrace a hledání opatření	
Nedostatek dětí školního věku	3	4	12	Spolupráce zřizovatelů školek s vedením MŠ, případně i ZŠ, v souvislosti s demografickým vývojem a migrace a hledání opatření	Obce a zřizovatelé v daném území
Nezájem a neochota obcí spolupracovat	2	3	6	Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Právní riziko					
Přísná legislativa v oblasti hygienických předpisů	2	3	6	osvěta	zřizovatel
Striktně nastavené podmínky zaměstnávání pedagogů bez ohledu na jejich praxi a přínos	3	5	15	Upozornění na dopady špatně nastavené legislativy	Zřizovatel a obce, rodiny s dětmi
Technické riziko					
Nevyhovující technický stav budov ZŠ, MŠ	2	4	8	Dotace z EU, systémová podpora ze strany státu	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	4	12	Dotace z EU či žádost o příspěvek na vybavení (žádost na kraj, ministerstvo školské, mládeže a tělovýchovy)	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	Průběžný monitoring fungování škol, nastavení pravidelného komunikačního systému	Obec zřizující ZŠ, MŠ, rodiče dětí
Nekvalitní a nezajímavá výuka	3	5	15	Pravidelné kontroly průběhu výuky ze strany vedení škol, zřizovatele i samotných rodičů, společné řešení kvality výuky obcemi, prosazování inovativních způsobů výuky – ŠKOLA HROU	Zřizovatel, rodiny s dětmi, společnost
Nedostatek kvalitního personálu	3	4	12	Vzdělávací aktivity pro zaměstnance a pedagogy, podpora zvýšení prestiže pro	Společnost, zřizovatelé, rodiny s dětmi

				povolání „učitel“, ocenění učitelů nominovaných dětmi a rodiči	
Nárůst patologických jevů a rizikového chování dětí na MŠ a ZŠ	3	5	15	Systematická práce se samotnými pedagogy a vychovateli – jejich vzdělávání a výcvik v dané problematické oblasti, přítomnost školních psychologů a preventistů, pestrá nabídka volnočasových a mimoškolních aktivit, pravidelná osvěta na školách: přednášky, příklady z praxe, exkurze	Společnost, zřizovatelé, rodiny s dětmi

Jako nejvyšší riziko v oblasti školství se jeví obecně nedostatek financí na běžný provoz škol i nutné investice do budoucna. Jasným rizikem je také silný dopad v případě nekvalitní výuky v podání demotivovaných pedagogů.

3.3 Výhodiska pro strategickou část

3.3.1 Vymezení problémových oblastí, klíčových problémů a prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Problémové oblasti, klíčové problémy a prioritní oblasti rozvoje byly stanoveny především na základě následujících skutečností a předcházejících aktivit:

- Vyhodnocení dotazníků škol (dotazníky MŠMT)
- Sběr projektových záměrů (součást investičních priorit Strategického rámce MAP)
- Diskuse s jednotlivými aktéry v území
- Vyhodnocení dat z analytické části v oblasti vzdělávání v rámci již zrealizovaného projektu Meziobecní spolupráce (MOS)

Popis zapojení jednotlivých aktérů z území, ale i další aktivity vyhodnocování dat z území jsou popsány v samostatné kapitole 4.2 (Popis zapojení aktérů) tohoto dokumentu.

Prioritní oblasti rozvoje byly definovány na základě identifikace a jasného pojmenování problémových oblastí ve vzdělávání a jejich zaměření je odvozeno přímo z těchto klíčových problémových oblastí v regionu. Priority (podrobněji rozpracované v kapitole 4.3 tohoto dokumentu) tedy v zásadě odpovídají problémovým oblastem a jsou stanoveny takto (vč. uvedení stručné charakteristiky):

1. Zajištění dostupné, kvalitní a moderně vybavené infrastruktury institucí předškolního a základního vzdělávání
 - Jedná se o moderní a moderně vybavené školy fungující jako kvalitní a inspirativní zázemí pro děti, žáky a pedagogické i nepedagogické pracovníky;
2. Podpora připravenosti / stěžejních kompetencí dětí a žáků
 - Vzdělané děti a žáci v identifikovaných oblastech jsou hlavní předností regionu a předzvěstí vzdělané a odpovědné budoucí generace;
3. Podpora kvalifikovaného personálu MŠ a ZŠ
 - Aby mělo vzdělávání vysokou úroveň, musí mít pedagogičtí (ale i ostatní) pracovníci škol kvalitní zázemí, vybavení a možnost dalšího kvalitního vzdělávání;
4. Zajištění dostupnosti ke vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílu
 - Všechny děti a žáci musí mít možnost vzdělávat se, tzn. musí být vytvořeno bezbariérové prostředí škol a vytvořeny podmínky pro zajištění potřeb dětí a žáků se SVP;
5. Podpora neformálního a zájmového vzdělávání, spolupráce institucí
 - Kvalitní nabídku na poli vzdělávání musí vhodně doplňovat i instituce poskytující tzv. neformální a zájmové vzdělávání, tj. musí být zabezpečena kvalita jejich vzdělávací infrastruktury a vzdělávacích programů. Současně musí být podpořena spolupráce mezi všemi aktéry v oblasti vzdělávání v území, vč. republikové, či mezinárodní spolupráce.

Tyto výše uvedené priority byly dále detailněji rozpracovány do jednotlivých dílčích cílů (viz kapitola 4.3 tohoto dokumentu).

3.3.2 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Tabulky 72–76: SWOT-3 analýza prioritních oblastí

Priorita 1: Zajištění dostupné, kvalitní a moderně vybavené infrastruktury institucí předškolního a základního vzdělávání	
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
Hustá síť škol v území	Nerovnoměrná úroveň vybavenosti škol
Aktivní vedení institucí / zřizovatelé	Vysoká energetická náročnost některých škol
Nedávno modernizované objekty některých škol	Nevhodný / zastaralý stav venkovních areálů škol
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
Rekonstrukce budov a modernizace vybavení odborných učeben vč. realizace energeticky úsporných opatření	Nedostatek finančních zdrojů (dotačních, od zřizovatelů, státních)
Modernizace a výstavba venkovních areálů	Nepříznivý demografický vývoj
Získání nevratných zdrojů financování – granty, dotace	Neochota zřizovatelů k investicím

Priorita 2: Podpora připravenosti / stěžejních kompetencí dětí a žáků	
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
Zájem škol a školských zařízení podporovat specifické kompetence dětí /žáků	Nízká úroveň matematických a čtenářských dovedností dětí a žáků
Existence velkého počtu firem v regionu	Malá nabídka praktických oborů (dílén)
Přiměřeně dobrá úroveň sportovní infrastruktury v území	Nedostatečný zájem dětí, žáků a rodičů o pohybové aktivity
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
Zavedení nové metody do výuky (přitažlivé pro děti a žáky)	Neochota vedení škol / jejich zřizovatelů k realizaci proaktivních opatření
Realizace aktivit na podporu čtenářské, matematické gramotnosti (školní knihovny, čítárny, interaktivní koutky apod.)	Neochota / nezájem / nízká míra spolupráce ze strany rodičů (vč. komunikace ve vztahu k novým metodám)

Priorita 3: Podpora kvalifikovaného personálu MŠ a ZŠ	
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
Zájem ze strany učitelů o cílené vzdělávání „na míru“	Nedostatečné materiální vybavení učitelů
Vysoký absolutní počet učitelů v území (silná cílová skupina pro vzdělávací aktivity)	Nedostatečně vzdělaní učitelé v obecných problematikách (např. legislativa, psychologie apod.)
Zájem vedení škol o kvalifikovaný personál	Časově náročná nabídka kurzů pro učitele (celý den mimo výuku apod.)
Příležitosti (O)	Hrozby (T)

Využití dotačních prostředků pro pořízení materiálového vybavení	Neochota vedení škol / jejich zřizovatelů k realizaci souvisejících opatření
Koordinace nabídky školení v území (školení na míru, dojezd lektorů do škol apod.) vč. sdílení dobré praxe (např. exkurze, stáže apod.)	Neochota učitelů o další vzdělávání
Využití nabídky specializovaných institucí jako je např. NIDV apod.	Neefektivní systém dalšího vzdělávání (nekvalitní a nedostatečná nabídka, nereagující na aktuální změny ve školství)

Priorita 4: Zajištění dostupnosti ke vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílu	
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
Zájem vedení škol zajistit dostupnost ke vzdělání všem	Nedostatečně řešená bezbariérovost v rámci budov / areálů MŠ a ZŠ
Aktuální existence dotačních prostředků na bezbariérová opatření, pořízení kompenzačních pomůcek	Nejednotný přístup k dané problematice ze strany vedení škol a školských zařízení
Proaktivní přístup vedení škol k otázce bezpečnosti	Vzájemná komunikace škola (učitel) – žák - rodič
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
Využití dotačních prostředků na bezbariérová řešení budov / areálů (vč. pořízení kompenzačních pomůcek)	Změny v koncepci státu ohledně inkluzivního vzdělávání
Koordinace / spolupráce mezi školami a školskými zařízeními ohledně zapůjčení / sdílení kompenzačních pomůcek apod.	Nedostatek navazujících dotačních titulů (EU, národních, krajských)
Stimulace většího zájmu rodičů	Standardy společenského chování – tlak na individualismus (v negativním smyslu), nezájem o sdílení úspěchu

Priorita 5: Podpora neformálního a zájmového vzdělávání, spolupráce institucí	
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
Proaktivní vedení institucí neformálního a zájmového vzdělávání	Nedostatečný stav infrastruktury NZV a jejího vybavení
Zájem vzdělavatelů v institucích NZV o další vzdělávání	Nedostatečná finanční zajištěnost institucí NZV
Zájem vzdělávacích institucí o spolupráci s partnerskými organizacemi	Slabá úroveň koncepční spolupráce se školami a školskými zařízeními v oblasti doplnění nabídky vzdělávacích programů
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
Využití dotačních prostředků na modernizaci infrastruktury NZV, vybavení odborných učeben, bezbariérová řešení budov / areálů (vč. pořízení kompenzačních pomůcek)	Neochota vedení institucí NZV k realizaci proaktivních opatření
Koordinace nabídky školení v území (školení na	Neochota / nezájem / nízká míra spolupráce ze

míru, dojezd lektorů do institucí NZV apod.)	strany škol a školských zařízení
Doplnění nabídky institucí NZV v oblasti vzdělávacích aktivit pro školy a školská zařízení dle aktuálních potřeb v území	Nepříznivé změny koncepce ze strany státu v oblasti vzdělávání (zejména za strany MŠMT), vč. změn legislativy v oblasti NZV

4 Strategický rámec MAP Trutnovsko

4.1 Vize

Region Trutnovsko disponuje funkčním systémem vzdělávání v oblasti předškolního a základního vzdělávání a souvisejícího zájmového a neformálního vzdělávání, který je založen na vzájemné komunikaci jednotlivých aktérů v území a výměně jejich zkušeností, poskytuje všem dětem a žákům bez rozdílu kvalitní a moderně vybavené zázemí škol a školských zařízení, disponuje vysoce kvalifikovaným a neustále se vzdělávajícím pedagogickým personálem, který pozitivně motivuje děti a žáky k tomu, že vzdělání není jenom povinnou výbavou, ale něčím, co otevírá mladému člověku dveře do dalších fází života. Takovéto komplexní formální vzdělávání je zajišťováno v blízké spolupráci s institucemi zájmového a neformálního vzdělávání. Ty doplňují nabídku vzdělání v oblastech, které jsou identifikovány na základě aktuálních potřeb v regionu.

4.2 Popis zapojení aktérů

Do projektu MAP Trutnovsko byly do okamžiku zpracování Strategického rámce MAP zapojeny následující subjekty:

- **Zřizovatelé škol a školských zařízení**
 - Prostřednictvím komunikace v rámci setkání relevantních DSO, MAS v regionu, sběr projektových záměrů, účast na Řídicím výboru projektu
- **Ředitelé a pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení**
 - Komunikace v rámci setkávání zástupců všech subjektů, při sběru projektových záměrů, účast na Řídicím výboru projektu
- **Zástupci ostatních subjektů veřejné správy působících ve vzdělávací politice**
 - Zástupci Královéhradeckého kraje (vč. zpracovatelů KAP), města a obcí v ORP, DSO, MAS – účast na Řídicím výboru projektu a na setkání platformy zpracovatelů MAP
- **Zástupci institucí zabývajících se zájmovým a neformálním vzděláváním**
 - účast na Řídicím výboru projektu, pracovní skupině, jednáních realizačního týmu projektu
- **Zástupci rodičů a širší veřejnosti**
 - široká veřejnost je informována prostřednictvím mediálních výstupů a má možnost zapojit se do projektu, rodiče jsou informováni prostřednictvím jednotlivých škol
- **Odborní pracovníci – experti**
 - Účast na Řídicím výboru, pracovních skupinách, jednáních realizačního týmu projektu

Ještě před vlastním zahájením realizace projektu byl projekt a jeho budoucí aktivity představeny na setkání ředitelů škol v rámci ORP Trutnov, které se uskutečnilo dne 10. 3. 2016 v Trutnově. Ihned po zahájení realizace projektu (1. 4. 2016) byl ustaven realizační tým, který začal připravovat podklady především pro ustavení Řídicího výboru projektu – byli osloveni zástupci jednotlivých subjektů, aby

nanominovali za jednotlivé typy subjektů své zástupce, případně náhradníky. Realizační tým se schází od zahájení projektu minimálně jednou krát měsíčně.

Dne 1. 6. 2016 se na ZŠ v Havlovicích sešli ředitelé (případně jejich zástupci) ZŠ a MŠ a diskutovali aktuální priority, vlastní potřeby, problémy, ale i prezentovali příklady dobré praxe apod. Ze strany realizačního týmu byl současně prezentován a s řediteli následně domluven systém sběru projektových záměrů nutný pro dokončení Strategického rámce MAP. Na toto setkání ředitelů škol bezprostředně navazovalo ustavující jednání Řídícího výboru, který se pro zatím ustálil na počtu 9 stálých členů.

Zřizovatelé jsou seznámeni s aktivitami prostřednictvím pravidelného informačního servisu – mail, osobní setkání s jednotlivými starosty a na setkání jednotlivých DSO v regionu, například společné setkání starostů Svazku obcí Jestřebí hory a Společenství obcí Podkrkonoší dne 28. 4. 2016, jednání - Svazku obcí Východní Krkonoše dne 6. 6. 2016, Společenství obcí Podkrkonoší dne 7. 6. 2016 a Svazku obcí Jestřebí hory dne 9. 6. 2016. Velmi intenzivní je komunikace s ORP Trutnov prostřednictvím pověřených zaměstnanců.

Následně byly zástupcům škol i jejich zřizovatelům rozeslány formuláře „zásobníků projektových záměrů“ a jejich sběr byl realizován do 15. 7. 2016. Současně byl v rámci pracovní skupiny připraven adresář institucí zabývajících se neformálním a zájmovým vzděláváním a tyto instituce byly osloveny a následně s nimi členové realizačního týmu komunikovali ohledně sběru projektových záměrů i v této specifické oblasti – sběr projektových záměrů zde probíhal do 22. 8. 2016.

Na základě všech výše uvedených aktivit, tj. setkání realizačního týmu, Řídícího výboru, pracovních skupin, vč. zapojení zástupců různých relevantních institucí, byl následně připraven návrh Strategického rámce MAP, který bude/byl projednán na následujícím jednání Řídícího výboru dne 14. 9. 2016.

Jednotlivé aktivity projektu jsou pravidelně propagovány a informace z jednotlivých setkání zveřejňovány na webových stránkách zpracovatele, MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s. na tomto odkazu: <http://www.kjh.cz/plany.php>.

4.3 Popis priorit a cílů

4.3.1 Přehled priorit a cílů

Tabulka 77: Přehled priorit a cílů

Priorita 1	Zajištění dostupné, kvalitní a moderně vybavené infrastruktury institucí předškolního a základního vzdělávání
Cíl 1.1	Stavební úpravy vč. vybavení budov/areálů MŠ a ZŠ
Cíl 1.2	Úpravy venkovních ploch, hřišť, zahrad MŠ a ZŠ
Cíl 1.3	Realizace energeticky úsporných opatření v budovách MŠ a ZŠ
Priorita 2	Podpora připravenosti / stěžejních kompetencí dětí a žáků
Cíl 2.1	Podpora rozvoje matematické a čtenářské pregramotnosti pro děti na MŠ
Cíl 2.2	Podpora rozvoje čtenářské, matematické a jazykové gramotnosti žáků ZŠ
Cíl 2.3	Podpora vzdělávání dětí a žáků v polytechnické, občanské, kulturní, environmentální a sociální oblasti
Cíl 2.4	Podpora zručnosti a tvořivosti dětí a žáků v praktických oborech
Cíl 2.5	Podpora pohybových dovedností a tělesné zdatnosti dětí a žáků
Priorita 3	Podpora kvalifikovaného personálu MŠ a ZŠ
Cíl 3.1	Zajištění dostupných vzdělávacích programů / kurzů pro pedagogické, řídicí a nepedagogické pracovníky
Cíl 3.2	Zabezpečení dostatečně kvalitního materiálového vybavení pedagogických, řídicích a nepedagogických pracovníků
Priorita 4	Zajištění dostupnosti ke vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílů
Cíl 4.1	Podpora bezbariérových opatření v budovách / areálech MŠ a ZŠ
Cíl 4.2	Zabezpečení potřeb dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
Priorita 5	Podpora neformálního a zájmového vzdělávání, spolupráce institucí
Cíl 5.1	Stavební úpravy vč. vybavení a bezbariérových opatření budov/areálů a jejich venkovních ploch pro instituce NZV
Cíl 5.2	Realizace energeticky úsporných opatření v budovách institucí NZV
Cíl 5.3	Podpora vzdělávacích programů organizovaných institucemi NZV a pro pracovníky institucí NZV
Cíl 5.4	Podpora spolupráce aktérů / institucí v oblasti předškolního, základního, neformálního a zájmového vzdělávání v území, vč. spolupráce se zahraničními institucemi

4.3.2 Popis priorit a cílů

V následujících tabulkách jsou uvedeny a podrobněji popsány cíle dle jednotlivých priorit. Je zde i uvedena vazba na jednotlivá povinná, doporučená a volitelná opatření MAP. Pro přehlednost jsou na začátku této kapitoly uvedena i tato opatření:

Povinná opatření:

1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Doporučená opatření:

1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
3. Kariérové poradenství v základních školách

Volitelná opatření (lze případně dle potřeby upravit / doplnit):

1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
5. Podpora profesních kompetencí zaměstnanců škol a institucí NZV
6. Podpora pohybových aktivit dětí a žáků

Popis priorit a cílů³⁵:

Tabulky 78–80: Priorita 1 a její cíle

PRIORITA 1 – Zajištění dostupné, kvalitní a moderně vybavené infrastruktury institucí předškolního a základního vzdělávání

Cíl 1.1	Stavební úpravy vč. vybavení budov/areálů MŠ a ZŠ
Popis cíle	Zabezpečit kvalitní infrastrukturu pro předškolní a základní vzdělávání formou stavebních úprav jednotlivých budov MŠ a ZŠ vč. stavebních úprav např. odborných a specializovaných učeben, laboratoří, dílen a jejich zázemí, pořízení vybavení vnitřních prostor, jak již běžného jako je nábytek apod., tak např. specializovaných učebních pomůcek.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) Doporučené opatření (průřezově, středně): 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání Volitelné opatření (průřezově, středně): 1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka 3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků 4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků 6. Podpora pohybových aktivit dětí a žáků
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ s modernizovanou infrastrukturou týkající se objektů škol a školských zařízení

Cíl 1.2	Úpravy venkovních ploch, hřišť, zahrad MŠ a ZŠ
Popis cíle	Zabezpečit kvalitní infrastrukturu pro předškolní a základní vzdělávání formou stavebních úprav a vybavení vzdělávacími, naučnými, hracími a jinými prvky venkovních areálů a ploch MŠ a ZŠ, vč. realizace venkovních učeben.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) Doporučené opatření (průřezově, středně): 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání Volitelné opatření: 6. Podpora pohybových aktivit dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ s modernizovanou infrastrukturou týkající se venkovních areálů škol a školských zařízení

³⁵ V některých prioritách a cílech se vyskytuje zkratka NZV – znamená „neformální a zájmové vzdělávání“.

Cíl 1.3	Realizace energeticky úsporných opatření v budovách MŠ a ZŠ
Popis cíle	Podpořit kvalitní a ekonomicky hospodárnou infrastrukturu pro předškolní a základní vzdělávání prostřednictvím realizace energeticky úsporných opatření v budovách MŠ a ZŠ, jako jsou např. zateplení obvodových plášťů budov, výměny výplní, modernizace a výměny zdrojů vytápění, instalace obnovitelných zdrojů energie apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) Doporučené opatření (průřezově, středně): 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání Volitelné opatření (průřezově, slabě): 1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka 3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků 4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků 6. Podpora pohybových aktivit dětí a žáků
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ s realizovanými projekty na energetické úspory

Tabulky 81–85: Priorita 2 a její cíle

PRIORITA 2 – Podpora připravenosti / stěžejních kompetencí dětí a žáků

Cíl 2.1	Podpora rozvoje matematické a čtenářské pregramotnosti pro děti na MŠ
Popis cíle	Vytvořit dostatečně kvalitní podmínky pro rozvoj matematické a čtenářské pregramotnosti pro děti na MŠ např. formou organizování speciálně zaměřených akcí (čtení dětem, počítání s dětmi apod.), zakládáním/podporou specializovaných klubů, zapojením rodičů, veřejnosti (např. osobností regionu) do aktivit MŠ.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (specificky, silně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně)
Indikátory	Počet MŠ realizujících čtenářské kluby (či podobné aktivity) Počet MŠ realizujících akce/aktivity na podporu matematické a čtenářské pregramotnosti

Cíl 2.2	Podpora rozvoje čtenářské, matematické a jazykové gramotnosti žáků ZŠ
Popis cíle	Vytvořit dostatečně kvalitní podmínky pro rozvoj matematické, čtenářské a jazykové gramotnosti pro žáky ZŠ např. formou organizování speciálně zaměřených akcí, zakládáním/podporou specializovaných klubů, zapojením rodičů, veřejnosti (i osobností regionu) do aktivit ZŠ. Cílem je v modernizované době podporovat u dětí čtenářské návyky vč. podpory znalostí českého jazyka a literárních kompetencí, zavádět nezvyklé, ale pro děti přístupné, přitažlivé a zajímavé metody výuky matematiky, podporovat výuku cizích jazyků s dostatečnou nabídkou výběru mezi jazyky.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (specificky, silně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Volitelné opatření: 1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (specificky, silně)
Indikátory	Počet ZŠ majících vlastní knihovnu, případně úzce spolupracujících s místní knihovnou Počet ZŠ realizujících čtenářské kluby, aktivity týkající se rozvoje českého jazyka a literárních kompetencí (či podobné aktivity) Počet ZŠ, na kterých mají zájem, nebo již realizují moderní a alternativní metody výuky (např. metoda prof. Hejného apod.) Počet ZŠ nabízejících nadstandardní výuku cizích jazyků v rámci zájmové činnosti Počet ZŠ realizujících akce/aktivity na podporu matematické, čtenářské a jazykové gramotnosti

Cíl 2.3	Podpora vzdělávání dětí a žáků v polytechnické, občanské, kulturní, environmentální a sociální oblasti
Popis cíle	Podpořit vzdělávání dětí a žáků v technických, přírodovědných a environmentálních oborech, ale také vzdělávat v oblasti etické, kulturní a sociální, tj. podporovat u dětí a žáků základní občanské a sociální návyky a dovednosti jako jsou pravidla slušného chování, komunikace s úřady, šetrné nakládání s životním prostředím apod., dále rozvíjet základní kulturní povědomí.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Doporučené opatření: 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, středně) 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (specificky, silně) Volitelné opatření: 1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) 3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (specificky, silně) 4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (specificky, silně)
Indikátory	Počet aktivit/předmětů nabízených ze strany MŠ a ZŠ v oblasti polytechnické, etické, kulturní a sociální

Cíl 2.4	Podpora zručnosti a tvořivosti dětí a žáků v praktických oborech
Popis cíle	Podpořit zručnost a připravenost dětí a žáků na praktické úkony, které jsou využitelné v běžném životě, a současně pomohou připravit žáky na případné další učení/studium praktických oborů a také napomohou žákům při rozhodování o výběru budoucího oboru
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Doporučené opatření: 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (specificky, silně) 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (průřezově, středně)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ nabízejících předměty / kroužky / aktivity v praktických oborech Počet ZŠ disponujících vlastními dílnami, resp. praktickými učebnami

Cíl 2.5	Podpora pohybových dovedností a tělesné zdatnosti dětí a žáků
Popis cíle	Podpořit pohybovou a tělesnou výbavu dětí a žáků formou organizování specializovaných sportovních aktivit, kroužků apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Doporučené opatření: 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, slabě) Volitelné opatření: 5. Podpora profesních kompetencí zaměstnanců škol a institucí NZV (průřezově, středně) 6. Podpora pohybových aktivit dětí a žáků (specificky, silně)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ nabízejících nadstandardní kroužky / aktivity v oblastech tělesné výchovy a sportu Počet MŠ a ZŠ disponujících vlastními sportovními hřišti / areály

Tabulky 86 a 87: Priorita 3 a její cíle

PRIORITA 3 – Podpora kvalifikovaného personálu MŠ a ZŠ

Cíl 3.1	Zajištění dostupných vzdělávacích programů / kurzů pro pedagogické, řídicí a nepedagogické pracovníky
Popis cíle	Podpořit profesní vzdělávání zaměstnanců škol a školských zařízení v různých oblastech (týkajících se jejich profesního zaměření, ale také v obecných oblastech, např. psychologie, pedagogika, legislativa, práce s ICT, cizí jazyky apod.).
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, středně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Doporučené opatření: 4. Kariérové poradenství v základních školách (průřezově, středně) Volitelné opatření: 5. Podpora profesních kompetencí zaměstnanců škol a institucí NZV (specificky, silně)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ zapojených do vzdělávacích programů / kurzů pro pedagogické, řídicí a nepedagogické pracovníky Počet proškolených zaměstnanců MŠ a ZŠ

Cíl 3.2	Zabezpečení dostatečně kvalitního materiálového vybavení pedagogických, řídicích a nepedagogických pracovníků
Popis cíle	Zajistit kvalitní výuku a podmínky pro děti a žáky prostřednictvím pořízení kvalitních pomůcek především pro zaměstnance škol a školských zařízení tak, aby byla jejich příprava na výuku a na jiné školní aktivity dostatečně kvalitní, odborná a současně efektivní. Jedná se např. o zařízení moderních technologií apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, středně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Doporučené opatření: 3. Kariérové poradenství v základních školách (průřezově, slabě) Volitelné opatření: 5. Podpora profesních kompetencí zaměstnanců škol a institucí NZV (specificky, slabě)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ realizujících pořízení materiálového vybavení pro své zaměstnance

Tabulky 88 a 89: Priorita 4 a její cíle

PRIORITA 4 – Zajištění dostupnosti ke vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílu

Cíl 4.1	Podpora bezbariérových opatření v budovách / areálech MŠ a ZŠ
Popis cíle	Zabezpečit dostupnost školních areálů pro všechny děti a žáky bez rozdílu, tj. zejména realizace bezbariérových opatření ve školách a školských zařízeních.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (specificky, silně)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ s realizovanou úpravou týkající se bezbariérovosti

Cíl 4.2	Zabezpečení potřeb dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
Popis cíle	Realizovat podpůrná opatření a zajistit dostatečné vybavení a pomůcky (vč. kompenzačních) pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby měli přístup ke vzdělání na rovnocenné úrovni se všemi ostatními dětmi a žáky.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (specificky, silně)
Indikátory	Počet MŠ a ZŠ s realizovanými podpůrnými opatřeními pro děti/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami Počet MŠ a ZŠ s realizovaným pořízením speciálních pomůcek/potřeb pro děti/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami Počet dětí v MŠ a ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami

Tabulky 90–92: Priorita 5 a její cíle

PRIORITA 5 – Podpora neformálního a zájmového vzdělávání, spolupráce institucí

Cíl 5.1	Stavební úpravy vč. vybavení a bezbariérových opatření budov/areálů a jejich venkovních ploch pro instituce NZV
Popis cíle	Zabezpečit kvalitní infrastrukturu pro neformální a zájmové vzdělávání formou stavebních úprav jednotlivých budov využívaných institucemi NZV vč. pořízení vybavení vnitřních prostor, jak již běžného jako je nábytek apod., tak specializovaných učebních pomůcek. Součástí jsou i stavební úpravy venkovních ploch a jejich vybavení vzdělávacími, hracími a jinými prvky, dále pak bezbariérová řešení budov/areálů sloužících pro NZV.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) Doporučené opatření (průřezově, středně): 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání Volitelné opatření (průřezově, středně): 1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka 3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků 4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
Indikátory	Počet organizací zabývajících se NZV s modernizovanou infrastrukturou týkající se budov Počet organizací zabývajících se NZV s modernizovanou infrastrukturou týkající se venkovních prostorů Počet organizací zabývajících se NZV s realizovanou úpravou týkající se bezbariérovosti

Cíl 5.2	Realizace energeticky úsporných opatření v budovách institucí NZV
Popis cíle	Podpořit kvalitní a ekonomicky hospodárnou infrastrukturu pro neformální a zájmové vzdělávání prostřednictvím realizace energeticky úsporných opatření v budovách sloužících pro neformální a zájmové vzdělávání, jako jsou např. zateplení obvodových plášťů budov, výměny výplní, modernizace a výměny zdrojů vytápění, instalace obnovitelných zdrojů energie apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně)
Indikátory	Počet organizací NZV s realizovanými projekty na energetické úspory

Cíl 5.3	Podpora vzdělávacích programů organizovaných institucemi NZV a pro pracovníky institucí NZV
Popis cíle	Zajistit dostatečně kvalitní výukové a vzdělávací programy nabízené institucemi NZV, jejichž zaměření odráží aktuální potřeby ve společnosti, které nejsou dostatečně pokryty nabídkou škol a školských zařízení, nebo navazují a rozvíjejí dovednosti získané dětmi a žáky ve školách a školských zařízeních. Současně je cílem zabezpečit kvalitní přípravu zaměstnanců těchto institucí a zvýšit jejich profesní kvalifikaci dostatečnou nabídkou dalšího vzdělávání pro tyto zaměstnance.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinné opatření: 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) Doporučené opatření (průřezově, silně): 1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání Volitelné opatření (průřezově, silně): 1. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků 2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka 3. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků 4. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků 5. Podpora profesních kompetencí zaměstnanců škol a institucí NZV
Indikátory	Počet dětí / žáků účastnících se vzdělávacích programů / kurzů / kroužků organizovaných institucemi NZV Počet proškolených zaměstnanců institucí NZV

4.3.3 Vazba cílů na jednotlivá opatření MAP

V následující tabulce jsou uvedeny vazby jednotlivých cílů strategického rámce MAP na povinná (P), doporučená (D) a volitelná (V) opatření MAP. Intenzita vazby je vyznačena počtem křížků s následující logikou: X – slabá, XX – střední, XXX – silná.

Tabulka 93: Vazba cílů na jednotlivá opatření MAP

	Cíle															
Povinná opatření MAP	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2	5.3	5.4
P1	XXX	XXX	XXX	XX	XX	XX	XX	XX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XX	XX	XXX
P2				XXX	XXX				XX	XX						
P3				XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XXX	XXX			XX	
Doporučená opatření MAP																
D1	XX	XX	XX			XX	XXX	X					XX		XXX	
D2	XX	XX	XX			XXX	XX						XX		XXX	
D3									XX	X						
Volitelná opatření MAP																
V1	XX		X		XX	XX							XX		XXX	
V2	XX		X		XXX								XX		XXX	
V3	XX		X			XXX							XX		XXX	
V4	XX		X			XXX							XX		XXX	
V5								XX	XXX	X					XXX	XX
V6	XX	XX	X					XXX								

4.4 Prioritizace témat při posouzení souladu pro intervence z IROP a OP VVV

V následujících tabulkách jsou uvedeny investiční priority, resp. soupis projektových záměrů zpracovaný pro MAP Trutnovsko (území správního obvodu ORP Trutnov + obec Čermná), které jsou prioritizovány následujícím způsobem:

- v první tabulce jsou uvedeny záměry pro investiční intervence vážící se k následujícím konkrétním dotačním možnostem: SC 2.4 IROP a pro integrované nástroje ITI, IPRÚ a CLLD,
- v druhé tabulce jsou uvedeny všechny ostatní záměry z území, které mají vztah k oblasti vzdělávání, bez ohledu na aktuální dotační možnosti.

Tabulky s prioritizací jednotlivých záměrů jsou uvedeny v samostatné příloze Analytické části a jsou uvedeny v souhrnném dokumentu Strategický rámec MAP Trutnovsko.